A DOKUMENTUMOT ELEKTRONIKUS ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL:
E-SZIGNO

MAGYAR KÖZLÖNY 66. szám

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2019. április 17., szerda

Tartalomjegyzék

15/2019. (IV. 17.) MNB rendelet	Adatszolgáltatási tárgyú MNB rendeletek módosításáról	2202
14/2019. (IV. 17.) BM rendelet	Az „A Magyarország és Ukrajna közötti államhatár 2009. és 2016. évek között végrehajtott közös ellenőrzéséről” című zárójegyzőkönyv, valamint a „Kiegészítő határokmányok az államhatár vonalának 1997. és 2003. évek között végrehajtott első közös ellenőrzése eredményei alapján készített határokmányokhoz” című határokmány jóváhagyásáról	2240
14/2019. (IV. 17.) AB határozat	A Szombathelyi Járásbíróság 59.Szk.1163/2017/6/I. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	2243
15/2019. (IV. 17.) AB határozat	A munkaerő-kölcsönzés minimális kölcsönzési díjával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVI. törvény egésze, továbbá a közigazgatási bíróságokról szóló 2018. évi CXXX. törvény egésze, valamint a közigazgatási bíróságokról szóló törvény hatálybalépéséről és egyes átmeneti szabályokról szóló 2018. évi CXXXI. törvény egésze közjogi érvénytelenségen alapuló alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványok elutasításáról	2256
153/2019. (IV. 17.) KE határozat	Bírói felmentésről	2270
154/2019. (IV. 17.) KE határozat	Bírói felmentésről	2270
155/2019. (IV. 17.) KE határozat	Bírói kinevezésről	2270
156/2019. (IV. 17.) KE határozat	Bírói felmentésről	2271
1203/2019. (IV. 17.) Korm. határozat	A családok számára nyújtott támogatásokhoz és egyes élethelyzetekhez kapcsolódó eljárások egyszerűsítéséről	2271
1204/2019. (IV. 17.) Korm. határozat	A Nemzeti Művelődési Intézet lakiteleki székháza megépítésének többletfinanszírozási igényéről	2273
1205/2019. (IV. 17.) Korm. határozat	Szolnok megyei jogú város sportjának támogatásáról	2274
42/2019. (IV. 17.) ME határozat	Helyettes államtitkár megbízatása megszűnésének megállapításáról és helyettes államtitkár kinevezéséről	2274

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 15/2019. (IV. 17.) MNB rendelete adatszolgáltatási tárgyú MNB rendeletek módosításáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 171. § (1) bekezdés i) pontjában kapott felhatalmazás alapján,
a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (6) és (9) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva,
a 2. § tekintetében a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (6) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva
a következőket rendelem el:

1. § (1) A pénz- és hitelpiaci szervezetek által a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 36/2018. (XI. 13.) MNB rendelet [a továbbiakban: 36/2018. (XI. 13.) MNB rendelet] 2. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

(2) A 36/2018. (XI. 13.) MNB rendelet 3. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

(3) A 36/2018. (XI. 13.) MNB rendelet

a) 2. melléklet „ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLA EGYEDI JELENTÉSEK" megnevezésű táblázat 35. sora szerinti 4LAN táblakódú felügyeleti jelentés tekintetében a beküldési határidőt meghatározó mezőben a „11" szövegrész helyébe a „12" szöveg,

b) 2. melléklet „ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLA EGYEDI JELENTÉSEK" megnevezésű táblázat 36. sora szerinti Cashflow táblakódú felügyeleti jelentés tekintetében a beküldési határidőt meghatározó mezőben a „12" szövegrész helyébe a „13" szöveg,

c) 2. melléklet „ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLA EGYEDI JELENTÉSEK" megnevezésű táblázat 37. sora szerinti ACashflow táblakódú felügyeleti jelentés tekintetében a beküldési határidőt meghatározó mezőben a „12" szövegrész helyébe a „13" szöveg,

d) 3. melléklet II. 28. pontjában a „100%-ához" szövegrész helyébe a „125%-ához" szöveg,

e) 3. melléklet II. 31. pontjában a „Hpt. 79. § (2) bekezdésében előírt szavatolótőke követelmény 5%-a, míg az összbefektetések könyv szerinti (nettó) értéke nem haladhatja meg a Hpt. 79. § (2) bekezdésben előírt szavatolótőke követelmény 100%-át" szövegrész helyébe a „szavatolótőke 5%-a, míg az összbefektetések könyv szerinti (nettó) értéke nem haladhatja meg a szavatolótőke 125%-át" szöveg

lép.

2. § (1) A jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank alapvető feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet [a továbbiakban: 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet] 1. melléklete a 3. melléklet szerint módosul.

(2) A 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet 2. melléklete a 4. melléklet szerint módosul.

(3) A 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet

a) 1. melléklet I. pontjában foglalt táblázat 2. sora szerinti AL8 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás tekintetében az adatszolgáltatás megnevezését meghatározó mezőben az „NHP és az NHP+" szövegrész helyébe az „NHP, az NHP+ és az NHP fix" szöveg, az adatszolgáltatás adatszolgáltatói körét meghatározó mezőben az „illetve a Növekedési Hitelprogram Pluszban (a továbbiakban: NHP+)" szövegrész helyébe az „a Növekedési Hitelprogram Pluszban (a továbbiakban: NHP+), illetve a Növekedési Hitelprogram Fixben (a továbbiakban: NHP fix)" szöveg, az adatszolgáltatás határidejét meghatározó mezőben a „pillére és az NHP+" szövegrész helyébe a „pillére, az NHP+ és az NHP fix" szöveg,

b) 1. melléklet I. pontjában foglalt táblázat 3. sora szerinti D01 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás tekintetében az adatszolgáltatás határidejét meghatározó mezőben a „11:30" szövegrész helyébe a „12:00" szöveg,

c) 1. melléklet I. pontjában foglalt táblázat 4. sora szerinti D02 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás tekintetében az adatszolgáltatás határidejét meghatározó mezőben a „munkanap" szövegrész helyébe a „munkanap 12:00 óra" szöveg,

d) 1. melléklet I. pontjában foglalt táblázat 46. sora szerinti K14 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás tekintetében az adatszolgáltatás határidejét meghatározó mezőben a „11:30" szövegrész helyébe a „12:00" szöveg,

e) 2. melléklet I. B. 3. pont 3.2., 3.5. és 3.6. alpontjában az „L74 és P56" szövegrészek helyébe az „L74, P56, P67, P68, P69, W08" szöveg,

f) 2. melléklet I. E. 7. pontjában az „adatszolgáltatások a megelőző nap" szövegrész helyébe a „D01, D02 és K14 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás a következő – nem bankszünnap – munkanap 12 óráig, az egyéb napi adatszolgáltatások a megelőző munkanap" szöveg,

g) 2. melléklet II. pontjában az AL8 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás táblája címében az „NHP és az NHP+" szövegrész helyébe az „NHP, az NHP+ és az NHP fix" szöveg

lép.

3. § (1) Ez a rendelet – a (2) és (3) bekezdésben foglaltak kivételével – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Az 1. § (2) bekezdése és (3) bekezdés a)–c) pontja, a 2. § (3) bekezdés b)–d) és f) pontja, a 3. melléklet 2. pontja, valamint a 4. melléklet 2., 3., 5. és 7. pontja 2019. július 1-jén lép hatályba.

(3) A 4. melléklet 4. pontja 2019. október 1-jén lép hatályba.

Dr. Matolcsy György s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

1. melléklet a 15/2019. (IV. 17.) MNB rendelethez

1. A 36/2018. (XI. 13.) MNB rendelet 2. melléklet „ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLA EGYEDI JELENTÉSEK” megnevezésű táblázat 1–19. sora szerinti felügyeleti jelentés tekintetében az adatszolgáltatásra kötelezettek körét meghatározó mezők helyébe a következő mezők lépnek:

	(Adatszolgáltatásra kötelezettek)
(SF0101)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF0102)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF0103)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF02)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF03)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF040102)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF040301)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF040401)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF0801)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF0802)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF0901)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF0902)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF12)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF1301)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF1302)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF1303)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF14)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF43)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep
(SF46)	hitelintézet, hitelintézeti típusú EGT-fióktelep

2. melléklet a 15/2019. (IV. 17.) MNB rendelethez

1. A 36/2018. (XI. 13.) MNB rendelet 3. melléklet II. 24. és 25. pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„**24. 4LAN Egyes mérlegtételek állománya**

A tábla a hitelintézetek statisztikai mérlege kiemelt eszköz és forrás oldali tételeinek állományait tartalmazza. A betétek, hitelkövetelések és hiteltartozások és a kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok állománya az instrumentum bruttó tőkeösszegét takarja, a statisztikai felhalmozott kamatát, értékvesztését, továbbá statisztikai értékelési különbözetét nem tartalmazza. Az eszközoldali hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok állománya sorokon a nettó könyv szerinti érték az értékvesztéssel növelve jelentendő.

Az eszköz és forrás tételeket mindig eredeti lejáratuk alapján kell lejárati kategóriákba sorolni. A tábla adatai információt nyújtanak a hitelintézetek rövidtávú likviditási helyzetének megítéléséhez. Egyes forrástételeket a hátralévő futamidő szerint is be kell mutatni.

A külföldön fióktelepet működtető magyarországi hitelintézet táblájában a külföldi fióktelepek adatai a hitelintézet adataival együtt szerepelnek. Esetükben az alapvető feladatokhoz kapcsolódó adatszolgáltatási MNBr. szerinti M01 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás 02. „Hitelintézetek statisztikai mérlege – az adatszolgáltató külföldi fióktelepekkel együttes adatai” táblájának hivatkozásai az irányadóak.

Az azonnali elszámolás keretében a napi zárást követően lebonyolított tranzakciókat a tárgynapot követő munkanapra vonatkozóan küldendő jelentésben kell szerepeltetni (a pénteki zárást követően elszámolt, illetve a szombati és a vasárnapi tranzakciókat a hétfői munkanapra vonatkozó jelentésben kell szerepeltetni, kedden).

Ha az adatszolgáltatás vonatkozási időpontja bankszünnapra esik, és azon a napon bármilyen ügylet lebonyolítására sor került, arra vonatkozóan az adatszolgáltatást minden esetben teljesíteni kell.

Ha az adatszolgáltatás vonatkozási időpontja bankszünnapra esik, de azon a napon ügyletkötés nem történt, akkor aznapra nemleges adatszolgáltatást kell beküldeni.

Ha az adatszolgáltatás teljesítési határideje bankszünnapra esik, és ezért az adatszolgáltató aznap adatszolgáltatást nem tud küldeni, akkor a bankszünnapon teljesítendő adatszolgáltatásokat a következő – nem bankszünnap – munkanapon kell határidőre teljesíteni.

A tábla sorai

SOR	MEGNEVEZÉS	HIVATKOZÁS [alapvető feladatokhoz kapcsolódó adatszolgáltatási MNBr. szerinti M01 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás, illetve a 4LAN és a 10GB kódú tábla vonatkozó sorai]
4LAN1	Eszköz oldali tételek	
4LAN11	Likvid eszközök	
4LAN111	Készpénz (pénztár)	M01 01/02 tábla 002 sor
4LAN112	Látra szóló és folyószámla betétek	M01 01/02 tábla 005 + 006 + 007 + 008 sorok

4LAN1121	ebből: Központi Bank	M01 01/02 tábla 005 sor
4LAN113	**Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke**, **rövid** + **Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke, hosszú** + **Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, rövid + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, hosszú** – *Belföld, Központi kormányzat, Központi bank*	M01 01/02 tábla 311 + 332 - 268 - 289 -262 - 283 - 305 - 326 sorok
4LAN1131	ebből: szabad rendelkezésű	ideértve a lekötött, de ki nem használt hitelkerethez kapcsolódó értékpapírokat is
4LAN12	Jegybankkal szembeni követelés	4LAN121+4LAN122
4LAN121	**Repóügyletekből eredő követelés + Folyószámla hitel + Egyéb hitel, rövid** – *Belföld, Központi bank*	M01 01/02 tábla 009 + 040 + 064 + 088 sorok
4LAN122	**Lekötött betétek, hosszú, Egyéb hitel, hosszú, legfeljebb 5 éves + Egyéb hitel, hosszú, 5 éven túl** – *Belföld, Központi bank*	M01 01/02 tábla 013 + 112 + 136 sorok
4LAN13	Bel- és külföldi hitelintézetekkel szembeni követelés	4LAN131+4LAN132
4LAN131	**Látra szóló és folyószámla betétek** + **Lekötött betétek, rövid** + **Repóügyletekből eredő követelés + Folyószámlahitel + Egyéb hitel, rövid + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, rövid + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke, rövid –** *Belföld*, *Hitelintézetek*, *GMU, Monetáris pü-i intézmények*, *Egyéb külföld, Monetáris pü-i intézmények*	M01 01/02 tábla 010 + 011 + 012 + 041 + 054 + 059 + 065 + 078 + 083 + 089 + 102 + 107 - 263 - 273 - 278 + 306 + 316 + 321 sorok
4LAN132	**Lekötött betétek, hosszú + Egyéb hitel, hosszú, legfeljebb 5 éves + Egyéb hitel, hosszú, 5 éven túl + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, hosszú + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke, hosszú –** *Belföld*, *Hitelintézetek*, *GMU, Monetáris pü-i*	M01 01/02 tábla 014 + 015 + 016 + 113 + 126 + 131 + 137 + 150 + 155 - 284 - 294 - 299 + 327 + 337 + 342 sorok

	intézmények, *Egyéb külföld, Monetáris pü-i intézmények*	
4LAN14	Pénzpiaci alapokkal, egyéb pénzügyi közvetítőkkel, pénzügyi kieg. tev.-et végzőkkel, biztosítókkal és nyugdíjpénztárakkal szembeni követelés (belföldi)	= 4LAN141+4LAN142
4LAN141	**Repóügyletekből eredő követelés + Folyószámlahitel + Egyéb hitel, rövid –** *Belföld, Pénzpiaci alapok, Befektetési alapok, Egyéb pénzügyi közvetítők, Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők, Biztosítók, Nyugdíjpénztárak* **+ Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, rövid + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke, rövid –** *Belföld, Egyéb pénzügyi közvetítők, Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők, Biztosítók, Nyugdíjpénztárak*	M01 01/02 tábla 042 + 043 + 044 + 045 + 046 + 047 + 066 + 067 + 068 + 069 + 070 + 071 + 090 + 091+ 092 + 093 + 094 + 095 + 264 + 265 + 266 + 267 + 307+ 308 + 309 + 310 sorok
4LAN142	**Egyéb hitel, hosszú, legfeljebb 5 éves + Egyéb hitel, hosszú, 5 éven túl –** *Belföld, Pénzpiaci alapok, Befektetési alapok, Egyéb pénzügyi közvetítők, Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők, Biztosítók, Nyugdíjpénztárak* **+ Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, hosszú + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke, hosszú –** *Belföld, Egyéb pénzügyi közvetítők, Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők, Biztosítók, Nyugdíjpénztárak*	M01 01/02 tábla 114 + 115 + 116 + 117 + 118 + 119 + 138 + 139 + 140 + 141 + 142 + 143 + 285 + 286 + 287 + 288 + 328 + 329 + 330 + 331 sorok
4LAN15	Egyéb szektorokkal szembeni hitelek és hiteljellegű követelések	4LAN151+4LNA152+4LAN153
4LAN151	Hitelkövetelések bruttó tőkeösszege és **Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok** – Belföld, Nem pénzügyi vállalatok	4LAN1511+4LAN1512
4LAN1511	**Folyószámlahitel hitel** – Belföld, Nem pénzügyi vállalatok	M01 01/02 tábla 063 sor
4LAN1512	**Repóügyletekből eredő követelés + Egyéb hitel, rövid + Egyéb hitel, hosszú, legfeljebb 5 éves + Egyéb hitel, hosszú, 5 éven túl + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, rövid +**	M01 01/02 tábla 039 + 087 + 111 + 135 + 261 + 282 + 304 + 325 sorok

	Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke, rövid + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, hosszú + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke, hosszú – Belföld, Nem pénzügyi vállalatok	
4LAN152	**Hitelkövetelések bruttó tőkeösszege és Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok** – Belföld, Háztartások, Háztartásokat segítő nonprofit int	4LAN1521+4LAN1522
4LAN1521	**Folyószámlahitel hitel** – Belföld, Háztartások, Háztartásokat segítő nonprofit int.	M01 01/02 tábla 075 + 076 sorok
4LAN1522	**Repóügyletekből eredő követelés + Egyéb hitel, rövid + Egyéb hitel, hosszú, legfeljebb 5 éves + Egyéb hitel, hosszú, 5 éven túl + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, rövid + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke, rövid + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, hosszú + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke, hosszú** – Belföld, Háztartások, Háztartásokat segítő nonprofit int.	M01 01/02 tábla 051 + 052 + 099 + 100 +123 + 124 + 147 + 148 + 271 + 292 + 314 + 335 sorok
4LAN153	**Repóügyletekből eredő követelés + Folyószámlahitel + Egyéb hitel, rövid + Egyéb hitel, hosszú, legfeljebb 5 éves + Egyéb hitel, hosszú, 5 éven túl + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, rövid + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke, rövid + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztése, hosszú + Hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok nettó könyv szerinti értéke, hosszú** – *Belföld: Központi kormányzat, Helyi önkormányzatok, TB alapok, GMU Nem pénzügyi vállalatok, GMU Nem monetáris pénzügyi intézmények, GMU Államháztartás, GMU Háztartások és*	M01 01/02 tábla 048 + 049 + 050 + 053 + 055 + 056 + 057 + 058 + 060 + 061 + 062 + 072 + 073 + 074 + 077 + 079 + 080 + 081 + 082 + 084 + 085 + 086 + 096 + 097 + 098 + 101 + 103 + 104 + 105 + 106 + 108 + 109 + 110 + 120 + 121 + 122 + 125 + 127 + 128 + 129 + 130 + 132 + 133 + 134 + 144 + 145 + 146 + 149 + 151 + 152 + 153 + 154 + 156 + 157 + 158 - 269 - 270 - 272 - 274 - 275 - 276 - 277 - 279 - 280 - 281 - 290 - 291 - 293 - 295 - 296 - 297 - 298 - 300 - 301 - 302 + 312 + 313 + 315 + 317 + 318 + 319 + 320 + 322 + 323 + 324 + 333 + 334 + 336 + 338 + 339 + 340 + 341 + 343 + 344 + 345 sorok

	háztartásokat segítő nonprofit int., Egyéb külföld, Nem pénzügyi vállalatok, Egyéb külföld, Nem monetáris pénzügyi intézmények, Egyéb külföld, Államháztartás, Egyéb külföld, Háztartások és háztartásokat segítő nonprofit int.	
4LAN16	Részletezett ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	
4LAN2	Forrás oldali tételek	
4LAN21	**Látra szóló és folyószámla betétek + Lekötött betétek, rövid + Lekötött betétek, hosszú, legfeljebb 2 éves + Lekötött betétek, hosszú, 2 éven túl + Repóügyletekből szerzett forrás+ Felvett hitel, rövid + Felvett hitel, hosszú, legfeljebb 2 éves + Felvett hitel, hosszú, 2 éven túl** – *Belföld, Központi bank*	M01 01/02 tábla 528 + 552 + 576 + 600 + 701 + 725 + 749 + 773 sorok
4LAN22	Bel- és külföldi hitelintézetekkel szembeni kötelezettség	4LAN221+4LAN222+4LAN223
4LAN221	**Látra szóló és folyószámla betétek –** *Belföld, Hitelintézet, GMU Monetáris pénzügyi intézmények, Egyéb külföld, Monetáris pénzügyi intézmények*	M01 01/02 tábla 529 + 542 + 547 sorok
4LAN222	**Lekötött betétek, rövid + Repóügyletekből szerzett forrás + Felvett hitel, rövid –** *Belföld, Hitelintézet, GMU Monetáris pénzügyi intézmények, Egyéb külföld, Monetáris pénzügyi intézmények*	M01 01/02 tábla 553 + 566 + 571 + 702 + 715 + 720 + 726 + 739 + 744 sorok
4LAN223	**Lekötött betétek, hosszú, legfeljebb 2 éves + Lekötött betétek, hosszú, 2 éven túl + Felvett hitel, hosszú, legfeljebb 2 éves + Felvett hitel, hosszú, 2 éven túl –** *Belföld, Hitelintézet, GMU Monetáris pénzügyi intézmények, Egyéb külföld, Monetáris pénzügyi intézmények*	M01 01/02 tábla 577 + 590 + 595 + 601 + 614 + 619 + 750 +763 + 768 + 774 + 787 + 792 sorok
4LAN23	Háztartásokkal és háztartásokat segítő nonprofit intézményekkel szembeni kötelezettség	4LAN231+4LAN232
4LAN231	**Látra szóló és folyószámla betétek –** *Belföld, Háztartások, Háztartásokat segítő nonprofit int.*	M01 01/02 tábla 539 + 540
4LAN232	**Lekötött betétek, rövid + Lekötött betétek, hosszú, legfeljebb 2 éves + Lekötött betétek, hosszú, 2 éven túl + Repóügyletekből szerzett forrás +**	M01 01/02 tábla 563 + 564 + 587 + 588 + 611 + 612 + 712 + 713 + 736 + 737 + 760 + 761 + 784 + 785 sorok

	Felvett hitel, rövid+ Felvett hitel, hosszú, legfeljebb 2 éves + Felvett hitel, hosszú, 2 éven túl – *Belföld, Háztartások, Háztartásokat segítő nonprofit int.*	
4LAN24	Nem pénzügyi vállalatokkal szembeni kötelezettség	4LAN241+4LAN242
4LAN241	**Látra szóló és folyószámla betétek –** *Belföld, Nem pénzügyi vállalatok*	M01 01/02 tábla 527 sor
4LAN242	**Lekötött betétek, rövid + Lekötött betétek, hosszú, legfeljebb 2 éves + Lekötött betétek, hosszú, 2 éven túl + Repóügyletekből szerzett forrás + Felvett hitel, rövid + Felvett hitel, hosszú, legfeljebb 2 éves + Felvett hitel, hosszú, 2 éven túl –** *Belföld, Nem pénzügyi vállalatok*	M01 01/02 tábla 551 + 575 + 599 + 700 + 724 + 748 + 772 sorok
4LAN25	**Látra szóló és folyószámla betétek + Lekötött betétek, rövid + Lekötött betétek, hosszú, legfeljebb 2 éves + Lekötött betétek, hosszú, 2 éven túl + Repóügyletekből szerzett forrás+ Felvett hitel, rövid + Felvett hitel, hosszú, legfeljebb 2 éves + Felvett hitel, hosszú, 2 éven túl –** *Belföld, Pénzpiaci alapok, Befektetési alapok, Egyéb pénzügyi közvetítők, Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők, Biztosítók, Nyugdíjpénztárak*	4LAN251+4LAN252+4LAN253
4LAN251	**Látra szóló és folyószámla betétek –** *Belföld, Pénzpiaci alapok, Befektetési alapok, Egyéb pénzügyi közvetítők, Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők, Biztosítók, Nyugdíjpénztárak*	M01 01/02 tábla 530 + 531 + 532 + 533 + 534 + 535
4LAN252	**Lekötött betétek, rövid + Repóügyletekből szerzett forrás+ Felvett hitel, rövid –** *Belföld, Pénzpiaci alapok, Befektetési alapok, Egyéb pénzügyi közvetítők, Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők, Biztosítók, Nyugdíjpénztárak*	M01 01/02 tábla 554 + 555 + 556 + 557 + 558 + 559 + 703 + 704 + 705 + 706 + 707 + 708 + 727 + 728 + 729 + 730 + 731 + 732 sorok
4LAN253	**Lekötött betétek, hosszú, legfeljebb 2 éves + Lekötött betétek, hosszú, 2 éven túl + Felvett hitel, hosszú, legfeljebb 2 éves + Felvett hitel, hosszú, 2 éven túl –** *Belföld, Pénzpiaci alapok, Befektetési alapok, Egyéb pénzügyi közvetítők, Pénzügyi*	M01 01/02 tábla 578 + 579 + 580 + 581 + 582 + 583 + 602 + 603 + 604 + 605 + 606 + 607 + 751 + 752 + 753 + 754 + 755 + 756 + 775 + 776 + 777 + 778 + 779 + 780 sorok

	kiegészítő tevékenységet végzők, Biztosítók, Nyugdíjpénztárak	
4LAN26	Egyéb szektorokkal szembeni kötelezettségek	4LAN261+4LAN262
4LAN261	**Látra szóló és folyószámla betétek –** *Belföld: Központi kormányzat, Helyi önkormányzatok, TB alapok, GMU Nem pénzügyi vállalatok, GMU Nem monetáris pénzügyi intézmények, GMU Államháztartás, GMU Háztartások és háztartásokat segítő nonprofit int., Egyéb külföld, Nem monetáris pénzügyi intézmények, Egyéb külföld, Államháztartás, Egyéb külföld, Háztartások és háztartásokat segítő nonprofit int.*	M01 01/02 tábla 536 + 537 + 538 + 541 + 543 + 544 + 545 + 546 + 548 + 549 + 550 sorok
4LAN262	**Lekötött betétek, rövid + Lekötött betétek, hosszú, legfeljebb 2 éves + Lekötött betétek, hosszú, 2 éven túl + Repóügyletekből szerzett forrás + Felvett hitel, rövid + Felvett hitel, hosszú, legfeljebb 2 éves + Felvett hitel, hosszú, 2 éven túl –** *Belföld: Központi kormányzat, Helyi önkormányzatok, TB alapok,; GMU Nem pénzügyi vállalatok, GMU Nem monetáris pénzügyi intézmények, GMU Államháztartás, GMU Háztartások és háztartásokat segítő nonprofit int., Egyéb külföld, Nem pénzügyi vállalatok, Egyéb külföld, Nem monetáris pénzügyi intézmények, Egyéb külföld, Államháztartás, Egyéb külföld, Háztartások és háztartásokat segítő nonprofit int.*	M01 01/02 tábla 560 + 561 + 562 + 565 + 567 + 568 + 569 + 570 + 572 + 573 + 574 + 584 + 585 + 586 + 589 + 591 + 592 + 593 + 594 + 596 + 597 + 598 + 608 + 609 + 610 + 613 + 615 + 616 + 617 + 618 + 620 + 621 + 622 + 709 + 710 + 711 + 714 + 716 + 717 + 718 + 719 + 721 + 722 + 723 + 733 + 734 + 735 + 738 + 740 + 741 + 742 + 743 + 745 + 746 + 747 + 757 + 758 + 759 + 762 + 764 + 765 + 766 + 767 + 769 + 770 + 771 + 781 + 782 + 783 + 786 + 788 + 789 + 790 + 791 + 793 + 794 + 795 sorok
4LAN27	Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	4LAN271+4LAN272
4LAN271	Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, rövid	M01 01/02 tábla 873 sor
4LAN272	Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, hosszú, legfeljebb 2 éves, + 2 éven túl	M01 01/02 tábla 874 + 875 sorok
4LAN28	Egyéb információk	
4LAN281	Tulajdonosoktól származó források	A 10GB táblákban meghatározott körre vonatkoztatva (hitelkeretek nélkül)

4LAN282	Tulajdonosoknak nyújtott források	A 10GB táblákban meghatározott körre vonatkoztatva (hitelkeretek nélkül)
4LAN283	Befektetésektől származó források	A 10GB táblákban meghatározott körre vonatkoztatva (hitelkeretek nélkül)
4LAN284	Befektetéseknek nyújtott források	A 10GB táblákban meghatározott körre vonatkoztatva (hitelkeretek nélkül)
4LAN285	Tartalékkötelezettség	Kötelező jegybanki tartalék összege
		Hátralévő lejárat szerint összesen (forint + deviza HUF-ban)
4LAN29	Külföldről származó források	4LAN29 = 4LAN291 + 4LAN292 + 4LAN293 + 4LAN294 + 4LAN295 M01 01/02 tábla 541+…+550+565+…+574+589+…+598+613+…+622+714+…723+738+…+747+762+…771+786+…+795+(873+874+875) - (a belföldön kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok - rövid; hosszú, legfeljebb 2 év; hosszú, 2 éven túl értékének levonásával)
4LAN291	1 napon belül lejáró külföldi források	1 napon belül lejáró külföldi források
4LAN292	1 héten belül lejáró külföldi források	1 napon túli lejáratú de 1 héten belül lejáró források
4LAN293	1 hónapon belül lejáró külföldi források	1 héten túli lejáratú de 1 hónapon belül lejáró források
4LAN294	1 éven belül lejáró külföldi források	1 hónapon túli lejáratú de 1 éven belül lejáró források
4LAN295	1 éven túli lejáró külföldi források	1 éven túli lejáratú források

25. CASHFLOW Cash-Flow jelentés

A tábla a hitelintézet következő harminc napra vonatkozó likviditási pozícióját mutatja napi bontásban, valamint lehetővé teszi a hitelintézetek esetén a hitelintézetek rövidtávú likviditási helyzetének megítélését.

Az azonnali elszámolás keretében a napi zárást követően lebonyolított tranzakciókat a tárgynapot követő munkanapra vonatkozóan küldendő jelentésben kell szerepeltetni (a pénteki zárást követően elszámolt, illetve a szombati és a vasárnapi tranzakciókat a hétfői munkanapra vonatkozó jelentésben kell szerepeltetni, kedden).

Ha az adatszolgáltatás vonatkozási időpontja bankszünnapra esik, és azon a napon bármilyen ügylet lebonyolítására sor került, arra vonatkozóan az adatszolgáltatást minden esetben teljesíteni kell.
Ha az adatszolgáltatás vonatkozási időpontja bankszünnapra esik, de azon a napon ügyletkötés nem történt, akkor aznapra nemleges adatszolgáltatást kell beküldeni.
Ha az adatszolgáltatás teljesítési határideje bankszünnapra esik, és ezért az adatszolgáltató aznap adatszolgáltatást nem tud küldeni, akkor a bankszünnapon teljesítendő adatszolgáltatásokat a következő – nem bankszünnap – munkanapon kell határidőre teljesíteni.

Az adatszolgáltatás fő devizanemenkénti bontásban tartalmazza az adatszolgáltatás teljesítésének napját megelőző vonatkozási nap (T nap) zárásig az adatszolgáltató saját nevében, saját kockázatára megkötött szerződések alapján a következő harminc napon be- és kiáramló tételeket, napi bontásban. Az adatszolgáltatás nem tartalmazza a jövőben tervezett, de még meg nem kötött ügyleteket.
Az adatszolgáltatás csak a Treasury likviditási pozíciójához figyelembe vett tételeket tartalmazza, vagyis az ügyfélkihelyezések és -betétek miatti pénzmozgásokat – az egyes repóügyletek és nagybetétek kivételével – nem. Ennek megfelelően a kitöltés során figyelmen kívül kell hagyni az ügyfelek megbízásából kötött (értékesítés jellegű), és ezek fedezésére megkötött ellentétes irányú ügyleteket. Amennyiben erre az adatszolgáltató belső nyilvántartó rendszere nem képes, akkor mind az ügyféltételt, mind a fedezeti párját jelenteni kell, úgy, hogy azok nullára zárják egymást.
A cash-flow tételek nem tartalmazzák a leányvállalatokkal kötött szerződések alapján a következő harminc napon be- és kiáramló tételeket (ide nem értve az alapkezelőkkel kötött ügyleteket). Azonban az anyavállalattal és azok kapcsolt vállalkozásaival (ide nem értve az adatszolgáltató leányvállalatait) kötött ügyletekhez kapcsolódó pénzáramlások jelentendők.
A cash-flow tételek a derivatív ügyletekkel kapcsolatos pótlólagos fedezetet biztosító letéti követelményszámlákon („margin számlák”) elhelyezett kihelyezésekhez kapcsolódó szerződés szerinti pénzmozgásokat nem tartalmazzák.
A munkaszüneti napokat követő jelentési napokon, a munkaszüneti napokon lejáró tételeket is a jelentési nap cash-flow-jában szükséges feltüntetni.
A külföldi devizában denominált tételek esetén az átszámítás árfolyama az adatszolgáltatás teljesítésének napját megelőző vonatkozási napi (T napi) hivatalos MNB devizaárfolyam.
A táblák első oszlopában meghatározott 1. nap alatt az adatszolgáltatás teljesítésének napja (T+1. munkanap) értendő.
Az egyes oszlopokban csak az adott napon ki-, illetve beáramló tételeket, tehát nem kumulált állományokat kell jelenteni. A beáramló tételeket pozitív előjellel, míg a kiáramló tételeket negatív előjellel kell szerepeltetni.

A tábla sorai

Fő devizanemenként (1-HUF, 2-EUR, 3-USD, 4-CHF, 5-Egyéb deviza portfólió) ismétlődő sorok

A **CASHFLOWX01 Bankközi Kihelyezés – Forrás** sorokon (ahol az „X” az adott devizához tartozó számot helyettesíti) kell kimutatni a megkötött szerződések alapján azon bankközi, illetve központi bank (beleértve az EKB-t és az eurórendszer központi bankjait, nem beleértve az MNB-t) felé történő kihelyezéseket és az adatszolgáltatónál elhelyezett betéteket, bankközi forrásokat (beleértve az MNB-től, az EKB-tól és az eurórendszer központi bankjaitól származó forrásokat), amelyek értéknapja az adatszolgáltatás napja vagy az azt követő 29 nap. Az egynapos oszlopban kell jelenteni a nem a kötelező jegybanki tartalék teljesítésére szolgáló forint bankszámlák egyenlegeit is (a többi nostro számla egyenlegét a CASHFLOW701-es blokkban kell jelenteni).

A **CASHFLOWX02 MNB betét** sor tartalmazza az MNB-vel szembeni követeléseket (overnight betétet is). A betételhelyezés és a lejárat értéknapjának megfelelő oszlopokban kell szerepeltetni a cash-flow tételeket.

A **CASHFLOWX03 Repó Aktív-Passzív** sorokon kell szerepeltetni a szerződés értéknapján és lejárati napján a bankközi és ügyfél-repószerződések alapján ki és beáramló forrásokat. (Mind az aktív, mind a passzív repó sorokon szerepelhetnek negatív és pozitív értékek is attól függően, hogy pénzbeáramlásról vagy kiáramlásról van-e szó.) Itt szükséges megjeleníteni az MNB-vel kötött O/N vagy annál hosszabb fedezett hitelügyletek lejáró összegét, illetve az ügylet kezdetekor beérkező összeget.

A **CASHFLOWX04 Értékpapírok** soron mind a kereskedési, mind a befektetési portfólióhoz kapcsolódó pénzáramlásokat jelenteni kell. Ezen a soron jelentendők az értékpapír vételi és eladási ügyletekből származó pénzáramok, a tőketörlesztés és a kamatfizetés. A saját kibocsátású értékpapírokhoz kapcsolódó pénzáramlások nem szerepeltetendők.

A **CASHFLOWX05 Nagy betétek** soron az egyedi ügyfelekkel kötött szerződések alapján történő, ügyletenként 5 milliárd forint feletti betételhelyezéseket, illetve lejáró betétek állományát kell szerepeltetni (előjelhelyesen).

A **CASHFLOWX06 Spot üzletek** soron a megkötött, de még el nem számolt azonnali devizaügyletek miatti pénzáramlásokat kell szerepeltetni. A valutapénztárral kapcsolatos pénzáramlásokat nem kell jelenteni.

A **CASHFLOWX07 FX swap** soron a megkötött deviza swap ügyletek miatt jelentkező pénzáramlásokat kell kimutatni, beleértve az ügyletek azonnali, még nem elszámolt lábait és a határidős lábakat is. A külföldi devizában történő pénzáramlásokat mindig az adatszolgáltatás teljesítésének napját megelőző vonatkozási napi (T napi) hivatalos MNB devizaárfolyamon kell jelenteni, vagyis a határidős lábak napi értékelése szükséges.

A **CASHFLOWX08 Kamatswap és cross-currency swap ügyletek** soron a megkötött FRA, kamatswap és cross-currency swap ügyletek miatti tőke- és kamatelszámolásokat kell szerepeltetni.

A **CASHFLOWX09 Outright határidős deviza ügyletek** soron a megkötött határidős devizaügyletek miatti elszámolásokat kell feltüntetni.

A **CASHFLOWX10 Portfólió Gap** sor az adott devizanemben kitöltött táblarész záró sora, amelyben a napi ki- és beáramló tételek egyenlegét kell meghatározni.

Kiegészítő információk

A **CASHFLOW701 Nostro számlaállományok** soron devizanemenként kell megadni a nostro számlaállományoknak az adatszolgáltatás teljesítésének napját megelőző vonatkozási napi (T napi) záró-állományát. A külföldi devizák esetén az átszámítás árfolyama az adatszolgáltatás napját megelőző vonatkozási napi (T napi) hivatalos MNB devizaárfolyam. A nem a kötelező jegybanki tartalék teljesítésére szolgáló forint bankszámlák egyenlegét a CASHFLOW 101 blokkban kell jelenteni.

A **CASHFLOW702 MNB által, monetáris politikai ügyletek keretében elfogadható fedezetek** soron az MNB monetáris politikai műveletei során felajánlható értékpapírok befogadási értékét kell megadni. Az e soron megadandó érték nem foglalja magában az MNB-n kívüli partnerek javára zárolt állományokat és az MNB javára O/N ügyleteknél hosszabb lejáratú hitelek fedezeteként zárolt értékpapírokat. A pénzforgalom fedezetére, az MNB javára limitként zárolt, de ki nem használt állományt szerepeltetni kell. A tábla első oszlopában az adatszolgáltatás vonatkozási napján felajánlható fedezetek befogadási értékét, továbbá az első napon szerződés szerint bekövetkező változásokat (pl. repóügyletek lejárata miatti felszabadítás, értékpapír-lejárat), a további oszlopokban pedig csak a változásokat kell jelenteni. Az e soron szereplő tételek nem tartalmazzák az EKB, illetve az eurórendszer központi bankjai által, monetáris politikai ügyletek keretében elfogadható értékpapírok állományát (a CASHFLOW702 és CASHFLOW708 sorokhoz kapcsolódóan az MNB által elfogadható fedezetek köre és befogadási értékeik megtalálhatóak a http://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-politikai-eszkoztar/fedezetertekeles oldalon).

A **CASHFLOW703 Stand-by hitelkeretek** soron csak a visszavonhatatlan, szerződött, még le nem hívott hitelkereteket kell jelenteni.

A **CASHFLOW704 Kötelező jegybanki tartalék elvárt szintjétől való eltérés** soron jelentendő adat az alábbi összefüggés alapján számítandó:

$D_4 = E - C_h$, ahol

D_4: Eltérés összege

E: A forint elszámolási számla jelentés napját megelőző napi záróegyenlege

C_h: A hónap hátralévő időszakában elvárt egyenleg (legalább nulla)

A kötelező jegybanki tartalék teljesítésére szolgáló bankszámla egyenlegének az adott hónap hátralévő időszakában tartandó elszámolási számlaegyenlegétől számított eltérést kell szerepeltetni. Az elvárt egyenleghez számított eltérés kiszámításához szükséges megnézni, hogy a tartalékperiódus eddigi időszakának napjain tartott számlaállományok alapján a tartalékolási periódus hátralévő időszakában mekkora átlagos egyenleget kellene tartani ahhoz, hogy a kötelező tartalékolási kötelezettségnek az adatszolgáltató megfeleljen. Ezt az átlagos egyenleget kell összehasonlítani az elszámolási számla jelentés napját megelőző záró-állományával (T napi).

A **CASHFLOW705 Kötelező jegybanki tartalék elvárt szintjének várható megváltozása** soron jelentendő adat az alábbi összefüggés alapján számítandó:

$D_5 = C_h - T_h$, ahol

D_5: Eltérés összege

C_h: A hónap hátralévő időszakában elvárt egyenleg (legalább nulla)

T_h: Az aktuális hónap tartalék

A soron az adott hónap hátralévő időszakában tartandó elszámolási számlaegyenleg és az adott havi, MNB által megállapított tartalékkötelezettség különbségét kell szerepeltetni.

A **CASHFLOW706 Nagy kihelyezések** soron devizanemenként kell megadni a következő harminc napon várható, az egyedi ügyfeleknek történő, 5 milliárd forint feletti hitelfolyósítást, illetve lejáró hitelszerződések, valamint ismert előtörlesztés állományát (előjelhelyesen).

A **CASHFLOW707 Kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokkal kapcsolatos pénzáramlások** soron kell jelenteni a saját kibocsátású értékpapírokhoz kapcsolódó, az adatszolgáltatás napján (T+1. munkanap), illetve az azt követő 29 napon történő kifizetéseket.

A **CASHFLOW709 EKB, illetve az eurórendszer központi bankjai által, monetáris politikai ügyletek keretében elfogadható értékpapírok állománya** soron az EKB, illetve az eurórendszer központi bankjai által monetáris politikai műveletek során – az adott intézmény számára még rendelkezésre álló kereten belül –, szabad rendelkezésű (nem zárolt) értékpapírok állományát kell befogadási értéken szerepeltetni, ideértve a pénzforgalom fedezetére, az EKB, illetve az eurórendszer bármely központi bankjának javára limitként zárolt, de ki nem használt állományt is. Az e soron megadandó érték nem foglalja magában az EKB-n kívüli partnerek javára zárolt állományokat és az EKB javára O/N ügyleteknél hosszabb lejáratú hitelek fedezeteként zárolt értékpapírokat. A tábla első oszlopában az adatszolgáltatás teljesítésének napján (T+1. munkanapon) az EKB-val kötött megállapodás alapján felajánlható fedezetek befogadási értékét (figyelembe véve a T+1. munkanapon szerződés szerint bekövetkező változásokat is), a további oszlopokban pedig a változásokat (pl. repóügyletek lejárata miatti felszabadítás, értékpapír-lejárat) kell jelenteni.

A **CASHFLOW710 Készpénz** soron kell kimutatni a hitelintézetnél lévő T napi záró forint és valuta készpénzállományt, a törvényes fizetési eszközül szolgáló nemesfém érméket.

A **CASHFLOW711 Operatív likviditási tartalék** soron a hitelintézet T+1. munkanapon rendelkezésére álló operatív likviditási tartalék összegét kell szerepeltetni. Az operatív likviditási tartalék a CASHFLOW táblában szereplő tételekből az alábbi módon számítódik:
CASHFLOW711=CASHFLOW610,1+…+CASHFLOW610,30+CASHFLOW702,1+…+ CASHFLOW702,30+CASHFLOW709,1+...+CASHFLOW709,30+CASHFLOW707,1+…+ CASHFLOW707,30+CASHFLOW7012,1+CASHFLOW7013,1+CASHFLOW7014,1+ CASHFLOW7015,1+CASHFLOW704,1+CASHFLOW705,1+ CASHFLOW710,1”

1. A 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet 1. melléklet I. pontjában foglalt táblázat a következő 104a–104c sorral egészül ki:

	(MNB azonosító kód	*Megnevezés*	*Az adatszolgáltatók köre*	*Az adatszolgáltatás*		
				gyakorisága	*teljesítésének módja*	*határideje)*
„104a	P67	Lényegi fontosság meghatározása	Tpt. 411. §-a alapján továbbműködő elszámolóház, központi értéktári tevékenységet végző szervezet, az ezen típusú EGT-fióktelep	éves	elektronikus úton (ERA rendszer), fokozott biztonságú vagy minősített elektronikus aláírással ellátva	tárgyidőszakot követő év január 31.
104b	P68	Leginkább releváns pénznemek meghatározása	Tpt. 411. §-a alapján továbbműködő elszámolóház, központi értéktári tevékenységet végző szervezet, az ezen típusú EGT-fióktelep	éves	elektronikus úton (ERA rendszer), fokozott biztonságú vagy minősített elektronikus aláírással ellátva	tárgyidőszakot követő év január 31.
104c	P69	A pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény 55/A. § (2) bekezdése szerinti jelentés	pénzforgalmi szolgáltató, az ezen típusú EGT-fióktelep	éves	elektronikus úton (ERA rendszer, űrlap), fokozott biztonságú vagy minősített elektronikus aláírással ellátva	tárgyidőszakot követő év március 31.”

2. A 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet 1. melléklet I. pontjában foglalt táblázat 144. sora helyébe a következő sor lép:

	(MNB azonosító kód	*Megnevezés*	*Az adatszolgáltatók köre*	*Az adatszolgáltatás*		
				gyakorisága	*teljesítésének módja*	*határideje)*
„144	W08	Jelentés működési, biztonsági eseményekről	Tpt. 411. §-a alapján továbbműködő elszámolóház, pénzforgalmi elszámolóház, központi értéktári tevékenységet végző szervezet, Tpt. szerinti központi szerződő fél, az ezen típusú EGT-fióktelep	eseti	elektronikus úton (ERA rendszer), fokozott biztonságú vagy minősített elektronikus aláírással ellátva, és a kezdeti jelentés tekintetében titkosított elektronikus levél	kezdeti jelentés: minősítést követő 5 percen belül; időközi jelentés: a kezdeti jelentés beküldését követő 3 munkanapon belül; záró jelentés: az esemény lezárását követő két héten belül”

4. melléklet a 15/2019. (IV. 17.) MNB rendelethez

1. A 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet 2. melléklet II. pontjában az AL8 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás kitöltési előírásai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„**MNB azonosító kód: AL8**

Kitöltési előírások
Az NHP, az NHP+ és az NHP *fix* keretében a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott hitelek adatai

I. Általános előírások

1. Az NHP-ban, az NHP+-ban és az NHP *fix*ben részt vevő adatszolgáltató az NHP, NHP+ és NHP *fix* keretében az MNB felé fennálló bármely tartozása megszűnéséig köteles adatot szolgáltatni. Az adatszolgáltatásban az NHP, NHP+ és NHP *fix* keretében – az NHP 2013. június 1-jén indult első szakaszában (a továbbiakban: NHP első szakasz), az NHP 2013. október 1-jén indult második szakaszában (a továbbiakban: NHP második szakasz), az NHP 2016. január 1-jén indult harmadik szakaszában (a továbbiakban: NHP harmadik szakasz), a 2015. március 16-án indult NHP+, vagy a 2019. január 1-jén indult NHP *fix* konstrukcióban – az MNB által refinanszírozásra kerülő, a kis- és középvállalkozásoknak, az MNB-vel kötött NHP, NHP+, illetve NHP *fix* Keretszerződés és az azok részét képező Terméktájékoztatók szerinti feltételekkel nyújtott hitel, pénzügyi lízing, faktoring (a továbbiakban együtt: KKV hitelek) adatait, valamint a KKV hitelek lejelentett adataiban beállt minden változást jelenteni kell. Az NHP, az NHP+ és az NHP *fix* keretében közvetett úton, ún. ernyőbankon keresztül részt vevő hitelintézetek által nyújtott KKV hitelek adatairól az MNB-vel kötött NHP, NHP+, illetve NHP *fix* Keretszerződés alapján ernyőbanki szerepet betöltő hitelintézet teljesít adatszolgáltatást.

2. A táblában felhasználható kódokat a 3. melléklet 4.10. pontja szerinti, az MNB honlapján közzétett technikai segédlet (a továbbiakban: kódlista) tartalmazza.

3. Időpontra vonatkozó adat esetén az adatot ÉÉÉÉ.HH.NN formátumban szükséges megadni.

4. Az adatokat CSV formátumban kell megküldeni, az adatokat pontosvessző („;”) karakterrel elválasztva.

5. A kiváltott hitelre vonatkozó adatot [da)–dm) oszlop] – a jelen kitöltési előírások eltérő rendelkezése hiányában – jelenteni abban az esetben kell, ha a KKV hitel célja az NHP keretein kívül nyújtott hitel kiváltása, vagy a KKV hitel az NHP és az NHP *fix* keretében nyújtott KKV hitelt vált ki (a továbbiakban: NHP-hitelkiváltás), vagy a KKV hitel állományátruházás keretében került átvételre. Az állományátruházás keretében átvett KKV hitelről teljesített adatszolgáltatásban a kiváltott hitel adataira vonatkozó da)–dm) oszlopban feltüntetendő adatok az átvett NHP-s, illetve NHP *fix*es KKV hitel adataiként értelmezendők. Amennyiben a kiváltott hitelre vonatkozóan jelentendő adatok egyéb forrásból – az adatszolgáltató saját nyilvántartása, az adatszolgáltató által hozzáférhető egyéb nyilvántartások, így különösen a központi hitelinformációs rendszer – nem állnak az adatszolgáltató rendelkezésére, ezen adatok vonatkozásában az adatszolgáltatásnak a KKV hitelt felvevő kis- és középvállalkozás (a továbbiakban: KKV) nyilatkozatán kell alapulniuk.

6. A tábla helyes kitöltését segítő módszertani útmutatást a 3. melléklet 9. pontja szerinti, az MNB honlapján közzétett technikai segédlet tartalmazza.

II. A tábla kitöltésével kapcsolatos részletes előírások

01. tábla: Az NHP, az NHP+ és az NHP *fix* keretében a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott hitelek adatai

Az egyes oszlopok kitöltésére vonatkozó előírások:

aa) Az adatszolgáltatás típusa attól függ, hogy az adatszolgáltató az MNB által refinanszírozni kért KKV hitel adatairól küld adatot, vagy a KKV hitel korábban már megadott adataiban beállt változást jelenti. A kódlista szerint kell kitölteni.

ab) Ebben az oszlopban kell feltüntetni, hogy az adatszolgáltató a KKV hitel refinanszírozását az NHP I. vagy II. pillére, az NHP első, második vagy harmadik szakasza, az NHP+ vagy az NHP *fix* keretében kéri az MNB-től. A kódlista szerint kell kitölteni.

ba) A KKV KSH-törzsszáma (adószám első nyolc karaktere), numerikusan. Amennyiben a KKV KSH-törzsszámmal nem rendelkezik, akkor a tevékenység végzésére jogosító igazolvány száma.

bb) A KKV szektorának meghatározásánál az e melléklet I. A. 4. pontjában foglaltak az irányadók. A kódlista szerint kell kitölteni.

bc) A KKV neve.

bd) A KKV székhelye.

ca) A KKV hitelre vonatkozó szerződésnek az adatszolgáltatónál alkalmazott egyedi szerződésazonosítója.

cb) A KKV hitelre vonatkozó szerződés aláírásának időpontja. Amennyiben a KKV hitelre vonatkozó szerződést a felek a szerződésben foglaltak szerint nem azonos időpontban írják alá, akkor a KKV hitelre vonatkozó szerződés szerinti legkésőbbi aláírási időpontot kell jelenteni.

cc) A KKV hitel folyósítási időpontja. Amennyiben a folyósítás több részletben történik, az első részlet folyósításának időpontját kell megadni. A további részletek folyósításakor ez az oszlop nem módosítandó, csak a ci) oszlopban szereplő összeget kell megnövelni az újabb folyósított részlet összegével, az újabb folyósítást megelőző munkanapon, illetve az NHP harmadik szakaszának II. pillére keretében nyújtott KKV hitelek vonatkozásában az újabb folyósítást megelőző, az NHP harmadik szakaszának I. és II. pillére keretében folyósított refinanszírozási hitelek igénybevételének módjáról és feltételeiről szóló Terméktájékoztatóban (a továbbiakban: NHP harmadik szakaszára vonatkozó Terméktájékoztató) meghatározott adatszolgáltatási napon. Az adott KKV hitelre vonatkozó első adatszolgáltatás a folyósítás napjának ismeretében teljesítendő, az NHP, az NHP+ vagy az NHP *fix* keretében refinanszírozni kért KKV hitel tekintetében a refinanszírozási hitel kívánt folyósítási napját megelőző munkanapon, illetve az NHP harmadik szakaszának II. pillére keretében nyújtott KKV hitelek vonatkozásában a KKV hitelszerződés megkötését követő, az NHP harmadik szakaszára vonatkozó Terméktájékoztatóban meghatározott adatszolgáltatási napon 15 óráig (szombati munkanap esetén 12 óráig).

cd) A KKV hitelre vonatkozó szerződésben meghatározott lejárati időpont.

ce) Az adatszolgáltató által az MNB-vel kötött NHP, NHP+, illetve NHP *fix* Keretszerződésben foglaltaknak megfelelően felszámított kamatok, díjak és költségek kölcsönösszegre vetített arányának és az MNB által az NHP, az NHP+ vagy az NHP *fix* keretében nyújtott – az NHP harmadik szakaszának II. pillére keretében a CIRS ügyletben nyújtott euró – forrás éves kamatának különbsége, bázispontban kifejezve.

cf) A KKV hitel célja. A kódlista szerint kell kitölteni.

cg) Ebben az oszlopban kell feltüntetni, hogy a KKV hitel folyósítása több részletben történik-e. A kódlista szerint kell kitölteni.

ch) A KKV hitelre vonatkozó szerződésben meghatározott teljes hitelösszeg. Részletekben történő folyósításnál is a teljes hitelösszeget kell megadni. Amennyiben a KKV hitel több sorban kerül jelentésre, mert pl. több célja van, illetve több hitelt vált ki, abban az esetben a KKV hitelre vonatkozó szerződésben meghatározott hitelösszeget is fel kell osztani az egyes sorok között a hitelcéloknak, illetve kiváltásoknak megfelelően.

ci) A KKV hitel összegének folyósított részletekkel növelt, illetve tőketörlesztésekkel csökkentett értéke. Az oszlop értékének módosítását a folyósítást, illetve a törlesztést megelőző munkanapon – az NHP harmadik szakaszának II. pillére keretében nyújtott KKV hitel esetében az újabb folyósítást, illetve törlesztést megelőző, az NHP harmadik szakaszára vonatkozó Terméktájékoztatóban meghatározott adatszolgáltatási napon – 15 óráig (szombati munkanap esetén 12 óráig) kell teljesítenie az adatszolgáltatónak, ha a KKV számára való folyósítás feltételei fennállnak. Ha a várt törlesztés mégsem folyik be az adatszolgáltatóhoz, akkor sem állítható vissza az oszlop értéke. Ha a KKV megszűnik, továbbá ha a KKV hitelre vonatkozó szerződés bármely okból megszűnik vagy megszüntetésre kerül, akkor az oszlopban „0” értéket feltüntetve kell a változásról teljesítendő adatszolgáltatást megküldeni, a co) oszlopnál megadott határidőben. Amennyiben a KKV hitel több sorban kerül jelentésre, mert pl. több célja van, illetve több hitelt vált ki, abban az esetben a KKV hitel összegét fel kell osztani az egyes sorok között a hitelcéloknak, illetve kiváltásoknak megfelelően.

cj) A KKV hitel fedezetének jellegeként legfeljebb két típusú fedezetet lehet megadni, a fedezetek fontosságának sorrendjében. A kódlista szerint kell kitölteni. Több típusú fedezet esetében az egyes fedezetek kódját egymást követően, szóköz alkalmazása nélkül kell megadni.

ck) Az oszlopot akkor kell kitölteni, ha a KKV hitel mögötti biztosítékhoz olyan állami viszontgarancia vagy azzal egyenértékű helytállási kötelezettség kapcsolódik, amely a Terméktájékoztatóban foglaltak szerint a követelés fedezeti értékét befolyásolja, továbbá a Terméktájékoztatóban felsorolt azon esetekben, ahol a KKV-val szembeni követelést az MNB fedezetként nem fogadja el. A garantőr által nyújtott teljes készfizető kezességvállalás vagy garancia arányát a KKV hitel összegének százalékában kell megadni, egyéb esetekben az oszlopot a kódlista szerint kell kitölteni.

cl) A legrégebben fennálló késedelem beálltának naptári nap szerinti időpontját kell megadni. A KKV hitelre vonatkozó szerződésben előírt törlesztés napját követő nap, ha az összeg nem folyik be az adatszolgáltató által megadott bankszámlára. Az adatszolgáltatást a késedelem beálltát követő 5., illetve faktoring hitelcél esetén a 30. munkanapon, az NHP harmadik szakaszának II. pillére keretében nyújtott KKV hitel vonatkozásában a késedelem beálltát követő, az NHP harmadik szakaszára vonatkozó Terméktájékoztatóban meghatározott adatszolgáltatási napon kell teljesíteni.

cm) Az átstrukturálás tervezett, naptári nap szerinti időpontját kell megadni.

cn) A KKV hitelre vonatkozó szerződésben szereplő gyakoriság. A kódlista szerint kell kitölteni.

co) A KKV hitellel kapcsolatos megjegyzésként egy legfeljebb 128 karakter hosszúságú szöveg írható be. Itt kell jelenteni, ha a KKV megszűnik, továbbá ha a KKV hitelre vonatkozó szerződés bármely okból megszűnik vagy megszüntetésre kerül. Az NHP harmadik szakaszának II. pillére keretében nyújtott KKV hitelek kivételével az adatszolgáltatást a KKV megszűnését vagy a KKV hitelre vonatkozó szerződés megszűnését vagy megszüntetését eredményező tényről vagy jognyilatkozatról való tudomásszerzés napján 15 óráig (szombati munkanap esetén 12 óráig), illetve, amennyiben az adatszolgáltató az adott munkanapon 15 óra (szombati munkanap esetén 12 óra) után szerez tudomást az adott tényről, jognyilatkozatról, abban az esetben a tudomásszerzést követő munkanapon 15 óráig (szombati munkanap esetén 12 óráig) kell teljesítenie az adatszolgáltatónak. Ezen adatszolgáltatást az NHP harmadik szakaszának II. pillére keretében nyújtott KKV hitelek vonatkozásában a tudomásszerzés napján, illetve azt követő, az NHP harmadik szakaszára vonatkozó Terméktájékoztatóban meghatározott adatszolgáltatási napon 15 óráig kell teljesíteni. Ha a beruházási hitel tartós részesedés megszerzésére irányul, akkor az oszlopnak tartalmaznia kell a „RESZESEDES” karaktersort, valamint a megadott sorrendben az érintett vállalat nevét, KSH-törzsszámát és az elért részesedés nagyságát. Itt kell feltüntetni, amennyiben a beküldésre korábban hibásan beküldött adat javítása miatt kerül sor. Amennyiben a KKV hitelt nem közvetlenül a hitelintézet nyújtja, a köztes szerepet betöltő pénzügyi vállalkozás azonosítóját itt kell feltüntetni.

da) A kiváltott KKV hitel célja. A kódlista szerint kell kitölteni.

db) Az NHP-ban és az NHP *fix*ben refinanszírozni kért KKV hitel esetében az oszlop kitöltése abban az esetben is kötelező, ha a KKV hitel célja nem hitelkiváltás, de a KKV hitelt nyújtó hitelintézet a KKV-val a KKV hitelre vonatkozó szerződés megkötését megelőzően nem állt szerződéses kapcsolatban. A kódlista szerint kell kitölteni.

dc) Ezt az oszlopot abban az esetben kell kitölteni, ha a kiváltott hitelt folyósító hitelintézet nem azonos a KKV hitelt folyósító hitelintézettel.

dd) A részben kiváltott hitel kiváltás időpontjában fennálló teljes állományát kell jelenteni. Ezt az oszlopot abban az esetben kell kitölteni, ha ez az összeg nagyobb, mint a ch) oszlopban megadott hitelösszeg.

de) A kiváltott hitel folyósítási időpontja. Részletekben történő folyósítás esetén az első folyósítás időpontját kell megadni. Amennyiben a folyósítás időpontja nem ismert, a kiváltott hitelre vonatkozó szerződés aláírásának napját kell megadni. A felek általi eltérő időpontban történő aláírás esetén a cb) oszlop kitöltésére vonatkozó előírás az irányadó.

df) A kiváltott hitelre vonatkozó szerződésnek a kiváltott hitelt folyósító hitelintézetnél alkalmazott egyedi szerződésazonosítóját kell ebben az oszlopban megadni.

dg) A kiváltott hitel devizanemének megadásakor alkalmazandó deviza ISO-kódokat a 3. melléklet 4.1. pontja szerinti, az MNB honlapján közzétett technikai segédlet tartalmazza.

dh) A kiváltott hitel devizanemének megfelelő devizában kell megadni az összeget.

di) A kiváltott hitel esetében a legrégebben fennálló késedelem beálltának naptári nap szerinti időpontját kell megadni. Ha a kiváltott hitel nem esett késedelembe, akkor az oszlopot üresen kell hagyni.

dj) A kiváltott hitel lejáratának napját kell megadni.

dk) A kiváltott hitel kamatozása lehet fix vagy referenciahozamhoz (pl. 3 hónapos BUBOR) kötött. Fix kamatozás esetén az adatszolgáltató által felszámított díjak és költségek hitelösszegre számított éves díját (teljes hitelköltséget) kell megadni, bázispontban kifejezve. Referenciahozamhoz kötött kamatozás esetén a referenciahozamot kell megnevezni (pl. 3M BUBOR) és az összes díj és költség figyelembevételével számított teljes éves felárat kell megadni, bázispontban megjelölve (Formátuma: „referenciahozam megnevezése + YYY”, ahol YYY a felár bázispontban megadott értéke).

dl) Ebben a mezőben a tőketörlesztés évenkénti gyakoriságát kell megadni. A kódlista szerint kell kitölteni.

dm) A kiváltott hitel legutóbbi átstrukturálásának időpontját kell megadni.”

2. A 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet 2. melléklet II. pontjában a D01 és D02 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás kitöltési előírásai I.1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„**1. Az adatszolgáltatásban szerepeltetendő ügyletek**
Az adatszolgáltatásnak a D01 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás vonatkozásában a benyújtását megelőző napra, míg a D02 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás vonatkozásában a benyújtást megelőző második napra, mint értéknapra vonatkozó, átértékelendő deviza állományi adatokat és alapesetben az e napra mint kötésnapra vonatkozó forgalmi adatokat kell tartalmaznia. A külföldi székhellyel rendelkező magyarországi fióktelep adatszolgáltatónak azokat a tranzakciókat kell megjelenítenie, amelyeket ténylegesen ő köt (még ha helyzetéből adódóan jogilag a külföldi központ nevében teszi is). A ténylegesen a külföldi központ által kötött tranzakciókat nem kell jelenteni. A D02 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás tekintetében kizárólag a napi nyitott pozíciókat kell bemutatni, egyedi leányvállalatonkénti nyitott pozíciós szinten.”

3. A 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet 2. melléklet II. pontjában a D01 és D02 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás kitöltési előírásai II.2. pontja a következő 2.8. alponttal egészül ki:

„2.8. Az azonnali elszámolás keretében a forintban indított, de forinttól eltérő devizanemű számlaszámra érkező fizetési műveletek elszámolása és konvertálása esetében a devizaszámlák állomány változásait és tranzakcióit a vonatkozási napra vonatkozó elszámolások alapján kell jelenteni.”

4. A 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet 2. melléklet II. pontjában az L72 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás táblái és kitöltési előírásai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„MNB azonosító kód: L72

Negyedéves jelentés a jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutatóról

JMM

Negyedéves jelentés a jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutatóról

Nagyságrend: millió forint

Sorszám	Sorkód	Megnevezés	Összesen	Mód
			1	2
			a	z
001	JMM1	Rendelkezésre álló stabil jelzálog alapú források (13-19)		
002	JMM11	Nem azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézeti csoportba tartozó intézmény, vagy azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó lakástakarékpénztár mérlegében nyilvántartott stabil jelzálog alapú források (3+…+8-9)		
003	JMM111	3 éven túli eredeti futamidejű forint jelzáloglevelek		
004	JMM112	3 éven túli eredeti futamidejű, forint jelzáloghitel fedezete mellett kibocsátott egyéb forint értékpapírok		
005	JMM113	3 éven túli eredeti futamidejű forint refinanszírozási jelzáloghitelek		
006	JMM114	3 éven túli eredeti futamidejű önálló zálogjog értékesítése okán fennálló forint visszavásárlási vételár-tartozások		
007	JMM115	2015. március 31. előtt kibocsátott, 3 éven túli eredeti futamidejű devizában denominált jelzáloglevelek		
008	JMM116	2015. március 31. előtt kibocsátott, 3 éven túli eredeti futamidejű, forint jelzáloghitel fedezete mellett kibocsátott egyéb, devizában denominált értékpapírok		
009	JMM117	Nem azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézeti csoportba tartozó intézmény részére nyújtott, 3 éven túli eredeti futamidejű, forint refinanszírozási jelzáloghitelek és önálló zálogjog vásárlása okán fennálló visszavásárlási vételár-követelések		
010	JMM12	Azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézeti csoportba tartozó intézmény mérlegében nyilvántartott stabil, jelzálog alapú források (11+12)		
011	JMM121	2015. március 31. előtt kibocsátott, 3 éven túli eredeti futamidejű, csoporttag által birtokolt forint jelzáloglevelek, 20%-os beszámíthatósági értéken		
012	JMM122	2015. március 31. előtt kibocsátott, 3 éven túli eredeti futamidejű, csoporttag által birtokolt, devizában denominált jelzáloglevelek, 20-%-os beszámíthatósági értéken		
013	JMM13	Módosítás előtti stabil forrás (2+10)		
014	JMM14	A hitelintézet vagy hitelintézeti csoport esetén a csoporttagok által birtokolt jelzáloglevelek (lakástakarékpénztári portfólió kivételével) (15+16-17)		
015	JMM141	Hitelintézeti csoport esetén csoporttag által kibocsátott jelzáloglevelek, JMM szerinti értéken		
016	JMM142	Egyéb forint jelzáloglevél mérleg szerinti értéken		
017	JMM143	A hitelintézet vagy hitelintézeti csoport esetén valamely csoporttag által nyújtott árjegyzési szolgáltatás keretében mérlegben tartott jelzáloglevelek állományának a hitelintézet vagy hitelintézeti csoport esetén a csoporttagok által birtokolt jelzáloglevelek állományának csökkentésére figyelembe vehető része		
018	JMM15	Szabályozott piacra való bevezetéstől függő módosítási tényező		
019	JMM16	Módosítás		
020	JMM2	Finanszírozott forint lakossági jelzáloghitelek (21-22+23)		
021	JMM21	1 éven túli hátralévő lejáratú forint lakossági jelzáloghitelek		
022	JMM22	Azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézeti csoportba tartozó lakástakarékpénztár 1 éven túli hátralévő lejáratú forint lakossági jelzáloghitelei		
023	JMM23	Azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézeti csoportba tartozó lakástakarékpénztár részére a csoport tagjai által nyújtott hitelek		
024	JMM3	Jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutató		

Jelmagyarázat	
	Tilos

MNB azonosító kód: L72

Negyedéves jelentés a jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutatóról

KONSZJMM

Negyedéves jelentés a jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutatóról - Konszolidált tételek

Nagyságrend: millió forint

Sorszám	Sorkód	Megnevezés	Összesen	Mód
			1	2
			a	z
001	KONSZJMM1	Rendelkezésre álló stabil jelzálog alapú források (13-19)		
002	KONSZJMM11	Nem azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézeti csoportba tartozó intézmény, vagy azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó lakástakarékpénztár mérlegében nyilvántartott stabil jelzálog alapú források (3+…+8-9)		
003	KONSZJMM111	3 éven túli eredeti futamidejű forint jelzáloglevelek		
004	KONSZJMM112	3 éven túli eredeti futamidejű, forint jelzáloghitel fedezete mellett kibocsátott egyéb forint értékpapírok		
005	KONSZJMM113	3 éven túli eredeti futamidejű forint refinanszírozási jelzáloghitelek		
006	KONSZJMM114	3 éven túli eredeti futamidejű önálló zálogjog értékesítése okán fennálló forint visszavásárlási vételár-tartozások		
007	KONSZJMM115	2015. március 31. előtt kibocsátott, 3 éven túli eredeti futamidejű devizában denominált jelzáloglevelek		
008	KONSZJMM116	2015. március 31. előtt kibocsátott, 3 éven túli eredeti futamidejű, forint jelzáloghitel fedezete mellett kibocsátott egyéb, devizában denominált értékpapírok		
009	KONSZJMM117	Nem azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézeti csoportba tartozó intézmény részére nyújtott, 3 éven túli eredeti futamidejű, forint refinanszírozási jelzáloghitelek és önálló zálogjog vásárlása okán fennálló visszavásárlási vételár-követelések		
010	KONSZJMM12	Azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézeti csoportba tartozó intézmény mérlegében nyilvántartott stabil, jelzálog alapú források (11+12)		
011	KONSZJMM121	2015. március 31. előtt kibocsátott, 3 éven túli eredeti futamidejű, csoporttag által birtokolt forint jelzáloglevelek, 20%-os beszámíthatósági értéken		
012	KONSZJMM122	2015. március 31. előtt kibocsátott, 3 éven túli eredeti futamidejű, csoporttag által birtokolt, devizában denominált jelzáloglevelek, 20-%-os beszámíthatósági értéken		
013	KONSZJMM13	Módosítás előtti stabil forrás (2+10)		
014	KONSZJMM14	A hitelintézet vagy hitelintézeti csoport esetén a csoporttagok által birtokolt jelzáloglevelek (lakástakarékpénztári portfólió kivételével) (15+16-17)		
015	KONSZJMM141	Hitelintézeti csoport esetén csoporttag által kibocsátott jelzáloglevelek, JMM szerinti értéken		
016	KONSZJMM142	Egyéb forint jelzáloglevél mérleg szerinti értéken		
017	KONSZJMM143	A hitelintézet vagy hitelintézeti csoport esetén valamely csoporttag által nyújtott árjegyzési szolgáltatás keretében mérlegben tartott jelzáloglevelek állományának a hitelintézet vagy hitelintézeti csoport esetén a csoporttagok által birtokolt jelzáloglevelek állományának csökkentésére figyelembe vehető része		
018	KONSZJMM15	Szabályozott piacra való bevezetéstől függő módosítási tényező		
019	KONSZJMM16	Módosítás		
020	KONSZJMM2	Finanszírozott forint lakossági jelzáloghitelek (21-22+23)		
021	KONSZJMM21	1 éven túli hátralévő lejáratú forint lakossági jelzáloghitelek		
022	KONSZJMM22	Azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézeti csoportba tartozó lakástakarékpénztár 1 éven túli hátralévő lejáratú forint lakossági jelzáloghitelei		
023	KONSZJMM23	Azonos összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézeti csoportba tartozó lakástakarékpénztár részére a csoport tagjai által nyújtott hitelek		
024	KONSZJMM3	Jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutató		

Jelmagyarázat	
	Tilos

MNB azonosító kód: L72

Kitöltési előírások
Negyedéves jelentés a jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutatóról

I. Általános előírások

1. A tábla kitöltése során a hitelintézetek forint lejárati összhangjának szabályozásáról szóló 20/2015. (VI. 29.) MNB rendeletben (a továbbiakban: Jmmr.) foglaltak az irányadóak, a jelen kitöltési előírások figyelembevételével.

2. A tételeket az adatszolgáltató által alkalmazott számviteli szabályozás szerint, a vonatkozó szerződésekkel összhangban kell jelenteni, könyv szerinti nettó értéken.

3. Az adatszolgáltatásnak a tárgyidőszak utolsó napjára vonatkozó állományi adatokat kell tartalmaznia.

4. A forintra történő átszámítást a tárgyidőszak utolsó napján érvényes, az MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyamon, illetve az MNB által nem jegyzett deviza esetében a Hitkr. 9. § (5) bekezdése szerint kell elvégezni.

5. Az eredeti futamidő az adott forrásra vonatkozóan a jelzáloglevél vagy fedezett értékpapír kibocsátásakor, az önálló zálogjog eladásakor vagy a refinanszírozási jelzáloghitel felvételekor fennálló futamidő.

6. Az adatokat millió forintban, kerekítve kell megadni.

II. A táblák kitöltésével kapcsolatos részletes előírások

JMM tábla: Negyedéves jelentés a jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutatóról

1. A táblát a Jmmr. 1. § (1) bekezdése szerinti hitelintézeti csoport (a továbbiakban: hitelintézeti csoport) tagjának nem kell kitöltenie.

2. A tábla egyes sorainak kitöltésére vonatkozó előírások:

003. sor: itt kell jelenteni a hitelintézet által, illetve hitelintézeti csoport esetén a hitelintézeti csoport tagjai által kibocsátott, a jelzálog-hitelintézetről és a jelzáloglevélről szóló 1997. évi XXX. törvény (a továbbiakban: Jht.) 11. §-a szerinti, nem a hitelintézet, illetve hitelintézeti csoport esetén nem ugyanazon hitelintézeti csoport tagjának mérlegében nyilvántartott, 3 éven túli eredeti futamidejű forint értékpapírokat, amelyek tekintetében rendelkezésre áll a Jmmr. 1. melléklet 3. pont e) alpontja szerinti hitelminősítés.

004. sor: itt kell jelenteni a hitelintézet által, illetve hitelintézeti csoport esetén a hitelintézeti csoport tagjai által lakossági jelzáloghitelek fedezete mellett, a CRR 129. cikk (1) bekezdésének megfelelő, nem a hitelintézet, illetve hitelintézeti csoport esetén nem ugyanazon hitelintézeti csoport tagjának mérlegében nyilvántartott, 3 éven túli eredeti futamidejű forint értékpapírokat, amelyek tekintetében rendelkezésre áll a Jmmr. 1. melléklet 3. pont e) alpontja szerinti hitelminősítés.

005. sor: itt kell jelenteni a Jht. 5. § (1) bekezdése szerinti, kapott forint pénzkölcsönöket, amennyiben azok eredeti futamideje 3 éven túli, és a pénzkölcsönt nem ugyanazon hitelintézeti csoport tagja nyújtotta.

006. sor: itt kell jelenteni a Jht. 8. § (5) bekezdése szerinti forint vételár-tartozásokat, amennyiben azok eredeti futamideje 3 éven túli, és az önálló zálogjogot nem ugyanazon hitelintézeti csoport tagja szerezte meg.

007. sor: itt kell jelenteni a hitelintézet által, illetve hitelintézeti csoport esetén a hitelintézeti csoport tagjai által 2015. március 31. előtt kibocsátott, a Jht. 11. §-a szerinti, nem a hitelintézet, illetve hitelintézeti csoport esetén nem ugyanazon hitelintézeti csoport tagjának mérlegében nyilvántartott, 3 éven túli eredeti futamidejű deviza értékpapírokat, amelyek tekintetében rendelkezésre áll a Jmmr. 1. melléklet 3. pont e) alpontja szerinti hitelminősítés.

008. sor: itt kell jelenteni a hitelintézet által, illetve hitelintézeti csoport esetén a hitelintézeti csoport tagjai által lakossági jelzáloghitelek fedezete mellett, a CRR 129. cikke szerint, 2015. március 31. előtt kibocsátott, nem a hitelintézet, illetve hitelintézeti csoport esetén nem ugyanazon hitelintézeti csoport tagjának mérlegében nyilvántartott, 3 éven túli eredeti futamidejű deviza értékpapírokat, amelyek tekintetében rendelkezésre áll a Jmmr. 1. melléklet 3. pont e) alpontja szerinti hitelminősítés.

009. sor: itt kell jelenteni a Jht. 5. § (1) bekezdése szerinti pénzkölcsön-nyújtások állományát, valamint a 8. § (5) bekezdése szerinti vételár-követelések összegét, amennyiben azok eredeti futamideje 3 éven túli, és nem ugyanazon hitelintézeti csoport tagjának mérlegében vannak nyilvántartva.

011. sor: itt kell jelenteni a hitelintézet által, illetve hitelintézeti csoport esetén a hitelintézeti csoport tagjai által, Jht. 11. §-a szerinti, 2015. március 31. előtt kibocsátott, a hitelintézet, illetve hitelintézeti csoport esetén ugyanazon hitelintézeti csoport tagjának mérlegében nyilvántartott, 3 éven túli eredeti futamidejű forint értékpapírokat, amelyek tekintetében rendelkezésre áll a Jmmr. 1. melléklet 3. pont e) alpontja szerinti hitelminősítés. A soron ezen jelzáloglevelek állományát az MNB által a tárgyidőszak utolsó munkanapjára meghatározott befogadási értékük 20 százalékáig lehet figyelembe venni.

012. sor: itt kell jelenteni a hitelintézet által, illetve hitelintézeti csoport esetén a hitelintézeti csoport tagjai által, Jht. 11. §-a szerinti, 2015. március 31. előtt kibocsátott, a hitelintézet, illetve hitelintézeti csoport esetén ugyanazon hitelintézeti csoport tagjának mérlegében nyilvántartott, 3 éven túli eredeti futamidejű deviza értékpapírokat, amelyek tekintetében rendelkezésre áll a Jmmr. 1. melléklet 3. pont e) alpontja szerinti hitelminősítés. A soron ezen jelzáloglevelek állományát az EKB által a tárgyidőszak utolsó munkanapjára meghatározott befogadási értékük 20 százalékáig lehet figyelembe venni.

013. sor: a jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutató számlálójának Jmmr. 1. melléklet 2–6. pontja szerint számított értéke (a Jmmr. 1. melléklet 6a. pontja szerinti képlet SF elemének értéke)

014. sor: a Jmmr. 1. melléklet 6a. pontja szerinti képlet J elemének értéke

017. sor: a Jmmr. 1. melléklet 6a. pontja szerinti képlet J eleme értékének csökkentésére figyelembe vehető, a Jmmr. 1. melléklet 6a. pontja szerint meghatározott jelzáloglevél-állomány értéke

018. sor: a Jmmr. 1. melléklet 6a. pontja szerinti képlet A elemének értéke

019. sor: a Jmmr. 1. melléklet 6a. pontja szerinti képlet alapján számított érték

021. sor: itt kell jelenteni a hitelintézet által, illetve hitelintézeti csoport esetén a hitelintézeti csoport tagjai által nyújtott forint lakossági jelzáloghiteleket, amennyiben azok 1 éven túli hátralévő lejáratúak. A jelzáloghiteleket könyv szerinti nettó értékük alapján kell feltüntetni. A jelzáloghiteleket

egy összegben, a szerződés szerint hátralévő futamidő alapján kell jelenteni. A késedelmes és éven belül lejáró nem késedelmes törlesztőrészleteket is a hitel végső lejáratának megfelelően kell jelenteni. A felmondott hiteleket nem kell jelenteni.

022. sor: itt kell jelenteni hitelintézeti csoport esetén a hitelintézeti csoport lakás-takarékpénztár tagjai által nyújtott forint lakossági jelzáloghiteleket, könyv szerinti nettó értékük alapján, amennyiben azok 1 éven túli hátralévő lejáratúak.

023. sor: itt kell jelenteni hitelintézeti csoport esetén a hitelintézeti csoport tagjai által a hitelintézeti csoporthoz tartozó lakás-takarékpénztár részére nyújtott forrásokat. Amennyiben a 022. sor értéke 0, a sor értéke 0.

024. sor: ebben a sorban a Jmmr. szerinti jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutató (JMM) értékét kell megadni, amely a stabil jelzálog alapú források, valamint a finanszírozott forint lakossági jelzáloghitelek állományának hányadosaként számítandó ki. Az adatszolgáltatónak a mutató értékét három tizedesjegy pontossággal, százalékpontos (azaz együtthatós) formában kell kimutatnia.

KONSZJMM tábla: Negyedéves jelentés a jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutatóról - Konszolidált tételek

1. A „konszolidált” fogalmat – a konszolidált felügyeleti jelentéseknél irányadó számviteli jogszabályoktól és a Hpt.-től eltérően – a Jmmr. 1. § (1) bekezdése és 3. § (4) bekezdése szerint kell értelmezni.

2. A táblát a hitelintézeti csoportot vezető hitelintézetnek kell kitöltenie, a JMM táblára vonatkozó kitöltési előírások szerint azzal, hogy az a hitelintézeti csoport tagjaival konszolidált adatokat tartalmazza.”

5. A 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet 2. melléklet II. pontjában a P57 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás kitöltési előírásai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„**MNB azonosító kód: P57**

Kitöltési előírások
BKR forgalom tranzakció szintű adatai

Az adatszolgáltatás keretében az éjszakai, a nappali és az azonnali elszámolás klíring és non-klíring forgalomra vonatkozó, tranzakció szintű adatokat kell jelenteni. Klíring tranzakciónak a pénzmozgással járó, non-klíring tranzakciónak a pénzmozgással nem járó tranzakció tekintendő. Az átadott állományok tartalmazzák a másodlagos számlaazonosítókkal és a fizetési kérelmekkel kapcsolatos üzenetekre vonatkozó adatokat is.

Az adatszolgáltatást az adatszolgáltató az MNB által előzetesen meghatározott adatszerkezetben küldi meg az MNB részére.

Az adatokat az érintettel kapcsolatba nem hozható, azaz anonimizált formában kell szolgáltatni.”

6. A 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet 2. melléklet II. pontja a P66 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás tábláját követően a következő rendelkezésekkel egészül ki:

„MNB azonosító kód: P67

Lényegi fontosság meghatározása

01. tábla: az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti lényegi fontosság EUR

Sorszám	A központi értéktár székhelye szerinti tagállam	Központi értéktár neve	Fogadó tagállamonként, a fogadó tagállam kibocsátói által kibocsátott olyan pénzügyi eszközök összesített piaci értéke, amelyek első rögzítését, illetve értékpapírszámlán történő központi számlavezetését a központi értéktár végzi									
			Ausztria	Belgium	Bulgária	Horvátország	Ciprus	Csehország	Dánia	Észtország	Finnország	Franciaország
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
01	Magyarország	KELER Zrt.										

a tábla folytatása EUR

Sorszám	Fogadó tagállamonként, a fogadó tagállam kibocsátói által kibocsátott olyan pénzügyi eszközök összesített piaci értéke, amelyek első rögzítését, illetve értékpapírszámlán történő központi számlavezetését a központi												
	Németország	Görögország	Magyarország	Írország	Olaszország	Lettország	Litvánia	Luxemburg	Málta	Hollandia	Lengyelország	Portugália	Románia
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
01													

a tábla folytatása EUR

Sorszám	Fogadó tagállamonként, a fogadó tagállam kibocsátói által kibocsátott olyan pénzügyi eszközök összesített piaci értéke, amelyek első rögzítését, illetve értékpapírszámlán történő központi számlavezetését a központi értéktár végzi				
	Szlovákia	Szlovénia	Spanyolország	Svédország	Egyesült Királyság
	26	27	28	29	30
01					

02. tábla: az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti lényegi fontosság EUR

Sorszám	A központi értéktár székhelye szerinti tagállam	Központi értéktár neve	Fogadó tagállamonként, azoknak a pénzügyi eszközöknek az összesített piaci értéke, amelyek értékpapírszámlán történő központi számlavezetését a fogadó tagállambeli résztvevők és egyéb értékpapírszámla-tulajdonosok számára a központi értéktár végzi									
			Ausztria	Belgium	Bulgária	Horvátország	Ciprus	Csehország	Dánia	Észtország	Finnország	Franciaország
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
01	Magyarország	KELER Zrt.										

a tábla folytatása EUR

Sorszám	Fogadó tagállamonként, azoknak a pénzügyi eszközöknek az összesített piaci értéke, amelyek értékpapírszámlán történő központi számlavezetését a fogadó tagállambeli résztvevők és egyéb értékpapírszámla-tulajdonosok számára a központi értéktár végzi												
	Németország	Görögország	Magyarország	Írország	Olaszország	Lettország	Litvánia	Luxemburg	Málta	Hollandia	Lengyelország	Portugália	Románia
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
01													

a tábla folytatása EUR

Sorszám	Fogadó tagállamonként, azoknak a pénzügyi eszközöknek az összesített piaci értéke, amelyek értékpapírszámlán történő központi számlavezetését a fogadó tagállambeli résztvevők és egyéb értékpapírszámla-tulajdonosok számára a központi értéktár végzi				
	Szlovákia	Szlovénia	Spanyolország	Svédország	Egyesült Királyság
	26	27	28	29	30
01					

03. tábla: az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 6. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti lényegi fontosság EUR

Sorszám	A központi értéktár székhelye szerinti tagállam	Központi értéktár neve	Fogadó tagállamonként, a fogadó tagállam kibocsátói által kibocsátott pénzügyi eszközökre kötött és a központi értéktár által elszámolt ügyletekre vonatkozó kiegyenlítési megbízások éves értéke									
			Ausztria	Belgium	Bulgária	Horvátország	Ciprus	Csehország	Dánia	Észtország	Finnország	Franciaország
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
01	Magyarország	KELER Zrt.										

a tábla folytatása EUR

Sorszám	Fogadó tagállamonként, a fogadó tagállam kibocsátói által kibocsátott pénzügyi eszközökre kötött és a központi értéktár által elszámolt ügyletekre vonatkozó kiegyenlítési megbízások éves értéke												
	Németország	Görögország	Magyarország	Írország	Olaszország	Lettország	Litvánia	Luxemburg	Málta	Hollandia	Lengyelország	Portugália	Románia
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
01													

a tábla folytatása EUR

Sorszám	Fogadó tagállamonként, a fogadó tagállam kibocsátói által kibocsátott pénzügyi eszközökre kötött és a központi értéktár által elszámolt ügyletekre vonatkozó kiegyenlítési megbízások éves értéke				
	Szlovákia	Szlovénia	Spanyolország	Svédország	Egyesült Királyság
	26	27	28	29	30
01					

04. tábla: az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti lényegi fontosság EUR

Sorszám	A központi értéktár székhelye szerinti tagállam	Központi értéktár neve	Fogadó tagállamonként, a központi értéktár által a fogadó tagállambeli résztvevők és egyéb értékpapírszámla-tulajdonosok számára teljesített kiegyenlítési megbízások éves értéke									
			Ausztria	Belgium	Bulgária	Horvátország	Ciprus	Csehország	Dánia	Észtország	Finnország	Franciaország
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
01	Magyarország	KELER Zrt.										

a tábla folytatása EUR

Sorszám	Fogadó tagállamonként, a központi értéktár által a fogadó tagállambeli résztvevők és egyéb értékpapírszámla-tulajdonosok számára teljesített kiegyenlítési megbízások éves értéke												
	Németország	Görögország	Magyarország	Írország	Olaszország	Lettország	Litvánia	Luxemburg	Málta	Hollandia	Lengyelország	Portugália	Románia
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
01													

a tábla folytatása EUR

Sorszám	Fogadó tagállamonként, a központi értéktár által a fogadó tagállambeli résztvevők és egyéb				
	Szlovákia	Szlovénia	Spanyolország	Svédország	Egyesült Királyság
	26	27	28	29	30
01					

05. tábla: (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 6. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti lényegi fontosság

Sorszám	A központi értéktár székhelye szerinti tagállam	Központi értéktár neve	Azon tagállam joga, amelynek hatálya alatt a központi értéktár az értékpapírkiegyenlítési rendszert működteti
	1	2	3
01	Magyarország	KELER Zrt.	

MNB azonosító kód: P67

Kitöltési előírások
Lényegi fontosság meghatározása

I. Általános előírások

1. A táblákban és a kitöltési előírásokban használt fogalmak az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2014. július 23-ai 909/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 909/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a kiegyenlítés meghiúsulását sújtó pénzbírságok kiszámításának paraméterei és a központi értéktáraknak a fogadó tagállamokban folytatott tevékenységei tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2016. november 11-ei (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet szerint értelmezendők.

2. Az adatszolgáltatásban az értékeket euróban kell szerepeltetni. Az átváltási árfolyamokat a központi értéktár határozza meg a következők szerint: az alkalmazott átváltási árfolyamok tárgyév utolsó napján érvényes átváltási árfolyamok. Amennyiben rendelkezésre áll, az átváltásához az Európai Központi Bank átváltási árfolyamát kell alkalmazni.

3. A 01. és a 02. táblában, az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdés a) és b) pontjában szereplő kritériumokat figyelembe véve, a központi értéktárnak az adatokat a következők szerint kell jelentenie:
   a) az adatszolgáltatásban a tárgyév december 31-én érvényes értékpapírokra vonatkozó adatokat kell jelenteni, a törölt értékpapírok nélkül,
   b) az egyes ISIN azonosítók tekintetében a tárgyév december 31-én alkalmazott és az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 7. cikkével összhangban azonosított piaci értéket kell használni.

4. A 03. és a 04. táblában, az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 6. cikk (1) bekezdés a) és b) pontjában szereplő kritériumokat figyelembe véve, a központi értéktárnak az adatokat a következők szerint kell jelentenie:
   a) Az adatoknak tartalmazniuk kell a központi értéktár által teljesített kiegyenlítési megbízások értékeit, a következő szerint:
      aa) az adatoknak tartalmazniuk kell a központi értéktár teljesítéseinek abszolút értékét a tárgyév tekintetében;
      ab) a központi értéktár által teljesített kiegyenlítési megbízások valamennyi kategóriáját fel kell tüntetni attól függetlenül, hogy olyan ügyletekre vonatkoznak, amelyeket a kereskedési helyszínen hajtottak végre vagy olyanokra, amelyekre tőzsdén kívül került sor;
      ac) a több ügyletből álló műveletek esetében, úgymint a repó-, illetve kölcsönzési megállapodásokat is, kiegyenlítéskor mindkét oldalt be kell jelenteni;
      ad) a központi értéktárak közötti kiegyenlítés esetében a központi értéktár [kibocsátó központi értéktár (issuer CSD) vagy befektető központi értéktár (investor CSD)] az ügylet mindkét oldalát köteles bejelenteni, vagyis jelentenie kell a kapott két kiegyenlítési megbízást;

ae) ha valamely ügylet kiegyenlítésében egynél több központi értéktár érintett standard, egyedi kialakítású vagy közvetett kapcsolat útján, akkor csak az ügylet két oldalát kiegyenlítő központi értéktár (kibocsátó központi értéktár vagy befektető központi értéktár) szolgáltat adatokat, és ez a központi értéktár bejelenti a beérkezett két kiegyenlítési megbízást, az ügyletnek csupán egyetlen oldalát „kiegyenlítő" befektető központi értéktár nem szolgáltat adatot;

af) a közös kiegyenlítési infrastruktúrát használó központi értéktárak vagy interoperábilis kapcsolatok útján történő, központi értéktárak közötti kiegyenlítés esetében mindegyik központi értéktár jelenti az ügylettel összefüggésben hozzá beérkezett egyetlen kiegyenlítési megbízást.

b) A kiegyenlítési megbízások a következő ügyletfajtákhoz kapcsolódhatnak:

ba) értékpapírok vétele vagy eladása (ideértve az értékpapírok elsődleges piaci vételét vagy eladását);

bb) biztosítékkezelési műveletek [ideértve a háromszereplős biztosítékkezelési műveleteket vagy az automatikus biztosítottsági műveleteket (triparty collateral management operations or auto-collateralisation operations)];

bc) az értékpapír-kölcsönzéssel és -kölcsönvétellel (securities lending/borrowing) összefüggő műveletek;

bd) repóügyletek;

be) egyéb (ideértve a forgalommal kapcsolatos vállalati eseményeket, vagyis a piaci követeléseket és transzformációkat).

c) A következő ügyletfajtákat az adatszolgáltatásban nem kell jelenteni:

ca) az állományokhoz kapcsolódó vállalati események, például a készpénzes-kifizetések (például készpénzes osztalék, kamatfizetés), értékpapír-felosztások (például tőkeosztalék, bónusz), reorganizációk [például konverzió (conversion), részvényfelosztás (stock split), visszavásárlás (redemption), pályázati kiírás (tender offer)];

cb) elsődleges piaci műveletek, az értékpapírok első ízben történő keletkeztetésének folyamatára (the process of initial creation of securities) utalva;

cd) befektetési jegyek értékesítése és visszaváltása, a befektetési jegyek technikai létrehozatalát és visszavásárlását értve ezalatt, kivéve, ha a befektetési jegyek ilyen értékesítése és visszaváltása központi értéktár által működtetett értékpapír-kiegyenlítési rendszer átutalási megbízásain keresztül valósul meg;

ce) újraértékelési műveletek (realignment operations).

d) Az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 6. cikk (2) bekezdés b) pontjában szereplő fizetés nélküli kiegyenlítési megbízások (FOP) esetében a piaci érték meghatározásának az egyes kiegyenlítési megbízások teljesítésének napján érvényes értéken kell alapulnia.

5. A 01. táblában, a kibocsátó székhelye szerinti országot kell figyelembe venni a (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdés a) pontjában szereplő kritériumokat tekintve.

6. A 02. és a 04. táblában, az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdés b) pontjában és 6. cikk (1) bekezdés b) pontjában szereplő kritériumokat

figyelembe véve, az anyavállalat székhelye szerinti országot kell figyelembe venni olyan résztvevők és egyéb értékpapírszámla-tulajdonosok esetében, amelyek fióktelepek.

7. A központi értéktárnak jelentenie kell továbbá a székhely szerinti tagállam tekintetében nyújtott szolgáltatásokat is (például az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdés a) pontjában szereplő kritérium alkalmazásában a központi értéktár által szolgáltatandó adatnak tartalmaznia kell a központi értéktár székhelye szerinti tagállam kibocsátói által kibocsátott értékpapírokat, nem csupán a fogadó tagállamok kibocsátói által kibocsátott értékpapírokat).

II. A táblák egyes oszlopaira vonatkozó részletes előírások

01. tábla: az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti lényegi fontosság

A 3–30. oszlopban kell megjeleníteni – fogadó tagállamonként – a fogadó tagállam kibocsátói által kibocsátott olyan pénzügyi eszközök összesített piaci értékét, amelyek első rögzítését, illetve értékpapírszámlán történő központi számlavezetését a központi értéktár végzi. Amennyiben valamely fogadó tagállam kibocsátói esetében nem végzett ilyen szolgáltatást a központi értéktár, akkor azon oszlopokat üresen kell hagyni.

02. tábla: az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti lényegi fontosság

A 3–30. oszlopban kell megjeleníteni – fogadó tagállamonként – azoknak a pénzügyi eszközöknek az összesített piaci értékét, amelyek értékpapírszámlán történő központi számlavezetését a fogadó tagállambeli résztvevők és egyéb értékpapírszámla-tulajdonosok számára a központi értéktár végzi. Amennyiben az adott fogadó tagállambeli résztvevők és egyéb értékpapírszámla-tulajdonosok számára nem végzett ilyen szolgáltatást a központi értéktár, akkor azon oszlopokat üresen kell hagyni.

03. tábla: az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 6. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti lényegi fontosság

A 3–30. oszlopban kell megjeleníteni – fogadó tagállamonként – a fogadó tagállam kibocsátói által kibocsátott pénzügyi eszközökre kötött és a központi értéktár által elszámolt ügyletekre vonatkozó kiegyenlítési megbízások éves értékét. Az értékeket euróban kell megjeleníteni. Amennyiben valamely fogadó tagállam kibocsátói esetében nem végzett ilyen szolgáltatást a központi értéktár, akkor azon oszlopokat üresen kell hagyni.

04. tábla: az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti lényegi fontosság

A 3–30. oszlopban kell megjeleníteni – fogadó tagállamonként – a központi értéktár által a fogadó tagállambeli résztvevők és egyéb értékpapírszámla-tulajdonosok számára teljesített kiegyenlítési megbízások éves értékét. Az értékeket euróban kell megjeleníteni. Amennyiben az adott fogadó tagállambeli résztvevők és egyéb értékpapírszámla-tulajdonosok esetében nem végzett ilyen szolgáltatást a központi értéktár, akkor azon oszlopokat üresen kell hagyni.

05. tábla: az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 6. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti lényegi fontosság

A 3. oszlopban kell megjeleníteni, hogy a központi értéktár mely tagállam jogának hatálya alatt működteti az értékpapír-kiegyenlítési rendszert.

MNB azonosító kód: P68

Leginkább releváns pénznemek meghatározása

01. tábla: az (EU) 2017/392 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 2. cikke szerinti leginkább releváns pénznemek meghatározása

Sorszám	A központi értéktár székhelye szerinti tagállam	A központi értéktár neve	A központi értéktár által végzett kiegyenlítések abszolút értéke pénznemenként (az oszlopok kiegészíthetők további pénznemekkel)																			
			BGN	CZK	DKK	EUR	GBP	HRK	HUF	PLN	RON	SEK	NOK	AED	ARS	AUD	BRL	CAD	CHF	CNY	HKD	IDR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
01	Magyarország	KELER Zrt.																				

a tábla folytatása

Sorszám	A központi értéktár által végzett kiegyenlítések abszolút értéke pénznemenként (az oszlopok kiegészíthetők további pénznemekkel)																			
	ILS	ISK	JPY	KRW	KWD	KZT	MXN	MYR	NZD	PEN	PHP	QAR	RUB	SAR	SGD	THB	TRY	USD	UYU	ZAR
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
01																				

MNB azonosító kód: P68

Kitöltési előírások
Leginkább releváns pénznemek meghatározása

I. Általános előírások

1. A táblában és a kitöltési előírásokban használt fogalmak az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2014. július 23-ai 909/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 909/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a központi értéktárakra vonatkozó engedélyezési, felügyeleti és működési követelményekről szóló szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2016. november 11-ei (EU) 2017/392 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet szerint értelmezendők.

2. Az adatszolgáltatásban jelenteni kell – a tárgyév egészére vonatkozóan – a központi értéktár által egyes pénznemekben történt kiegyenlítések abszolút értékét, a kiegyenlítések során használt, eredeti pénznemekben kifejezve.

3. Az adatszolgáltatásba a központi értéktár által kiegyenlített, kifizetés ellenében létrejött valamennyi kiegyenlítési megbízási kategóriát bele kell foglalni tekintet nélkül arra, hogy azok olyan ügyletekkel kapcsolatosak-e, amelyeket kereskedési helyszínen vagy tőzsdén kívül hajtanak végre.

4. A több ügyletből álló műveletek, mint például az értékpapír-repóügyletek, illetve az értékpapír-kölcsönzési ügyletek esetében mindkét oldalt jelenteni kell a kiegyenlítést követően.

5. A központi értéktáron belüli kiegyenlítés esetében a központi értéktárnak [kibocsátó központi értéktár (issuer CSD) vagy befektető központi értéktár (investor CSD)] jelentenie kell egy ügylet mindkét oldalát, azaz jelentenie kell mindkét beérkezett kiegyenlítési megbízást.

6. Amennyiben több központi értéktár vesz részt egy ügylet kiegyenlítésében standard, egyedi kialakítású vagy közvetett kapcsolatokon (standard, customised or indirect links) keresztül, akkor a jelentési kötelezettség csak az ügylet két oldalát kiegyenlítő központi értéktárra (kibocsátó központi értéktár vagy befektető központi értéktár) vonatkozik. Ezen két beérkezett kiegyenlítési megbízásról kell adatot szolgáltatni. Az ügylet egy oldalát „kiegyenlítő” befektető központi értéktárnak nem kell jelentenie.

7. A központi értéktárak közötti közös kiegyenlítési infrastruktúrán vagy interoperábilis kapcsolatokon keresztüli kiegyenlítés esetén minden egyes központi értéktárnak jelentenie kell az ügyletekkel kapcsolatban beérkezett egyedüli kiegyenlítési megbízást.

8. A kiegyenlítési megbízások a következő típusú ügyletekkel kapcsolatban jöhetnek létre:

   a) értékpapír-vásárlás és -eladás (ideértve az elsődleges piacon történő értékpapír-vásárlást és -eladást);
   b) fedezetkezelési műveletek [ideértve a háromoldalú fedezetkezelési (triparty collateral management operations) vagy a biztosítékkal történő automatikus fedezési műveleteket (auto-collateralisation operations)];
   c) értékpapír-kölcsönzési és -kölcsönvételi műveletek;
   d) repóügyletek;
   e) egyéb [ideértve az áralakulásokkal kapcsolatos vállalati eseményeket, azaz a piaci követeléseket (market claims) és az átalakulásokat (transformations)].

9. Az alábbi ügylettípusokat az adatszolgáltatásban nem kell jelenteni:

   a) részvényekre vonatkozó vállalati események, mint például készpénzelosztás (pl. készpénzosztalék, kamatjövedelem), értékpapír-elosztás (pl. részvényben fizetett osztalék, ingyen részvények kibocsátása), átszervezés [pl. átszámítás (conversion), részvényfelosztás (stock split), visszaváltás (redemption), részvényjegyzési ajánlat (tender offer)];
   b) elsődleges piaci műveletek, melyek az értékpapírok kezdeti előállításának folyamatát jelentik;
   c) a befektetési jegyek előállítása és visszaváltása, amely a befektetési jegyek technikai előállítását és visszaváltását jelenti, kivéve, ha e befektetési jegyek előállítása és visszaváltása átutalási megbízásokon keresztül történik, központi értéktárak által működtetett értékpapír-kiegyenlítési rendszerben;
   d) átszervezési műveletek.

II. A tábla egyes oszlopaira vonatkozó részletes előírások

A 3–42. oszlopban kell jelenteni a központi értéktár által végzett kiegyenlítések abszolút értékét, a kiegyenlítések során használt eredeti pénznemben. Amennyiben valamelyik pénznemben nem történt kiegyenlítés, akkor az adott oszlopot üresen kell hagyni. Amennyiben olyan pénznemben történt kiegyenlítés, amelyet a 3–42. oszlop nem tartalmaz, akkor a táblát további oszloppal szükséges kiegészíteni, és abban szükséges jelenteni az adott pénznemben végzett kiegyenlítést.”

7. A 38/2018. (XI. 14.) MNB rendelet 2. melléklet II. pontja a T10 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás kitöltési előírásait követően a következő rendelkezéssel egészül ki, és a W08 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás kitöltési előírásai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„MNB azonosító kód: W08

Jelentés működési, biztonsági eseményekről

0 - Fejléc

☐	Kezdeti jelentés	minősítést követő 5 percen belül
☐	Időközi jelentés	a kezdeti jelentés beküldését követő 3 munkanapon belül
☐	Utolsó időközi jelentés	akkor kell beküldeni, amikor a szokásos, napi üzletmenet helyreállt és az adat szolgáltató ismét a szokásos módon működik
☐	Záró jelentés	az esemény lezárását követő két héten belül

Jelentés napja		Időpontja	
Esemény azonosító száma, adott esetben (az időközi és a záró jelentéshez)			

MNB azonosító kód: W08

Jelentés működési, biztonsági eseményekről

A – Kezdeti jelentés					
A. 1. – ÁLTALÁNOS ADATOK					
Érintett szolgáltató					
Szolgáltató neve					
Elsődleges kapcsolattartó		E-mail		Telefonszám:	
Másodlagos kapcsolattartó		E-mail		Telefonszám:	
A. 2. – AZ ESEMÉNY ÉSZLELÉSE ÉS ELSŐ BESOROLÁSA					
Az esemény észlelésének napja és időpontja					
Az eseményt észlelte: (1)	egyik sem	Egyéb esetben, indokolja:			
Adjon rövid, általános ismertetést az eseményről (ha véleménye szerint az esemény más EU tagállamokban is kifejti hatását, és amennyiben a vonatkozó jelentési határidőben lehetséges, biztosítson angol nyelvű fordítást)					
Mi a következő frissítés becsült időpontja?					

Megjegyzés:
(1) Legördülő menü: szolgáltatást igénybe vevő; belső szervezet; külső szervezet; egyik sem

MNB azonosító kód: W08

Jelentés működési, biztonsági eseményekről

B – Időközi jelentés

B. 1. – ÁLTALÁNOS ADATOK

Utolsó időközi jelentés	☐
Adjon RÉSZLETESEBB ismertetést az eseményről, pl. tájékoztasson az alábbiakról: - mi a konkrét ügy, - hogyan történt, - hogyan alakult ki, - korábbi eseményhez kapcsolható, - következmények (különösen a szolgáltatásokat igénybe vevők számára), - az esemény észlelésének háttere, - érintett területek, - eddigi intézkedések, - érintett vagy résztvevő szolgáltatók/harmadik felek, - válságkezelés elkezdődött (belső, illetve külső (jegybanki válságkezelés), - az esemény besorolása a szolgáltatón belül	
Az esemény kezdetének napja és időpontja (ha már ismert)	
Állapot	☐ Diagnosztizálás ☐ Helyreállítás ☐ Javítás ☐ Visszaállítás
Az esemény visszaállításának vagy várható visszaállításának a napja és időpontja	

B. 2. – AZ ESEMÉNY BESOROLÁSA/TÁJÉKOZTATÁS AZ ESEMÉNYRŐL

Összesített hatás	☐ Integritás ☐ Titoktartás ☐ Folyamatosság ☐ Rendelkezésre állás ☐ Hitelesség		
Érintett műveletek	a szolgáltató szokásos műveleti szintjének > 10%-a		
	Érintett műveletek száma		☐ Tényadat ☐ Becslés
	A műveletek szokásos száma %-ában		☐ Tényadat ☐ Becslés
	Érintett műveletek értéke (Ft)		☐ Tényadat ☐ Becslés
	Megjegyzések:		
A szolgáltatás érintett igénybe vevői	max. 10%-a		
	A szolgáltatás érintett igénybe vevőinek száma		☐ Tényadat ☐ Becslés
	A szolgáltatás összes igénybe vevőjének %-ában		☐ Tényadat ☐ Becslés
A szolgáltatás kimaradása	< 2 óra		
	A szolgáltatás kimaradásának teljes időtartama		☐ Tényadat ☐ Becslés
Gazdasági hatás	< 500 millió Ft		
	Közvetlen költségek (Ft)		☐ Tényadat ☐ Becslés
	Közvetett költségek (Ft)		☐ Tényadat ☐ Becslés
A belső eszkaláció magas szintje	☐ IGEN ☐ IGEN, ÉS VÉSZHELYZETI (VAGY ANNAK MEGFELELŐ) ÜZEMMÓD BEVEZETÉSE VALÓSZÍNŰ ☐ NEM		
	Ismertesse az esemény belső eszkalációjának szintjét, jelezze,-ha az esemény vészhelyzeti (vagy annak megfelelő) üzemmód bevezetését váltotta ki, vagy a jövőben valószínűleg kivált ilyet, ha igen, ismertesse		
Esetleg érintett egyéb szolgáltatók vagy jelentős infrastruktúrák	☐ IGEN ☐ NEM		
	Ismertesse, hogy az esemény miként érinthet más szolgáltatókat, illetve infrastruktúrákat		
Reputációs hatás	☐ IGEN ☐ NEM		
	Ismertesse, hogy az esemény miként érintheti a szolgáltató reputációját (pl. média visszhang, jogszabályok, rendeletek esetleges megsértése)		

B. 3. – AZ ESEMÉNY ISMERTETÉSE			
Az esemény típusa	☐ Működési	☐ Biztonsági	
Az esemény oka	☐ Vizsgálat folyamatban ☐ Külső támadás ☐ Belső támadás ☐ Külső események ☐ Emberi hiba ☐ Folyamat hiba ☐ Rendszerhiba ☐ Egyéb	Egyéb, konkrétan	A támadás típusa ☐ Osztott szolgáltatásmegtagadás (DDoS) ☐ Belső rendszerek megfertőzése ☐ Célzott behatolás ☐ Egyéb Egyéb, konkrétan
Az esemény közvetlenül vagy egy szolgáltatón keresztül közvetve érintette?	☐ Közvetlenül	☐ Közvetve	Ha közvetve, adja meg a szolgáltató nevét
B. 4. – AZ ESEMÉNY HATÁSA			
Érintett épület(ek) (cím), adott esetben			
Érintett szolgáltatások			
Érintett funkcionális területek	☐ Hitelesítés/hozzáférés engedélyezése ☐ Kommunikáció	☐ Elszámolás ☐ Közvetlen kiegyenlítés	☐ Közvetett kiegyenlítés ☐ Egyéb
Érintett rendszerek és részegységek	☐ Alkalmazás/szoftver ☐ Adatbázis	☐ Hardver ☐ Hálózat/infrastruktúra ☐ Egyéb	
Érintett személyi állomány	☐ VAN	☐ NINCS	
	Ismertesse, miként befolyásolhatja az esemény a szolgáltató személyi állományát (pl. a személyi állomány nem tud bemenni az irodába az ügyfeleket támogatni stb.)		
B. 5. – AZ ESEMÉNY HATÁSÁNAK ENYHÍTÉSE			
Az esemény utáni helyreállítás érdekében milyen lépéseket/intézkedéseket hajtottak végre illetve terveznek végrehajtani?			
Az üzletmenet folytonossági, illetve katasztrófa elhárítási tervek érvénybe léptek?	☐ IGEN	☐ NEM	
Amennyiben igen, mikor?	NN/HH/ÉÉÉÉ, ÓÓ:PP		
Ha igen, ismertesse			
Visszavont vagy gyengített a szolgáltató az esemény miatt bizonyos ellenőrzéseket?	☐ IGEN	☐ NEM	
Ha igen, indokolja			

MNB azonosító kód: W08

Jelentés működési, biztonsági eseményekről

C – Záró jelentés		
Ha időközi jelentést nem adott fel, töltse ki a B. táblát is.		
C. 1. – ÁLTALÁNOS ADATOK		
Frissítse az időközi jelentésben megadott információt (összefoglalás): - az esemény utáni helyreállítás érdekében végrehajtott további lépések/intézkedések, - a helyreállítás érdekében végrehajtott végső intézkedések, - alapvető ok elemzése, - tanulságok, - további lépések, - egyéb fontos információ		
Az esemény lezárásának napja és időpontja		
Ha a szolgáltatónak az esemény miatt bizonyos ellenőrzéseket ki kellett iktatnia vagy enyhítenie kellett, ezek az ellenőrzések most már ismét működnek?	☐ IGEN	☐ NEM
Ha nem, indokolja		
C. 2. – ALAPVETŐ OK ELEMZÉS ÉS NYOMONKÖVETÉS		
Mi volt az alapvető ok, ha már ismert? (részletes leírást tartalmazó fájl mellékelhető)		
Az esemény ismételt jövőbeli előfordulásának megakadályozására már megtett vagy tervbe vett főbb helyesbítő/megelőző lépések/intézkedések, amennyiben ismertek		
C. 3. – TOVÁBBI INFORMÁCIÓK		
Más szolgáltatók tájékoztatási céllal kaptak ismertetést az eseményről?	☐ IGEN	☐ NEM
Ha igen, adja meg a részleteket		
Történt jogi intézkedés a szolgáltató ellen?	☐ IGEN	☐ NEM
Ha igen, adja meg a részleteket		

MNB azonosító kód: W08

Kitöltési előírások
Jelentés működési, biztonsági eseményekről

I. Általános előírások

Az adatszolgáltatási kötelezettség szempontjából működési, illetve biztonsági eseménynek (a továbbiakban együtt: incidens) minősül a szolgáltató által előre nem tervezett olyan egyedi esemény vagy egymáshoz kapcsolódó események olyan sorozata, amelynek a nyújtott üzleti szolgáltatásra, az annak megfelelő nyújtásához szükséges technikai támogató feladatok integritására, rendelkezésre állására, titkosságára, hitelességére, illetve folyamatosságára negatív hatása van, függetlenül annak eredetétől (külső/belső) és szándékosságától (szándékos/véletlenszerű), figyelembe véve az üzleti szolgáltatás üzem idejét.
Annak eldöntésére, hogy egy incidens jelentendő-e, a bejelentéstől/észleléstől számított 10 perc áll rendelkezésre. Amennyiben ennyi idő alatt a minősítést nem lehet elvégezni, úgy az incidenst jelentendő incidensnek kell tekinteni. Amennyiben a kezdeti jelentés már elküldésre került, de még az időközi jelentés beküldését megelőzően kiderül, hogy az incidens mégsem jelentendő incidens, akkor az időközi és záró jelentés kiváltható az incidensek@mnb.hu címre történő titkosított elektronikus levél küldésével, melyben az adatszolgáltató tájékoztatja az MNB-t az incidens visszaminősítéséről.

II. A táblák kitöltésével kapcsolatos részletes előírások

1. A „0 – Fejléc” tábla minden adatszolgáltatás esetében kitöltendő. Az adatszolgáltatás további tábláit az adatszolgáltató annak függvényében köteles kitölteni, hogy az incidens feldolgozási folyamatának melyik fázisában jár.

2. A – Kezdeti jelentés
A táblát az incidensről a minősítést követő 5 percen belül, titkosított elektronikus levélben kell az MNB részére az incidensek@mnb.hu e-mail címre megküldeni.

3. B – Időközi jelentés
A táblát első alkalommal a kezdeti jelentés beküldését követő 3 munkanapon belül, ezt követően a „C – Záró jelentés” tábla megküldéséig hetente kell megküldeni az MNB részére, az ERA rendszeren keresztül. Az első időközi jelentés megküldésekor a titkosított elektronikus levélben megküldött kezdeti jelentést is fel kell tölteni az ERA rendszerbe.
Az utolsó időközi jelentést akkor kell beküldeni, amikor a szokásos, napi üzletmenet helyreállt, és az adatszolgáltató ismét a szokásos módon működik. Az adatszolgáltató akkor tekintheti úgy, hogy ismét a szokásos módon működik, amennyiben a tevékenységek, illetve műveletek visszatérnek arra szolgáltatási szintre, illetve azokhoz a feltételekhez, amelyeket az adatszolgáltató maga határozott meg, vagy amelyeket kívülről, egy szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás rögzít a feldolgozási időket, a kapacitást, a biztonsági követelményeket stb. illetően, és a rendkívüli intézkedések már nincsenek érvényben.

4. C – Záró jelentés
A táblát az adatszolgáltató az incidens lezárását követő két héten belül köteles benyújtani az ERA rendszeren keresztül. Az adatszolgáltató a záró jelentésben köteles mindenre kiterjedő információkat adni (például a hatásra vonatkozóan nem becsléseket, hanem tényleges számadatokat).

5. A jelentéshez csatolandó további adatok, dokumentumok
Az adatszolgáltató az adott jelentéshez köteles mellékelni az incidensre, illetve annak megszüntetésére vonatkozó minden további, az adott jelentésben meghatározottakon kívüli, rendelkezésre álló és megítélése szerint az MNB számára fontosnak tartott információt, dokumentumot.”

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A belügyminiszter 14/2019. (IV. 17.) BM rendelete az „A Magyarország és Ukrajna közötti államhatár 2009. és 2016. évek között végrehajtott közös ellenőrzéséről" című zárójegyzőkönyv, valamint a „Kiegészítő határokmányok az államhatár vonalának 1997. és 2003. évek között végrehajtott első közös ellenőrzése eredményei alapján készített határokmányokhoz" című határokmány jóváhagyásáról

Az államhatárról szóló 2007. évi LXXXIX. törvény 16. § (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § (1) Az „A Magyarország és Ukrajna közötti államhatár 2009. és 2016. évek között végrehajtott közös ellenőrzéséről" című zárójegyzőkönyvet (a továbbiakban: Zárójegyzőkönyv), valamint a „Kiegészítő határokmányok az államhatár vonalának 1997. és 2003. évek között végrehajtott első közös ellenőrzése eredményei alapján készített határokmányokhoz" című határokmányt (a továbbiakban: Kiegészítő határokmányok) e rendelettel jóváhagyom.

(2) A Zárójegyzőkönyvet az 1. melléklet, a Kiegészítő határokmányokat a 2. melléklet tartalmazza.

2. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

1. melléklet a 14/2019. (IV. 17.) BM rendelethez

ZÁRÓJEGYZŐKÖNYV
a Magyarország és Ukrajna közötti államhatár
2009. és 2016. évek között végrehajtott közös ellenőrzéséről

I. A Magyar Köztársaság és Ukrajna között a magyar–ukrán államhatár rendjéről, a határkérdésekben való együttműködésről és kölcsönös segítségnyújtásról szóló Kijevben, 1995. május 19-én aláírt szerződés (a továbbiakban: Szerződés) 11. cikke alapján létrehozott Magyar–Ukrán Határbizottság (a továbbiakban: Határbizottság) a 2009. és 2016. évek között végrehajtotta a Magyarország és Ukrajna közötti államhatár közös ellenőrzését a Magyarország, Ukrajna és Románia államhatárainak találkozási pontján felállított „TÚR" határjeltől a Magyarország, Ukrajna és a Szlovák Köztársaság államhatárainak találkozási pontján felállított „TISZA" határjelig és elkészítette az államhatár megjelölésében a 2009–2016. években bekövetkezett változásokról szóló kiegészítő határokmányokat.

II. A Határbizottság a Magyarország és Ukrajna közötti államhatár közös ellenőrzése során elvégezte a határjelek felújítását és karbantartását.

III. A munkák szervezése és végrehajtása

A Határbizottság a Magyarország és Ukrajna közötti államhatár közös ellenőrzése és a kiegészítő okmányok kidolgozása érdekében szükséges határozatait az alábbi találkozókon hozta meg:

– a 2009. április 7–9. között Vásárosnaményban megtartott tizenharmadik ülésén,
– a 2011. április 19–21. között Beregszászon megtartott tizennegyedik ülésén,
– a 2013. március 26–29. között Vásárosnaményban megtartott tizenötödik ülésén és mintavételes ellenőrző szemléjén,
– a 2015. április 14–15-én Beregszászon megtartott tizenhatodik ülésén,
– a 2016. október 25–26-án Budapesten megtartott tizenhetedik ülésén.

A Szerződés 8. cikk 3. pontjában és 14. cikk 3. pontjában meghatározottaknak megfelelően valamennyi ülésről, mintavételes ellenőrző szemléről és munkatalálkozóról magyar és ukrán nyelven jegyzőkönyv készült.

A határmunkák végrehajtása a Határbizottság nyolcadik ülésén elfogadott és ezen ülésről készült jegyzőkönyvhöz 2. számú mellékletként csatolt „Műszaki utasítás a határmunkák elvégzésére a magyar–ukrán államhatáron" című okmány alapján történt.

A közös műszaki csoport a terepi és irodai munkákat egy magyar és egy ukrán földmérő szakember vezetésével végezte.

A feladatok végrehajtásához szükséges személyzetet, anyagokat, járműveket és műszereket mindkét küldöttség önállóan biztosította.

A közös műszaki csoport 2009–2016 között a következő fontosabb munkákat hajtotta végre:

– 15 db megsemmisült határjel helyett új határjel elhelyezése,
– 8 db páros határjel áthelyezése biztonságos helyre a megváltozott terepviszonyok miatt,
– 71 db sérült határjel kijavítása,
– 741 db határjel lefestése, illetve a számozás felfestésének felújítása,
– határnyiladék tisztítása valamennyi határjel térségében

Az államhatár közös ellenőrzését követően a magyar–ukrán államhatár megjelölését szolgáló határjelek és kiegészítő határjelek száma nem változott.

A Határbizottság összeállította a „Statisztikai adatok a magyar–ukrán államhatárról a 2009. és 2016. évek között végrehajtott közös ellenőrzés eredményei alapján" című okmányt (jelen Zárójegyzőkönyv melléklete).

IV. A munkálatok okmányolása

A Határbizottság az államhatár közös ellenőrzésének eredményeképpen a következő okmányokat készítette el:

– a Magyarország és Ukrajna közötti államhatár vonaláról készített új határjel jegyzőkönyveket, fotótérkép vázlatokkal a 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 326, 327, 332, 333, 336, 344, 346, 347, 362 és 365 számú határjelekről,
– a Magyarország és Ukrajna közötti államhatár határjelei és a határjelekkel nem jelölt töréspontjai koordinátajegyzékének pótlapjait,
– a Magyarország és Ukrajna közötti államhatár 2009. és 2016. évek közötti közös ellenőrzéséről készült jelen Zárójegyzőkönyvet.

A Határbizottság küldöttségei a fenti okmányokat megerősítés céljából a Szerződő Felek illetékes szerveihez felterjesztik.

A hármashatárjelekkel összefüggésben a Határbizottság az alábbiakat rögzíti:

– a Túr hármashatárjellel összefüggésben: Magyarország, Románia és Ukrajna küldöttségei Budapesten, 2012. október 17-én háromoldalú munkatalálkozó keretében a Magyarország, Románia és Ukrajna államhatárai találkozási pontjának megjelölésére felállított „TÚR" határjelről szóló jegyzőkönyv aláírása megtörtént. A jegyzőkönyv ratifikációjához szükséges belső állami jogi eljárások mindhárom államban befejeződtek. A jegyzőkönyv 2015. június 28-án lépett hatályba;
– a Tisza hármashatárjellel összefüggésben: a Magyar Köztársaság, a Szlovák Köztársaság és Ukrajna államhatárainak csatlakozási pontján felállított „TISZA" határjelről Kalužában, 2002. június 4-én aláírt Jegyzőkönyv V. pontja alapján mindhárom fél elvégezte a „Tisza" hármashatárjel oszlopainak karbantartását. A magyar küldöttség a Határbizottság tizenötödik üléséről készült jegyzőkönyv 5. pontja alapján a „Tisza" hármashatárjel magyar oszlopán lévő mindhárom címert lecserélte és a feliratot „Magyarország"-ra változtatta.

V. Magyarország és Ukrajna közötti államhatár vonala közös ellenőrzésének megállapításai

1. A Határbizottság megállapítja, hogy a Magyarország és Ukrajna közötti államhatár vonala az államhatár közös ellenőrzésének eredményei szerint – a Szerződéssel összhangban – nem változott.
2. A Határbizottság megállapítja, hogy a magyar–ukrán államhatár annak teljes hosszában, a terepen egyértelműen felismerhető.

VI. A Határbizottság jóváhagyta a 2009. és 2016. évek között végrehajtott közös ellenőrzés eredményeit.

A Határbizottság a magyar–ukrán államhatár közös ellenőrzése során öt ülést és egy mintavételes ellenőrző szemlét tartott. Valamennyi találkozó az együttműködés és a kölcsönös megértés baráti légkörében zajlott.

E Zárójegyzőkönyv a Határbizottság tizennyolcadik ülésén Csernovicban, 2017. október 6-án két eredeti példányban, magyar és ukrán nyelven készült, mindkét nyelvű szöveg egyaránt hiteles.

Dr. Hajnal Gábor rendőr alezredes
a Határbizottság magyar
küldöttségének elnöke

Szergij Voronij ezredes
a Határbizottság ukrán
küldöttségének elnöke

Melléklet a 2017. október 6-án aláírt Zárójegyzőkönyvhöz

STATISZTIKAI ADATOK
a magyar–ukrán államhatárról a 2009. és 2016. évek között végrehajtott közös ellenőrzés eredményei alapján

Az államhatár adatai		
Az államhatár vonalának hossza	szárazföldi szakaszokon (m)	49 386,31
	vízi szakaszokon (m)	87 361,70
	összesen (m)	136 748,01
Határjelek és a határjellel nem jelölt töréspontok száma	határjel szárazföldi szakaszokon (db)	175
	kiegészítő határjel (db)	374
	hármashatárjel (db)	2
	határjellel nem jelölt töréspont a vízi szakaszokon (db)	2692
Magyarország területén	határoszlop vízi szakaszokon (db)	190
	irányoszlop (db)	10
Ukrajna területén	határoszlop vízi szakaszokon (db)	190
	irányoszlop (db)	6
ÖSSZESEN	határjel (db)	365
	kiegészítő határjel (db)	374
	hármashatárjel (db)	2
	határjellel nem jelölt töréspont a vízi szakaszokon (db)	2692
HATÁRJEL ÖSSZESEN (db)		741
TÖRÉSPONT ÖSSZESEN (db)		3241

*2. melléklet a 14/2019. (IV. 17.) BM rendelethez**

* A BM rendelet 2. melléklete jelen Magyar Közlöny mellékleteként, az MK_19_066_14BMrend_2melleklet.pdf fájlnév alatt található. A rendelet ezen részei jelen Magyar Közlöny 2242/1–2242/44 oldalait képezik.

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 14/2019. (IV. 17.) AB határozata a Szombathelyi Járásbíróság 59.Szk.1163/2017/6/I. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* és *dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Balsai István, dr. Juhász Imre, dr. Horváth Attila, dr. Pokol Béla* és *dr. Szívós Mária* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t :

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Szombathelyi Járásbíróság 59.Szk.1163/2017/6/I. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. Az indítványozók jogi képviselő (dr. Hankó-Faragó Miklós ügyvéd) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban kérték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Szombathelyi Járásbíróság 59.Szk.1163/2017/6/I. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt. Álláspontjuk szerint a bírói döntés, amely az őket köztisztasági szabálysértés miatt elmarasztaló szabálysértési hatósági határozatot hatályban tartotta, sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított szólásszabadságukat és a X. cikk (1) bekezdésében foglalt, a művészeti alkotás szabadságához fűződő jogukat.

[2] 1.1. A bíróság végzésében foglalt tényállás szerint az indítványozók 2017. április 14-én 17 óra 35 perckor Szombathelyen egy járdaszakasz berepedezett részeit színes festékkel befestették – elmondásuk szerint – balesetmegelőzési, illetve azzal a céllal, hogy a burkolat hibáira az intézkedésre jogosult hatóság és a közvélemény figyelmét felhívják.

[3] A Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatala mint elsőfokú szabálysértési hatóság előtti meghallgatásukon a köztisztasági szabálysértés miatt eljárás alá vont indítványozók előadták, hogy nem követtek el szabálysértést, mivel cselekményük nem volt veszélyes a társadalomra. A járda felületét ugyanis nem szennyezték be, az általuk használt vízben oldódó festék könnyen eltávolítható, és magatartásuk nem volt más, mint a szabad véleménynyilvánításuk, amellyel egy hatósági mulasztásra hívták fel a közvélemény figyelmét. Utaltak arra, hogy míg a vonatkozó jogszabályok szerint a járdát a meghibásodást követő egy héten belül ki kellene javítani, addig a szóban forgó járdaszakasz 20 éve rossz állapotban van. Az indítványozók hozzátették: joggal feltételezhették, hogy tettüknek nem lesz jogkövetkezménye, hiszen egy másik szombathelyi útszakaszon egy cég hatalmas reklámja látható, amivel kapcsolatban a város vezetése korábban úgy nyilatkozott, hogy nem jogsértő.

[4] A szabálysértési hatóság az indítványozókat a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 196. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő köztisztasági szabálysértés elkövetése miatt figyelmeztetésben részesítette. Indokolásában kifejtette, hogy az eljárás alá vont személyek azon cselekményükkel, mellyel a közterületet – jelen esetben a járdát – festékkel beszennyezték, megvalósították a szabálysértést. A hatóság alaptalannak minősítette az indítványozók azon védekezését, miszerint a járda repedéseinek kifestése a véleménynyilvánítási szabadság kifejezése, mivel ez a jog senkit nem jogosít fel arra, hogy a közterületet önkényesen beszennyezze, még figyelemfelkeltés céljából sem. A szabálysértési hatóság a városban található más feliratra való hivatkozást irrelevánsnak találta.

[5] Az indítványozóknak a szabálysértési eljárás megszüntetésére irányuló kifogását a bíróság alaptalannak ítélte, ugyanakkor a szabálysértési hatóság indokolását kiegészítette. A bíróság a szabálysértésnek a Szabs. tv. 1. § (1) bekezdésében foglalt fogalmi elemeire tekintettel azt vizsgálta, hogy a járda töredezett részeinek befestése a Szabs. tv. 196. §-a szerinti „beszennyezésnek" minősül-e, illetve hogy ez a cselekmény veszélyes-e a társadalomra. A bíróság egyrészt megállapította, hogy a „szennyezés", „beszennyezés" a szabálysértési jogban olyan gyűjtőfogalom, amely elkövethető a járda befestésével. Másrészt kifejtette, hogy a csupán közterületen elkövethető köztisztasági szabálysértés társadalomra veszélyessége vizsgálatakor a védett jogi tárgy a közterületek rendje, a köztisztaság és a közegészség. Ezek kellő védelme megköveteli, hogy a közterületet rendeltetésének megfelelően használják, vagy a rendeltetéstől eltérő használat esetén a tulajdonostól engedélyt kérjenek. A bíróság értelmezésében így azt kellett mérlegelni, hogy a szabálysértési hatóság megfelelően döntött-e akkor, amikor a közterület tulajdonosa érdekének védelmét helyezte előtérbe a véleménynyilvánítás szabadságával szemben.

[6] A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozók magatartása, mellyel véleményük kifejezésére más tulajdonát a tulajdonos hozzájárulása nélkül vették igénybe, veszélyes volt a társadalomra, mivel sértette a tulajdonos rendelkezési jogát. A szabálysértési felelősség megállapítása alól nem adhat felmentést az a célkitűzés sem, hogy a rendelkezésre jogosult figyelmét kívánták így felhívni a terület hibáira, mivel erre törvényes lehetőségek álltak volna rendelkezésre. Sem egy önmagában helyes cél – balesetveszélyes helyzetre való figyelemfelhívás –, sem az önkifejezés szabadsága nem szentesíthet egy szabálysértésnek minősülő módszert, eszközt. A bíróság a másik szombathelyi esetre hivatkozást a szabálysértési hatósághoz hasonlóan nem tartotta mérvadónak.

[7] 1.2. Az indítványozók a bíróság jogerős végzésével szemben fordultak az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszukban kifejtették, hogy a bírói döntés sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt szabad véleménynyilvánításhoz való jogukat, illetve a X. cikk (1) bekezdésében elismert, a művészeti alkotás szabadságához fűződő jogukat.

[8] Álláspontjuk szerint jelen esetben a repedezett járda vízben oldódó festékkel történő négyszínfestése a street art körébe tartozó olyan képzőművészeti értékkel bíró alkotás, amely egyben a közügyek megvitatása körébe eső kifejezéstartalmat hordoz. (Az indítványozók utaltak arra is, hogy a repedezett járdák négyszínfestését mint a street art körébe tartozó képzőművészeti alkotást Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefváros Önkormányzat képviselő-testülete 2017-ben az érintett járda felújításáig ideiglenesen megőrzendő kulturális értéknek minősítette.) A kifejtettek alapján a szabálysértési felelősséget megalapozó magatartásuk az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert alapvető jog, illetve annak speciális megfogalmazásaként az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésében elismert alapvető jog érvényesülési körébe tartozik.

[9] Az alkotmányjogi panasz szerint noha a támadott bírói döntés azonosította az ügy alapjogi érintettségét, nem teljeskörűen végezte el az alapjogok korlátozásának vizsgálatát. A köztisztasági szabálysértés tényállása esetében ugyanis a védett jogi tárgy nem a tulajdonhoz való jog, hanem a közterület tisztasága, ami ugyan szolgálhat alapvető jog korlátozása szükségességének alapjául, azonban mint elvont érdek a véleménynyilvánítás szabadságának enyhébb korlátozását indokolhatja. A korlátozás arányosságának kérdését pedig a bíróság egyáltalán nem vizsgálta, holott a szabálysértési jog kriminális jellege ezzel összefüggésben a megszorító értelmezés követelményét támasztotta volna. Az indítványozók álláspontja szerint azzal, hogy a támadott végzés úgy állapította meg szabálysértési felelősségüket, hogy a bíróság által is elfogadottan a véleménynyilvánítás szabadsága körébe tartozó magatartásuk vonatkozásában a jogkorlátozás szükségességét helytelen alapon állapította meg, a jogkorlátozás arányosságát pedig egyáltalán nem vizsgálta, sérültek a fent megjelölt alapvető jogaik.

II.

[10] Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához."

„X. cikk (1) Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá – a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében – a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát."

III.

[11] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a tekintetében megfelel az Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi követelményeknek.

[12] 1.1. Az alkotmányjogi panasz határidőben a bíróságra érkezett. A panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az indítványozó jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. A panaszosok megjelölték továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány benyújtását részletesen indokolták, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozók kifejezett kérelmet fogalmaztak meg a bírói döntések megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

[13] 1.2. Az Abtv. 27. §-a szerint az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybíróséghoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[14] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló szabálysértési eljárás alá vont személyek nyújtották be az ügyüket érdemben lezáró bírói végzéssel szemben. A végzéssel szemben a Szabs. tv. 116. § (3) bekezdése alapján fellebbezésnek nem volt helye.

[15] 1.3. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[16] E tekintetben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az ügy az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleménynyilvánítás jogának hatályát és határait érintő alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket vet föl. A bírói végzés alkotmányossági vizsgálata kapcsán vizsgálni kell, hogy a szabálysértési eljárásban minősített cselekmény a szólásszabadság hatálya alatt áll-e, és ha igen, akkor fennálltak-e alkotmányos korlátozásának indokai. Ennek során az Alkotmánybíróságnak adott esetben fel kell tárnia, hogy milyen alkotmányossági szempontok befolyásolhatják a szabálysértés fogalmi eleméül szolgáló társadalomra veszélyesség értelmezését.

[17] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – 2018. március 27-ei ülésén – befogadta.

IV.

[18] Az alkotmányjogi panasz megalapozott.

[19] 1. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panasz alapján „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}.

[20] Az Alkotmánybíróság nem vonhatja el azonban az ítélkező bíróságok hatáskörét az előttük fekvő tényállás elemeinek átfogó mérlegelésére, csupán a mérlegelés alapjául szolgáló jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját, illetve a mérlegelés alkotmányossági szempontjainak a megtartását vizsgálhatja felül.

[21] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt fontosnak tartja kiemelni azt az 1/2019. (II. 13.) AB határozatában már rögzített szempontot, miszerint egy cselekmény büntethetőségének a megítélése során arra is figyelemmel kell lenni, hogy bár a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) és a Szabs. tv. is (többek között) az alkotmányos (az Alaptörvény szerinti társadalmi, gazdasági, állami) rend sérelméhez, illetve annak veszélyeztetéséhez köti az egyes cselekmények társadalomra veszélyességének megítélését, amennyiben egy cselekmény az Alaptörvény által védett alapjog-gyakorlásnak minősül (így pl. a véleménynyilvánítás szabadságának körébe esik), eleve kizárt annak társadalomra veszélyessége {lásd: 1/2019. (II. 13.) AB határozat, Indokolás [44]}.

[22] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján tehát azt vizsgálta, hogy az eljáró bíróság helyesen ítélte-e meg a szóban forgó ügynek a véleménynyilvánítás szabadságával való kapcsolatát. A bíróságnak ugyanis választ kellett adnia arra a kérdésre, hogy a megállapított tényállás keretei között a kifogásolt cselekmény a szólásszabadság hatálya alatt áll-e, azaz alkalmazni kell-e rá a szólásszabadság védelmét biztosító alkotmányjogi mércéket.

[23] 2. A fenti kérdés vizsgálata során az Alkotmánybíróság – a korábbi gyakorlata alapján – mindenekelőtt röviden áttekintette, hogy az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének értelmezési körében milyen feltételek mellett vonható egy aktus a szólásszabadság fogalmi körébe.

[24] 2.1. E tekintetben az Alkotmánybíróság ismételten hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt véleménynyilvánítás jogának a hatálya, vagyis a „véleménynyilvánítás" fogalma normatív természetű, amely ugyan nem öleli fel a véleményalkotás valamennyi megnyilvánulását, viszont egyúttal magában foglal a szóbeli vagy írásbeli kommunikáción túli aktusokat is. Határait ezért nem önmagukban a köznapi értelemben vett megszólalások jelölik ki, hanem az, hogy mely aktusok állnak kapcsolatban a véleményszabadság alkotmányos igazolásával. Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata szerint ugyanis a véleménynyilvánító nemcsak szavakkal, hanem például képek, szimbólumok használatával vagy ruhadarabok viselésével is megoszthatja gondolatait – a jelképhasználatban megnyilvánuló szimbolikus beszéd a véleményszabadság klasszikus kérdései közé tartozhat [vö. legutóbb 4/2013. (II. 21.) AB határozat].

[25] A 7/2014. (III. 7.) AB határozat többször megerősített értelmezése szerint a szólásszabadság igazolása kettős: egyrészt a politikai közösség demokratikus működése, másrészt az egyéni önkifejezés is igényli, hogy a polgárok szabadon fejthessék ki gondolataikat. A véleménynyilvánítás alapjoga hatályának meghatározásakor elsődlegesen a demokratikus társadalmi kommunikációban való részvétel szempontja nyújt segítséget. Eszerint azok a kommunikatív aktusok állnak kapcsolatban a szólásszabadsággal, amelyekkel az érintettek a nyilvános társadalmi párbeszédben vesznek részt. Ebben azonban a polgárok sokszínűbb módon vehetnek részt, mint a hagyományos értelemben vett beszéd vagy írás, ezért a véleménynyilvánítás jogának a hatálya is szélesebb a verbális kifejezéseknél. A szólásszabadság alkotmányjogi szempontjai tehát a hétköznapi „szólásokon" túl más kommunikatív tettek esetén is relevánsak lehetnek, és kötelező elemeivé válhatnak a jogi mérlegelésnek {lásd e tekintetben: 1/2019. (II. 13.) AB határozat, Indokolás [31]–[32]}.

[26] 2.2. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy annak megítélése, hogy az adott kommunikatív cselekmény valóban a szólásszabadság hatálya alá tartozik-e, több tényező összetett értékelése alapján dönthető csak el. Az Alkotmánybíróság az 1/2019. (II. 13.) AB határozatában kiemelte, hogy egy tett véleménynyilvánításként kezelésének szükséges, de semmiképp sem elégséges feltétele, hogy a cselekményt elkövető a véleménye kifejezésének céljából cselekedjen – annak ellenére, hogy egy tett véleményszabadság oldaláról történő megítélése szempontjából a jogalkalmazónak elsődlegesen azt kell vizsgálnia, hogy a cselekvőnek mi volt a célja, illetve motívuma a cselekvése során. A véleményszabadság alkalmazásához ugyanis az is szükséges, hogy a közlés választott formája objektív módon is alkalmasnak tekinthető eszköze, közvetítője legyen gondolatok közlésének {1/2019. (II. 13.) AB határozat, Indokolás [36]}.

[27] 3. Az indítványozókat a bíróság köztisztasági szabálysértés elkövetése miatt részesítette figyelmeztetésben. A Szabs. tv. 196. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő köztisztasági szabálysértés tényállása szerint „[a]ki […] a) a közterületen, a közforgalom céljait szolgáló épületben, vagy közforgalmú közlekedési eszközön szemetel, ezeket beszennyezi […] szabálysértést követ el." A Szabs. tv. érintett rendelkezésének védett jogi tárgya a közterületek rendje, illetve a köztisztaság. A köztisztaság fogalmát ugyan egyetlen jogszabály sem definiálja, de általában a települések belterületének, közösségi helyeinek tisztántartását, illetve a tisztaság fenntartását érthetjük alatta. A bíróság döntésében – egyetértve a szabálysértési hatósággal – arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozók megvalósították a Szabs. tv. 196. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szabálysértést, mivel magatartásuk tényállásszerű volt, és annak társadalomra veszélyessége is megállapítható.

[28] 3.1. Egy konkrét cselekmény vonatkozásában az Alkotmánybíróságnak nem feladata annak eldöntése, hogy a szabálysértési hatóságok, illetve az eljáró bíróságok mely cselekményeket tekintik társadalomra veszélyesnek. Azt azonban vizsgálnia kell az Alkotmánybíróságnak, hogy a társadalomra veszélyesség megállapítása nem eredményezi-e egy védett alapjog gyakorlásának alkotmányellenes korlátozását.

[29] E tekintetben az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen arra kellett választ adnia, hogy az indítványozók cselekménye, azaz a betöredezett járda repedéseinek színes festékkel való befestése, tekinthető-e a véleménynyilvánítás alkotmányosan védett tárgykörébe tartozónak, és amennyiben igen, akkor azt az eljáró bíróság figyelembe vette-e a cselekmény társadalomra való veszélyességének megítélése során.

[30] 3.2. Az Alkotmánybíróság a fentiekben idézett gyakorlata alapján az alábbi megállapításokra jutott az indítványozók cselekményének a véleménynyilvánítás szabadságával való kapcsolata vonatkozásában. Mindenekelőtt fontos kiemelni, hogy a Szabs. tv. 29. § (2) bekezdés a) pontja szerint „közterület a tulajdonos személyétől, illetve a tulajdonformától függetlenül minden olyan közhasználatra szolgáló terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül vagy azonos feltételek mellett igénybe vehető […]". Ez alapján egy olyan járdaszakasz, amely korlátozás

nélkül mindenki számára igénybe vehető módon áll rendelkezésre, közterületnek minősül. Egy ilyen járdaszakaszra azonban többféleképpen is felkerülhet felirat. Ennek szabályozott formája lehet pl. egy járdán elhelyezett hirdetés. Emellett azonban más módon is kerülhetnek feliratok egy közterületi járdára. Ilyen lehet pl. egy gyermekek által, könnyen eltávolítható, krétával készített rajz is. Értelemszerűen ehhez hasonlítható az indítványozók tevékenysége is, akik a töredezett járda repedéseit lemosható festékkel festették le.

[31] Ezen cselekményeknek a véleménynyilvánítás szabadságával való kapcsolata azonban nem ítélhető meg egységes módon. Egy gyermekek által elhelyezett aszfaltrajznak ugyanis jellemzően nincs a közélettel kapcsolatos kommunikációs üzenete, szemben pl. egy figyelemfelhívó jelleggel befestett, repedezett járdaszakasszal. A közterületnek minősülő út- vagy járdaszakaszon könnyen eltávolítható festékkel elhelyezett feliratok, színezések ugyanis minősülhetnek a véleménynyilvánítás jogának hatálya alá eső szimbolikus szólásnak. Ennek megítélése során elsősorban arra kell figyelemmel lenni, hogy a véleményközlés személyes szándékán túl az adott cselekmény (pl. felfestett felirat vagy színezés) objektív módon is alkalmasnak tekinthető eszköze, közvetítője lehet-e gondolatok közlésének. Amennyiben ugyanis erre igenlő választ tudunk adni, akkor ezen cselekményt a véleménynyilvánítás körébe tartozó cselekménynek kell tekintenünk.

[32] 3.3. Természetesen ezzel együtt sem állítható, hogy a véleménynyilvánítás szabadságára hivatkozással valamennyi ilyen cselekmény automatikusan megengedett lenne. Így pl. a véleménynyilvánítás szabadságának védelmi körén kívül esik – az 1/2019. (II. 13.) AB határozatban kimondottakhoz hasonlóan – egy közterületi út- vagy járdaszakasz olyan mértékű rongálása, amely a tulajdon tárgyában, azaz magában az út- vagy járdaszakaszban visszafordíthatatlan, vagy csak jelentős költségek árán visszafordítható (pl. csak újraaszfaltozással javítható) sérelmet okoz.

[33] Annak megítélése tehát, hogy adott esetben a véleménynyilvánítás szabadságának hatálya alatt vizsgálandó, erős alkotmányos védelemre igényt tartó cselekményről, avagy vandalizmusról van-e szó, az egyedi tényállás elemei alapján a bíróságok feladata. E tekintetben azonban jelentősége van annak, hogy a konkrét cselekmény mind a „véleménynyilvánító" személy szubjektív szándéka, mind az objektív értékelés szerint – legalább hipotetikusan – a nyilvánosság előtt értelmezhető közlés-e.

[34] 3.4. A fenti szempontok mellett az ítélkező bíróságoknak – egy cselekmény véleménynyilvánításként történő kezelésének megítélése során – figyelemmel kell lenniük a szólásszabadságnak más alapjogokkal való kollíziójára is – így különösen a tulajdonhoz való joggal történő kapcsolatára. A véleménynyilvánítás szabadsága és a tulajdonhoz való jog ugyanis akkor áll tényleges kollízióban, ha a tettleges véleménynyilvánítás a tulajdon tárgyában állagsérelmet okoz, a tulajdon értékét csökkenti. Ilyen esetben a kollízió feloldásánál gondos körültekintéssel kell eljárni, és figyelembe kell venni, hogy csak kivételes esetekben igazolható alkotmányosan az a véleménynyilvánítás, amely a tulajdon tárgyát rongálja {1/2019. (II. 13.) AB határozat, Indokolás [38]}.

[35] Ennek vizsgálata során – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján – egyfelől figyelembe kell venni, hogy a tulajdonhoz való jog korlátozásának szükségessége tekintetében indokoltnak tekinthető-e a cselekvő véleményének tettleges magatartás által történő kifejezésre juttatása (vagy az más, olyan eszközzel is – pl. felszólalással, molinóval, táblákkal stb. – kifejezhető lenne, amely a tettleges magatartással azonos súlyú figyelemfelkeltésre lenne alkalmas). Másfelől vizsgálni kell azt is, hogy a tett által megvalósuló véleménynyilvánítás során bekövetkező tulajdonjog korlátozás arányban áll-e a véleménynyilvánító cselekvés céljával. E tekintetben a jogalkalmazónak elsődlegesen azt kell vizsgálnia, hogy az érintett személynek a véleménye közlésére szolgáló cselekménye nem korlátozza-e oly mértékben másnak a tulajdonhoz való jogát, amely a tulajdon öncélú, a vélemény közlésének kereteit túllépő, visszafordíthatatlan, vagy csak jelentős költségráfordítással visszafordítható károsodását eredményezi.

[36] 4. A fentiek alapján a konkrét cselekmény tekintetében megállapítható, hogy az indítványozók cselekménye véleménynyilvánításként volt értékelhető. A konkrét ügy tényállása ugyanakkor eltér az 1/2019. (II. 13.) AB határozatban vizsgált tényállástól. A jelen esetben ugyanis a berepedezett, és ezután befestett járdaszakasz közvetlenül a vélemény hordozója volt: az indítványozók azért festették be a járda hibás részeit, mert annak elhanyagolt állapota ellen tiltakoztak, és ezzel arra kívánták felhívni a figyelmet, hogy az érintett szakasz kijavítására lenne szükség. A konkrét cselekmény tehát az objektív értékelés szerint a nyilvánosság számára értelmezhető közlés volt. E tekintetben azt is fontos kiemelni, hogy egy repedezett járdaszakasz kiszínezése inkább derültséget okoz a járókelőkben, és így a cselekmény megítélésekor az eljáró szervek józan humorérzékére is szükség van. Szintén kiemelendő, hogy az érintett járdaszakasz befestése nem okozott maradandó állagsérelmet az érintett felületen, és objektív módon is alkalmas volt az üzenet közvetítésére.

[37] 4.1. Az indítványozók által támadott bírósági végzés tekintetében ismételten fontos hangsúlyozni, hogy a szabálysértési hatóság és az eljáró bíróság az indítványozók cselekményét azért minősítették köztisztasági szabálysértésnek, mivel álláspontjuk szerint a járda repedéseinek beszínezése a járda felületének beszennyezését eredményezte, ezáltal az indítványozók kimerítették a szabálysértés tényállási elemeit. A fentiek alapján megállapítható azonban, hogy a Szabs. tv. 196. § (1) bekezdés a) pontja tényállását (azaz a felület beszennyezését), az is megvalósítja, ha pl. valaki sáros lábbal lép a járda felületére, vagy arra krétával aszfaltrajzot készít, a hatóságokban mégsem merül fel, hogy ilyen esetekben eljárást kellene indítaniuk. Az indítványozók cselekménye jellegét tekintve nem különbözik ezen esetektől. A repedéseket ugyanis az indítványozók lemosható festékkel színezték be, amelyek nem okoztak visszafordíthatatlan károsodást a járda felületében. Amiben eltér az indítványozók cselekménye a fenti esetekhez képest, hogy annak tehát egyértelműen a szólásszabadsághoz kötődő tartalma, üzenete volt, azaz egyfajta – a közügyekkel összefüggő – kritikaként volt értékelhető. Ebből azonban egyenesen következik az is, hogy a szabálysértési hatóság és az eljáró bíróság pusztán azért kezelte másképp az indítványozók cselekményét a fentiekben felhozott esetekhez képest, és azért állapította meg a köztisztasági szabálysértésért való felelősségüket, mivel a cselekményüknek megállapítható volt a véleménynyilvánításhoz kapcsolódó jellege.

[38] 4.2. A fentiek figyelembevételével együtt az indítványozók cselekménye kétségtelenül kollíziót okoz a tulajdonhoz való joggal. A kollízió feloldása kapcsán elsőként megállapítható, hogy a tulajdonhoz való jog, akár a köz-, akár a magántulajdon védelme (pl. állagának a megóvása) legitim célja lehet a véleménynyilvánítás szabadsága korlátozásának. Megállapítható az is, hogy a szabálysértés szankciórendszerének alkalmazása a tulajdon és – jelen ügy vonatkozásában – a köztisztaság megóvásának szükséges módja lehet. A korlátozás arányosságának megítélése tekintetében ugyanakkor fontos körülmény, hogy az indítványozók lemosható festékkel színezték be a repedezett járda felületét, amely ráadásul már alapvetően hibás állapotban volt (a repedezettsége miatt). Ráadásul a repedések befestése olyan relatíve tartós figyelemfelkeltésre adott lehetőséget, amelyet semmilyen más módszer alkalmazása (pl. molinó vagy tábla elhelyezése, beszédek tartása stb.) nem tett volna lehetővé – így pl. az indítványozók joggal gondolhatták azt is, hogy a burkolat állapotát jól ismerő hatóság beadványokkal történő megkeresése nem érne el hasonló hatást. Erre tekintettel jelen esetben az állapítható meg, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának a tulajdonhoz való jogra tekintettel történő korlátozása aránytalan volt.

[39] 4.3. A fentiek alapján az indítványozók cselekményének a tulajdonhoz való joggal fennálló kollíziója tekintetében azt is fontos rögzíteni, hogy az indítványozók jelen ügyben vizsgált cselekménye beleillik azon magatartások körébe, amelyekhez a közterület tulajdonosa hallgatólagosan hozzájárul azáltal, hogy nem lép fel azokkal szemben a Szabs. tv. rendelkezései alapján. Egy ilyen ráutaló magatartással történő tulajdonosi hozzájárulás pedig egy cselekmény jogellenességét eleve kizárja.

[40] 5. Mindezek figyelembevételével az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bíróság nem értékelte megfelelően az indítványozók cselekményét, nem vizsgálta ugyanis körültekintő módon annak a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggő jellegét, emellett nem végezte el megfelelően az indítványozók cselekményének az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján történő összevetését a tulajdonhoz való joggal, és így aránytalan módon korlátozta az indítványozók Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében deklarált véleménynyilvánításhoz való jogát. Ezek mellett az is megállapítható, hogy a szabálysértési hatóság és az eljáró bíróság kifejezetten azért állapította meg az indítványozók köztisztasági szabálysértés miatti felelősségét, mivel cselekményük a szólásszabadság körébe tartozó cselekmény volt. Fontos továbbá, hogy a bíróság az ügy elbírálása során arra sem volt figyelemmel, hogy a cselekmény társadalomra való veszélyessége nem állapítható meg, mivel azt a cselekmény véleménynyilvánítás szabadságának oltalma alatt álló jellege kizárja. E tekintetben az Alkotmánybíróság ismételten hangsúlyozza, hogy egy, a magántulajdon tárgyát nem, vagy csak a tulajdonos beleegyezésével érintő, a köztulajdon tárgyában állagsérelmet nem okozó, kommunikációs üzenetet hordozó cselekmény a véleménynyilvánítás alkotmányosan védett körébe sorolható.

[41] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Szombathelyi Járásbíróság 59.Szk.1163/2017/6/I. számú végzését megsemmisítette.

[42] Az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenesség megállapítására és a támadott bírósági végzés megsemmisítésére tekintettel nem vizsgálta az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványi elemet. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint ugyanis, ha az indítvánnyal támadott jogszabályt vagy annak egy részét az Alkotmánybíróság az Alaptörvény valamely rendelkezésébe ütközőnek minősíti, és ezért azt megsemmisíti, akkor a további alaptörvényi rendelkezés esetleges sérelmét a már megsemmisített jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben érdemben nem vizsgálja {18/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [21]}. Az Alkotmánybíróság

ezt a gyakorlatát a bírói döntések alkotmányossági vizsgálata körében is követi {legutóbb: 3219/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [37]}.

[43] 6. Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1875/2017.

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[44] A járásbíróság észlelte ugyan az alapjogi kollízió fennállását („ily módon azt kellett mérlegelnie, hogy a szabálysértési hatóság megfelelően döntött-e akkor, mikor a közterület tulajdonosa érdekének védelmét helyezte előtérbe a véleménynyilvánítás szabadságával szemben" [végzés 5. oldal]), de egyetértek többségi indokolás (IV. 5. pont) következtetésével, hogy „a bíróság […] nem végezte el megfelelően az indítványozók cselekményének az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján történő összevetését a tulajdonhoz való joggal, és így aránytalan módon korlátozta az indítványozók Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében deklarált véleménynyilvánításhoz való jogát" (Indokolás [40]).

[45] Álláspontom szerint a fenti alapjogi szempontok figyelembevételére a bíróságnak elsősorban a cselekmény „társadalomra veszélyességének" mérlegelése körében lett volna lehetősége, illetve az Alaptörvény 28. cikkéből eredő kötelessége.

[46] A járásbíróság az ügy tárgyát képező magatartást azért ítélte a társadalomra veszélyesnek, mert „az eljárás alá vont személyek […] véleményük kifejezésére más személy tulajdonát, a tulajdonos hozzájárulása nélkül vették igénybe", miáltal „a tulajdonos tulajdonhoz való jogát, az azzal való rendelkezés jogát sértette" (végzés 6. oldal). A járásbíróság értelmezése szerint tehát a tulajdonnal való rendelkezés jogának korlátozása már önmagában alapjogsértőnek minősül. Ez azonban így megalapozatlan, hiszen alapjogok kollíziója esetén természetszerűleg sor kerülhet valamely alapjog korlátozására, ami önmagában még nem jelenti az adott alapjog sérelmét; csak abban az esetben, ha a korlátozás szükségtelen vagy aránytalan. A járásbíróság az ügyben ugyan hivatkozott a tulajdonhoz való jogra mint amelynek védelme (általánosságban értelemszerűen) okot adhat a véleménynyilvánításhoz való jog korlátozására, azonban adós maradt annak vizsgálatával, hogy a véleménynyilvánító magatartás korlátozását (szankcionálását) a tulajdon védelme az adott esetben tényleg szükségessé tette-e és a korlátozás az elérni kívánt céllal arányos volt-e. A járásbíróság értelmezéséből viszont az következne, hogy a tulajdonos rendelkezési jogának

és a véleménynyilvánítás szabadságának a kollíziója esetén további mérlegelés nélkül szinte automatikusan a tulajdonhoz való jogot kellene előnyben részesíteni. Álláspontom szerint a járásbíróság végzését emiatt az (általános jellegű) értelmezési hiba miatt kellett alaptörvény-ellenesnek minősíteni.

[47] A többségi indokolás részletgazdag leírásokkal és plasztikus szempontokkal érvel amellett, hogy az alapeljárásban vizsgált cselekmény alapjogilag védelemre tarthat igényt, illetve, hogy korlátozása aránytalan {a festék lemosható jellege, a járda repedezett rossz állapota, a hatóság humorérzékre felhívása, a konkrét cselekmény objektív alkalmassága az üzenet közvetítésére, sáros láb- és krétarajz-hasonlat, milyen más magatartások körébe illik be stb. (IV.4., 4.1–4.3., Indokolás [36]–[39])}. Ugyanakkor a többségi indokolásnak éppen ez a részletekbe menő alapossága annak aggályát is felveti bennem, hogy az Alkotmánybíróság feszegeti, sőt, átlépi feladat- és hatáskörének határait. Kétlem, hogy az Alkotmánybíróság jogosult lenne minősíteni a konkrét cselekményt, előírni a járásbíróságnak az adott tényállásra vonatkoztatott új (alaptörvény-konform) döntést. Álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak elegendő lett volna a Szabs. tv. alkalmazott rendelkezései bírósági értelmezésének absztraktabb szintű alkotmányossági felülvizsgálatát elvégeznie.

[48] A többségi indokolásban néhány olyan további megállapítás is benne maradt, illetve belekerült, amelyeknek a kellő átgondoltságáról és megalapozottságáról nem vagyok meggyőződve. A IV.3.4. pont (Indokolás [34]–[35]) szerint a jogalkalmazónak a tulajdonhoz való jog korlátozásának szükségességét és arányosságát kellene vizsgálnia. Ez elviekben természetesen elképzelhető, de nem a jelen ügyben (ezért inkább zavaróan hat az érvelésben). A szabálysértési hatóság és a bíróság ugyanis nem a tulajdonhoz való jogot, hanem a véleménynyilvánításhoz való jogot korlátozta az ügyben, az indítványozó ennek sérelmére hivatkozással nyújtott be panaszt. A IV.5. pontban, az érvelésének lényegében a végén az indokolás megfogalmazása szerint „az Alkotmánybíróság ismételten hangsúlyozza, hogy […] a köztulajdon tárgyában állagsérelmet nem okozó, kommunikációs üzenetet hordozó cselekmény a véleménynyilvánítás alkotmányosan védett körébe sorolható" (Indokolás [40]). Erős kétségeim vannak afelől, hogy a köztulajdon tárgyán kifejtett véleménynyilvánító cselekmény korlátja kizárólag az állagsérelem lehetne – ez alapján egy köztulajdonban álló műemléki épület állagsérelmet nem okozó falfirkával történő beszennyezését is baljósan lehetne tilalmazni. Meglátásom szerint ráadásul nem is a határozat által korábban megfogalmazott megállapítások ismétlésről, hanem egy új (ilyen formában korábban ki nem mondott) elvi tétel kategorikus deklarálásáról van szó, amelynek problémáját a határozat nem járta kellőképpen körül.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[49] A többségi határozat rendelkező részével és indokolásával maradéktalanul egyetértek. Az ügyben érintett alapjogok, a véleménynyilvánítás szabadsága és a tulajdonhoz való jog értelmezésének és elhatárolásának jelentőségére tekintettel azonban szükségesnek tartom álláspontom bővebb kifejtését.

[50] Az 1/2019. (II. 13.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolásomban javasolt elhatárolási mércét ebben az ügyben is fenntartom, és alkalmazhatónak látom: „csak egészen kivételes esetekben tartom elfogadhatónak a tettekben megvalósuló véleménynyilvánítás [égetés, lefestés, megrongálás stb.] alkotmányos védelem alá helyezését. Ezek ugyanis jellemzően nem gondolatot hordoznak, hanem a gondolat által kiváltott, nem ritkán indulat-vezérelt cselekvések […] A tettleges »véleménynyilvánítást« csak addig tartom az Alaptörvény által védettnek, amíg nem korlátozza más alapjogát. Márpedig a tulajdonhoz való jogból következik az, hogy más tulajdonában álló vagyontárgyat tulajdonképpen megérinteni sem szabad [hacsak jogszabály nem engedi meg, a tulajdonos ehhez nem járul hozzá, vagy magatartásából nem következik, hogy hozzájárult]. Más esetekre az alkotmányos védelem nem terjed ki" (Indokolás [68]).

[51] A jelen ügyben éppen az általam is elfogadható kivételes helyzetről kellett dönteni. Olyan, az önkormányzat tulajdonában álló közterületről (járdáról) van szó, amelyet jellemzően mindenki használhat, a használat során pedig elkerülhetetlenül szennyeződik is. A tulajdonos tehát bizonyos fokú szennyezést jellemzően eltűr, ezért az indítványozók okkal következtethettek arra, hogy a tulajdonos ráutaló magatartásával azt nem ellenezné. Más lenne a helyzet, ha a járdafestést kifejezetten tiltaná az önkormányzat.

[52] Az eljáró hatóságnak a Szabs. tv. 1. § (2) bekezdése alapján vizsgálnia kellett, hogy az eljárás alá vont tevékenység, a járdafestés a köztisztasági szabálysértés vonatkozásában veszélyes-e a társadalomra, azaz sérti-e, vagy veszélyezteti-e az Alaptörvény szerinti állami, társadalmi vagy gazdasági rendet, a természetes és jogi személyek, valamint a jogi személyiség nélküli szervezetek személyét vagy jogait – jelen esetben a köztisztaságot, illetve a tulajdonjogot. A leírtakra tekintettel – a konkrét esetben – a józan észnek megfelelő jogértelmezés alkotmányos szabálya (28. cikk) alapján csak arra a következtetésre lehetett volna jutni, hogy nem. Ezért – a konkrét esetben – a járdafestés sem önmagában, sem a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben nem lett volna büntethető.

[53] A konkrét eset tehát az álláspontom szerint a kifejezetten szűk kivételek közé tartozik. A határozat tehát nem értelmezhető általános felhatalmazásként a járda vagy más vagyontárgy lefestésére. Az általában bárki által használható közterület tulajdonosának kifejezett tiltása már akadálya ennek (így a véleménynyilvánítás ilyen formában történő gyakorlásának is). A nem bárki által használható vagyontárgy esetén pedig a kivételes alkalmazás szóba sem kerülhet.

[54] Elképzelhető természetesen, hogy a szóban forgó járdafestés más szabálysértést (sőt, akár bűncselekményt) megvalósított (például akkor, ha az alkalmazott festék tartós, netán a környezetre vagy az egészségre veszélyes volt). Ezt azonban az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta, mivel az alkotmányjogi panasz jogorvoslati jellege miatt csak a konkrét ügyben a hatóság, illetve bíróság által vizsgált tényállás körében és az alkalmazott jogszabályok tekintetében végezhető el az alkotmányossági vizsgálat.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

[55] Nem értek egyet a határozattal. Különvéleményem három tényezőre és azok együtthatására épül.

[56] 1. A határozat úgy indokolásában, mint a jogkövetkezmény meghatározásában a 7/2014. (III. 7.) AB határozat túldimenzionált és a bíróságok hatáskörét elvonó szellemiségén, továbbá az Alaptörvénynek a IX. cikk (1) bekezdésében foglalt véleménynyilvánítás joga és szabadsága számára más alapjogokhoz képest szupremációt biztosító, számos tekintetben túlhaladott koncepcióján alapul.

[57] Ezzel az egyébként legszűkebb többséggel elfogadott határozattal szemben különvéleményemben egyfelől kinyilvánítottam, hogy a IX. cikk (1) bekezdése és az egyéb Alaptörvényben biztosított alapjog kollíziója esetén csak esetről esetre lehet állást foglalni. Másfelől – és ez az előzőekből következik – az alkotmányos követelmények érvényesítésében és gyakorlata kialakításában is döntő szerephez kell jutniuk a bíróságoknak, mivel a kontradiktórius eljárásban döntéshozó ezen szervek azok, amelyek megállapítják az egyes ügyek tényállásait, követni tudják a közélet és a körülmények gyors változásait, benne a joggal való visszaélések növekvő szerepét, valamint alkalmazhatják az Alaptörvény azon új alapelvét, amely az alapjogok gyakorlása során az azzal együttjáró felelősség figyelembevételét írja elő.

[58] 2. Az előző pontban hivatkozott megközelítésemet a IX. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos határozataink létrehozása során számos esetben kénytelen voltam különvéleményben vagy párhuzamos indokolásban az adott helyzettől függően megjeleníteni.

[59] Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyre irányadó 1/2019. (II. 13.) AB határozata meghozatalakor összességében el tudtam fogadni a döntés irányát. Ennek oka az volt, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága és a tulajdonhoz való jog viszonyában a konkrét ügyben elsőbbséget engedett a határozat az utóbbinak akkor, amikor elismerte, hogy „csak kivételes esetekben igazolható alkotmányosan az a véleménynyilvánítás, amely a tulajdon tárgyát rongálja" (Indokolás [38]). Erre, valamint arra való tekintettel, hogy a szóban forgó határozat a jogkövetkezmények tekintetében is az álláspontomnak megfelelő precedensnek volt értelmezhető, elegendőnek ítéltem csatlakozni Varga Zs. András alkotmánybíró párhuzamos indokolásához. Ennek lényegi megállapítása szerint: „A tettleges véleménynyilvánítást csak addig tartom az Alaptörvény által védettnek, amíg nem korlátozza más alapjogát.

Márpedig a tulajdonhoz való jogból következik az, hogy más tulajdonában álló vagyontárgyat tulajdonképpen megérinteni sem szabad [hacsak jogszabály nem engedi meg, ehhez nem járul hozzá vagy magatartásából nem következik, hogy hozzájárult]. Más esetekre az alkotmányos védelem nem terjed ki" (Indokolás [68]).

[60] Az idézett alkotmányos megközelítést a jelen ügyben vállalhatónak és alkalmazandónak tartom. Azt azonban már nem tudom elfogadni, hogy az Alkotmánybíróság éppen erre való utalással vonja el az ítélkező bíróság hatáskörét, és maga állapítja meg azt a tényállást, amellyel saját alkotmányjogi minősítését kísérli meg alátámasztani. Ilyen megállapítást tartalmaz például a jelen határozat indokolása a „ráutaló magatartással történő tulajdonosi hozzájárulás" (Indokolás [39]) tényállási elem megállapításával, jóllehet ilyen elemről a bírósági döntésben szó sincs.

[61] 3. A jelen konkrét ügyben – az előző pontokban vázolt alkotmányjogi megközelítésemből kiindulva – a határozattal és annak az egyedi ügyre vonatkozó indokolásával azért nem értek egyet, mert

– a bíróság alkotmányos szempontokra tekintettel vizsgálta, és azokat mérlegelve hozta meg döntését, azt a tulajdonos rendelkezési jogának megsértésére és emiatt a szabálysértési felelősség megállapítására alapozta;
– az alkotmányos szempontok mérlegelése összhangban van az 1/2019. (II. 13.) AB határozat indokolásában foglaltakkal, különösen annak [38], illetőleg [66]–]68] bekezdéseivel;
– a döntés helyességét az Alkotmánybíróság a tényállás megváltoztatása nélkül (amely nem hatásköre) nem vizsgálhatja felül.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre alkotmánybíró különvéleménye

[62] A többségi határozatot nem támogatom.

[63] 1. Álláspontom szerint egy magatartás szabálysértéssé vagy bűncselekménnyé nyilvánításával a jogalkotó általánosságban döntött annak társadalomra veszélyességéről. A jogalkalmazó diszkrecionális joga a társadalomra veszélyesség mértékének megállapítása és ennek alapján a szankció kiszabása. Ez a jogági dogmatika alapján és az ott szabályozott esetekben vezethet el a társadalomra veszélyesség csekély fokának, utólagos csekéllyé válásának, illetve kivételesen hiányának (elenyészésének) megállapításáig. A bíróság a tárgyi ügyben ezt a vizsgálatot elvégezte és a cselekmény társadalomra veszélyességének mértékére tekintettel a legenyhébb szankciót alkalmazta.

[64] Az Alkotmánybíróság állandó és következetes gyakorlata szerint tartózkodik attól, hogy ún. szuperbíróságként járjon el {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Ennek megfelelően nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}; {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.

[65] A fentiekből – álláspontom szerint – az következik, hogy a társadalomra veszélyesség vizsgálata a rendes bíróságok és nem az Alkotmánybíróság feladata.

[66] 2. Bár a határozatot nem támogatom, mindazonáltal szükségesnek tartom felhívni a figyelmet arra, hogy az indokolás hibás alapokra épül. Az indítványozó a véleménynyilvánítás jogának sérelmére hivatkozott, amelyet szerinte a köztisztasági szabálysértés tényállásának bírói értelmezése okozott. Az indítványozó szerint a véleménynyilvánítás alapjogát a köztisztaságra, közegészségügyre hivatkozva korlátozta a bíróság. Ezzel szemben a tervezet – de facto figyelmen kívül hagyva az indítványt – a tulajdonhoz való joggal ütközteti a véleménynyilvánítás szabadságát és e körben állapítja meg az alapjog korlátozás aránytalanságát. Az Abtv. 51. § (1) bekezdése ugyanakkor rögzíti, hogy az Alkotmánybíróság az indítványozó indítványa alapján jár el, illetve

az indítványtól való eltérésre ugyancsak az Abtv. ad felhatalmazást (lásd Abtv. 28. §). Értelmezésem szerint ez azt jelenti, hogy ebben az esetben az Alkotmánybíróság kötve van az indítványban foglaltakhoz, attól nem térhet el.

[67] 3. A határozat többségi támogatásával az Alkotmánybíróság ugyanabban a témakörben (ún. tettleges véleménynyilvánítás) rövid időn belül gyökeresen eltérő álláspontot foglalt el. Erre tekintettel nyilvánvalóan nem véletlenül fogalmazódik meg a többségi indokolásban, hogy az 1/2019. (II. 4.) AB határozat és a jelen határozat eltérő tényálláson alapul. Függetlenül attól, hogy ez mennyire tekinthető az Alkotmánybíróság állandó gyakorlatának, és mennyire szolgálja a jogbiztonságot, úgy vélem, hogy a két ügy az alkotmányjogi probléma szempontjából teljesen azonos. Mindkét ügyben az volt ugyanis a kérdés, hogy a véleménynyilvánítás primátusára hivatkozással egy szabálysértés elkövetése eliminálható-e.

[68] Az 1/2019. (II. 13.) AB határozathoz írt különvéleményemben foglaltakat fenntartva a jelen ügyben is úgy vélem, hogy amennyiben egy magatartás megfelel egy szabálysértési vagy büntetőjogi tényállásnak, úgy annak szabálysértési, büntetőjogi relevanciája kell, hogy legyen. Önmagában a véleménynyilvánítás jogára hivatkozással nem menthető fel a felelősség alól a tényállásszerű cselekményt megvalósító személy. A véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülése a társadalomra veszélyesség mértékére és esetleges hiányára tekintettel alkotott kivételes anyagi jogi szabályok alapján értékelhető.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila alkotmánybíró különvéleménye

[69] Nem értek egyet a határozat rendelkező részével és indokolásával, véleményem szerint az ügyben az alkotmányjogi panasz elutasításának lett volna helye.

[70] A határozat a véleménynyilvánításhoz való jog korlátozását az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján a tulajdonhoz való joggal vetette össze, és alapvetően arra tekintettel állapította meg az indítványozók véleménynyilvánításhoz való jogának aránytalan korlátozását, hogy a járdaszakasz lemosható festékkel történő befestése nem okozott maradandó állagsérelmet a felületen, és a közterület tulajdonosának hallgatólagos hozzájárulása a cselekmény jogellenességét kizárja.

[71] Az 1/2019. (II. 13.) AB határozat értelmében a „tettleges" véleménynyilvánítás tulajdonhoz való joggal történő kollíziója során vizsgálni szükséges, hogy a véleménynyilvánítás más módja a konkrét esetben nem eredményezhetett-e volna a tettleges magatartással azonos súlyú figyelemfelkeltést, illetve a bekövetkező tulajdonjog korlátozás arányban áll-e a véleménynyilvánító cselekvés céljával (Indokolás [38]). Véleményem szerint a jelen ügyben egyik feltétel teljesülése sem nyert igazolást.

[72] Egyrészt nem értek egyet a határozat azon megállapításával, miszerint „semmilyen más módszer alkalmazása (pl. molinó vagy tábla elhelyezése, beszédek tartása stb.) nem vezetett volna eredménye vagy „az indítványozók joggal gondolhatták azt is, hogy a burkolat állapotát jól ismerő hatóság beadványokkal történő megkeresése nem érne el hasonló hatást." Ezen körülményeket az indítványozók egyáltalán nem igazolták, ezért nem értek egyet azzal, hogy az Alkotmánybíróság egy hatóság tevékenységét tények ismeretének hiányában, a hatóság megkérdezése nélkül, általános jelleggel negatívan minősítse.

[73] Másrészt vitatom a határozat azon megállapításait is, hogy önmagában a „maradandó állagsérelem" hiánya igazolná a tulajdonkorlátozás arányosságát illetve, hogy az indítványozók cselekményéhez a „közterület tulajdonosa hallgatólagosan" hozzájárult. Az 1/2019. (II. 13.) AB határozat alapjául szolgáló ügyben bizonyított volt, hogy a használt festék csapvízzel, dörzsölés nélkül eltávolítható volt (Indokolás [2]). Kiemelendő, hogy a jelen ügyben – szemben az 1/2019. (II. 13.) AB határozat alapjául szolgáló üggyel – egyáltalán nem volt ismert az Alkotmánybíróság előtt olyan bizonyíték, amely hitelt érdemlően alátámasztotta volna, hogy az indítványozók által használt festék „maradandó állagsérelmet" nem okozott. Az ügyben közzétett sajtófotókból nem tűnt ki, hogy az indítványozók környezetbarát, lemosható festéket használtak volna. Egyébiránt a lemosható festékek vegyi anyagnak minősülnek, amelyek sok esetben csak szintén vegyi anyagnak minősülő oldószerekkel távolíthatók el, ily módon a feloldott festék a környezetet szennyezi. Megjegyzendő, hogy éppen ezen okból kifolyólag sem eshet egy tekintet alá a festékkel történő járdafestés a gyermekek aszfaltkrétázásával vagy a sáros lábbal járdára

lépéssel, amelyet a határozat tévesen „jellegét tekintve" nem tekinti ezen esetektől különbözőnek. Ezen felül amennyiben az indítványozók „tettleges" véleménynyilvánítása rendszeressé válik, a közterület tulajdonosa számára, ha „maradandó állagsérelmet" nem is, azonban jelentős költséget és munkaterhet okozhat a járdafestés nyomainak eltávolítása. Mindezekre tekintettel nem értek egyet a határozat azon szűkítő értelmezésével, hogy a tulajdonkorlátozás arányosságának vizsgálatát a külső szemmel érzékelhető állagsérelemre szűkíti. Véleményem szerint a „tettleges" véleménynyilvánítás tulajdonhoz való joggal történő kollíziójának vizsgálata során nem kizárólag a tulajdon állagsérelmét, hanem az egyéb releváns szempontok vizsgálatát (pl. környezetvédelmi szempont, illetve a tulajdonos számára okozott költség, pluszmunka) is figyelembe kell venni. Nem tartom helytállónak továbbá a határozat azon megállapítását sem, miszerint a „közterület tulajdonosa hallgatólagosan" hozzájárult az indítványozók cselekményéhez. Ennek oka, hogy a Szombathelyi Járásbíróság végzésének 6–7. oldala éppen ennek ellenkezőjét tartalmazza, amikor a konkrét eset releváns tényeiből kiindulva arra utal, hogy az indítványozók által hivatkozott „utólagos beleegyezés" a konkrét ügyben nem ismert, „[e]zzel szemben köztudomású tény az, az eljárás alá vont személyek cselekménye – járdafestés – országszerte, több városban eredményezett hatósági intézkedést, így alappal cselekményüket az eljárás alá vont személyek nem vélhették jogszerűnek, e körben tévedés nem merülhet fel."

[74] Irrelevánsnak tartom továbbá a határozat azon megállapítását, hogy a járdafestés a járókelőkben esetleg derültséget okozott, mivel a jelen esetben a „tettleges" véleménynyilvánítás nyilvánvalóan nem a járókelők, hanem a tulajdonos alapjogával ütközik.

[75] Ezen túlmenően nem értek egyet a határozat azon megállapításával sem, miszerint „a cselekmény megítélésekor az eljáró szervek józan humorérzékére is szükség van." Véleményem szerint az Alaptörvény 28. cikkéből nem vezethető le olyan értelmezés, amely alapján egy szabálysértési tényállás elkövetése esetén a humorérzék mint jogon kívüli szempont számon kérhető lenne az eljáró szerveken.

[76] Álláspontom szerint tekintettel arra, hogy az indítványozókat csak figyelmeztetésben részesítette a szabálysértési hatóság, nem állítható, hogy a szabálysértési hatóság és a határozatot hatályában fenntartó Szombathelyi Járásbíróság aránytalanul szigorúan léptek volna fel velük szemben, ezért ezen az alapon is az alkotmányjogi panasz elutasítását tartottam volna indokoltnak.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

[77] Nem támogatom a határozat rendelkező részében az indítvány kérelmének teljesítését és a bírósági döntés megsemmisítését. Mint az 1/2019 (II. 13.) AB határozathoz írt különvéleményemben jeleztem, támogatom ritka kivételként a véleménynyilvánítás védelmét a fizikai tettben megvalósult formában is. Így a magyar társadalom számára a XX. század egyik legnagyobb traumáját jelentő szovjet megszállásnak a szörnyűségei ellenére köztéri szoborral emléket állító létesítmény ellen a lemosható festékkel kifejezett véleménynyilvánítást az alkotmányos véleménynyilvánítási szabadság által védett megnyilvánulásnak ítéltem meg. Számomra ezek voltak azok az előfeltételek, melyek még az alaptörvényi védelem keretein belül maradást biztosították, és ezek voltak azok a határok, melyekkel a saját álláspontom számára el tudtam határolni az alkotmányosan gyakorolható véleménynyilvánítási szabadságot a politikai nyilvánosságban az utóbbi időben megmutatkozó, alkotmányjogilag elfogadhatatlan megnyilvánulásoktól. Ez a keret azt emelte ki, hogy abban az ügyben a magyar társadalom millióit megosztó történelmi esemény (1) köztéri szobra ellen (2) történt a tettleges véleménynyilvánítás, és emellett ez nem ment el a megrongálás szintjéig (3), hanem csak szimbolikusan tiltakozást jelentett a lemosható festékkel leöntése (4). Az ezek hangsúlyozása melletti alkotmányosnak elfogadás mellett pedig kiemeltem különvéleményemben, hogy a közintézmények falainak festékkel leöntése, vagy bármilyen fizikai tettben megnyilvánuló fellépés állami épületek ellen már túl van az alapjogi védettségen. Megítélésem szerint a jelen ügyben e keret egy feltétele sem teljesült, és bár fel lehet fogni a járdakiszínezést, hogy jó humorérzékkel nézve ez csak egy gyerekes csíny – és így fogták fel sokan pl. a fővárosi önkormányzati vezetésben a '90-es évek elején a házfalak, majd szinte minden felület graffitikkel telefestését –, de az akkori tapasztalatok mutatják, hogy hová vezetett ez. Ezen érvek alapján ebben az ügyben csak elutasítást tudtam támogatni.

[78] Ezt az érvelésemet kiegészítve jelzem, hogy – szemben a többségi határozat mostani álláspontjával – csak a következő döntési ráció kifejtése és elkülönített kiemelése esetén tudtam volna támogatni a határozatot: Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a dogokkal szembeni, fizikai tettben megnyilvánuló véleménynyilvánítást – túl ennek szóbeli formáin – csak akkor tudja kivételesen az alaptörvényi védelem alá vonni, ha ez meghatározott előfeltételekkel együtt történik meg. Ily módon ez csak akkor fogadható el, ha a fizikai tettel megcélzott dolog a közvélemény széles körei által vitatott esemény vagy ezzel összefüggő eszmekör szimbolikus kifejezését jelenti, másrészt a tett nem okoz maradandó károsodást a dolgon, feltéve, hogy ez nem jár az Alaptörvényben biztosított más alapvető jog aránytalan sérelmével.

[79] A jelen ügyben a fizikai tettben megnyilvánuló véleménynyilvánítás nem esett e keretek közé, így a testületi többségtől eltérően nem tudtam támogatni alaptörvényi védelem alá vonást.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária alkotmánybíró különvéleménye

[80] Nem értek egyet a többségi határozat rendelkező részével és az ahhoz fűzött indokolással sem, az alábbiak okán.

[81] 1. A többségi határozat – az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés fennállása kapcsán – a következő – egyébként általam is helyesnek tartott – megállapításokat teszi: „[a] bírói végzés alkotmányossági vizsgálata kapcsán vizsgálni kell, hogy a szabálysértési eljárásban minősített cselekmény a szólásszabadság hatálya alatt áll-e, és ha igen, akkor fennálltak-e alkotmányos korlátozásának indokai. Ennek során az Alkotmánybíróságnak adott esetben fel kell tárnia, hogy milyen alkotmányossági szempontok befolyásolhatják a szabálysértés fogalmi eleméül szolgáló társadalomra veszélyesség értelmezését" (Indokolás [16]).

[82] A későbbiek során ugyanakkor a többségi határozat indokolása mégsem határoz meg egy következetes, letisztult elvi alkotmányos szempontrendszert a társadalomra veszélyesség vizsgálata – azaz a véleménynyilvánítás szabadságának és más alapjog, alkotmányos érték kollíziójának értékelése – tekintetében, hanem gyakran élve a példálózás eszközével az értékelés körébe – hasonlóan az 1/2019. (II. 13.) AB határozathoz – úgy vonja be a tulajdonhoz való jogot, hogy az ügyben szereplő köztisztasági szabálysértésnek nem a tulajdonjog a védett jogi tárgya, hanem a köztisztaság (közegészség, közterületek rendje). Márpedig egy szabálysértési ügyben (hasonlóan a büntetőügyekhez) a vizsgált cselekmény konkrét társadalomra veszélyességét nem általában kell vizsgálni, hanem mindig az adott szabálysértés (vagy bűncselekmény) védett jogi tárgyához igazodóan. Ennek megfelelően, amikor az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy a bíróság egy köztisztasági szabálysértésben való felelősség elbírálása során (a társadalomra veszélyesség értékelésekor) megfelelően oldotta-e fel az alapjogok kollízióját, a véleménynyilvánítás szabadságára hivatkozással végrehajtott járdafestés esetén nem a tulajdonhoz való jog, hanem a köztisztaság tekintetében felmerült jogokat, értékeket, érdekeket szükséges szembeállítani a véleményszabadsággal. Álláspontom szerint ezért megalapozatlan a többségi határozat indokolásának azon megállapítása, amely szerint a „tulajdonosi hozzájárulás […] eleve" (Indokolás [39]) kizárja a társadalomra veszélyességet, ugyanis ez a megállapítás igaz lehet a tulajdonjogot sértő magatartásokra, de nem állja meg a helyét a köztisztaságot sértő cselekmények vonatkozásában, hiszen a hozzájárulás önmagában nem szünteti meg e cselekmények köztisztaság sérelmében manifesztálódó társadalomra veszélyességét. Másként fogalmazva: köztisztasági szabálysértés megállapításának van helye abban az esetben is, ha az adott terület tulajdonosa hozzájárul azokhoz a cselekményekhez, amelyek sértik a köztisztaságot.

[83] 2. Nem osztom továbbá a többségi határozatnak azt a leegyszerűsítő megállapítását sem, amely szerint, ha egy cselekmény a véleménynyilvánítás szabadságának a körébe esik, akkor „eleve kizárt annak társadalomra veszélyessége" (Indokolás [21]). Ha egy cselekményt a szólásszabadsággal élve valósítanak meg és az korlátoz valamilyen olyan másik alapjogot (alkotmányos értéket), amelyet a jogalkotó a Btk. vagy Szabs. tv. valamelyik törvényi tényállásán keresztül is védeni kíván, abban az esetben önmagában az említett alapjog gyakorlása nem zárja ki a társadalomra veszélyességet, csak abban az esetben, ha az adott alapjog (alkotmányos érték) esetén irányadó alkotmányos mérce szerint a véleményszabadság élvezett elsőbbséget. Másként fogalmazva: azt, hogy

egy közlés a véleménynyilvánítás szabadsága alatt áll, csak azt követően lehet eldönteni, hogy az említett alapjogot – éppen a társadalomra veszélyesség vizsgálata során – összevetjük az érintett szabálysértés (vagy bűncselekmény) védett jogi tárgyával, pontosabban azzal az alapjoggal, alkotmányos értékkel, amelynek körébe a védett jogi tárgy tartozik.

[84] Minden alapot nélkülöz továbbá a többségi döntés indokolásában szereplő megállapítás, amely szerint az indítványozó által tanúsított magatartás olyan magatartás, amelyhez „a közterület tulajdonosa hallgatólagosan hozzájárul azáltal, hogy nem lép fel azokkal szemben a Szabs. tv. rendelkezései alapján" (Indokolás [39]). Egyfelől a többségi döntés nem tér ki arra, hogy miből vonta le azt a következtetést, hogy a konkrét ügyben szereplő önkormányzat nem lép fel ilyen esetekben; másfelől az a tény, hogy – egyébként szabálysértést megvalósító – bizonyos cselekmények vonatkozásában egyes esetekben eljár a hatóság, míg más esetekben nem, – felvetheti a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, de – hozzájárulásként semmiképpen sem értelmezhető.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

[85] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 15/2019. (IV. 17.) AB határozata a munkaerő-kölcsönzés minimális kölcsönzési díjával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVI. törvény egésze, továbbá a közigazgatási bíróságokról szóló 2018. évi CXXX. törvény egésze, valamint a közigazgatási bíróságokról szóló törvény hatálybalépéséről és egyes átmeneti szabályokról szóló 2018. évi CXXXI. törvény egésze közjogi érvénytelenségen alapuló alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványok elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály Alaptörvénnyel való összhangjának utólagos vizsgálata tárgyában – *dr. Pokol Béla* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t :

Az Alkotmánybíróság a munkaerő-kölcsönzés minimális kölcsönzési díjával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVI. törvény egésze, továbbá a közigazgatási bíróságokról szóló 2018. évi CXXX. törvény egésze, valamint a közigazgatási bíróságokról szóló törvény hatálybalépéséről és egyes átmeneti szabályokról szóló 2018. évi CXXXI. törvény egésze közjogi érvénytelenségen alapuló alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1.1. Szabó Tímea országgyűlési képviselő és a csatolt ívet aláíró további, az országgyűlési képviselők egynegyedénél több országgyűlési képviselő (a továbbiakban: indítványozók) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (1) bekezdése alapján

a munkaerő-kölcsönzés minimális kölcsönzési díjával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Módtv.) egésze közjogi érvénytelenségének megállapítását és megsemmisítését, valamint a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény – a Módtv. által módosított – 94. § (3) bekezdése, 109. § (2) bekezdése, és a 135. § (3) bekezdése második és harmadik mondata alaptörvény-ellenességének – tartalmi okokból történő – megállapítását és hatálybalépésére visszamenőleges hatályú megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól.

[2] 1.2. Gyöngyösi Márton országgyűlési képviselő és a csatolt ívet aláíró további, az országgyűlési képviselők egynegyedénél több országgyűlési képviselő (a továbbiakban: indítványozók) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja, valamint az Abtv. 24. § (1) bekezdése és 32. §-a alapján a közigazgatási bíróságokról szóló 2018. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Kbtv.) egyes rendelkezései, valamint a közigazgatási bíróságokról szóló törvény hatálybalépéséről és egyes átmeneti szabályokról szóló 2018. évi CXXXI. törvény (a továbbiakban: Kbhtv.) egyes rendelkezései tartalmi okokból történő, valamint e törvények egésze közjogi érvénytelenségen alapuló alaptörvény-ellenességének megállapítását és hatálybalépésükre visszamenőleges hatályú megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól.

[3] 1.3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a beérkezett indítványokban közjogi érvénytelenségre történő hivatkozással támadott valamennyi törvény (a Módtv., a Kbtv. és a Kbhtv.) elfogadására az Országgyűlés 2018. december 12-i ülésnapján, azonos körülmények között került sor. Az indítványozók közjogi érvénytelenség tárgyában előadott, tartalmilag – és részben szövegszerűen is – azonos érvelése éppen ezen, az Országgyűlés plenáris üléstermében az említett ülésnapon a szavazások idején fennálló speciális körülményeken, illetve ebből kifolyólag az ülésvezetés és a szavazások – az indítványozók álláspontja szerint a támadott törvények közjogi érvénytelenségét is okozó – szokásostól eltérő módján alapul.

[4] Az Alkotmánybíróság mindkét indítvány kapcsán úgy ítélte meg, hogy az azokban foglalt, a különböző törvények egyes rendelkezéseinek tartalmi alaptörvény-ellenességére irányuló indítványelemek, valamint a Módtv., a Kbtv., valamint a Kbhtv. egészének közjogi érvénytelenségével kapcsolatos indítványelemek elkülönített vizsgálata célszerű, ezért azokat különválasztotta. Ezt követően az Alkotmánybíróság a tárgyi azonosságra tekintettel az Abtv. 58. § (2) bekezdése és az Ügyrend 34. § (1) bekezdése alapján a közjogi érvénytelenség vizsgálata tárgyában folyamatban lévő ezen ügyeket egyesítette, és egy eljárásban bírálta el.

[5] 2. A vizsgálni kért törvények közjogi érvénytelenségével kapcsolatos indítványelemek lényege a következő volt.

[6] 2.1. A Módtv. kapcsán az indítványozók az utólagos normakontroll indítványukban előadták, hogy az Országgyűlés 2018. december 12-i ülésnapján a levezető elnök a pulpitusra való feljutásának megakadályozására hivatkozással nem az elnöki pulpitusról vezette az – az említett törvényről való szavazást is magában foglaló – ülést. Ennek következtében, mivel az elnök így saját szavazókártyáját sem helyezhette be a pulpituson, az ülésteremben kiépített szavazógépek „kártya nélküli" üzemmódban működtek. Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvénynek (a továbbiakban: Ogytv.) a tárgyalási rend fenntartásával és a fegyelmi jogkörrel kapcsolatos szabályai között található 51. §-ára hivatkozva kifejtették, hogy álláspontjuk szerint az elnöki székből történő ülésvezetés olyan „törvényi követelmény a levezető elnökkel szemben", amelynek be nem tartása az Országgyűlés tárgyalási rendjére vonatkozó szabály megsértésének minősül. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatára hivatkozva [109/2008. (IX. 26.) AB határozat, 6/2013. (III. 1.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.)] rögzítették ennek kapcsán, hogy „közjogi érvénytelenséget eredményez az Országgyűlés működésére vonatkozó olyan szabály megsértése, amely alaptörvényi alappal rendelkezik".

[7] A szavazási rendszer „kártya nélküli" üzemmódjának aktiválása álláspontjuk szerint megkérdőjelezhetővé tette az adott ülésen lebonyolított szavazások megbízhatóságát, mivel az ilyen üzemmódban működő szavazóberendezések esetében nem biztosítható, hogy azt kizárólag az arra jogosult képviselő használhassa. Kifejtették, hogy ilyen esetben a berendezések az ülésrend szerinti országgyűlési képviselőhöz hozzárendelésre kerülnek, függetlenül attól, hogy a szokásos üléshelyén tartózkodik-e, vagy akár az ülésteremben egyáltalán jelen van-e. Az indítványban foglalt érvelés szerint mindezeket a kétségeket a konkrét esetben súlyosbította, hogy az üléstermi patkóban olyan személyek (pl. a miniszterelnök testőrei) is jelen voltak, akik arra nem jogosultak. Az indítványozók szerint mindezek együttesen megalapozzák az Alaptörvény 5. cikk (7) bekezdésének, ezáltal pedig az általuk ismertetett eljárási rendben elfogadott törvények közjogi érvénytelenségének megállapítását.

[8] A fentieken túlmenően, az indítványozók szerint az Alaptörvény 5. cikk (2) bekezdésének a sérelme is megállapítható. Az ezzel kapcsolatos érvelés az Ogytv.-nek az Országgyűlés ülésén szolgálatot teljesítő jegyzőkkel kapcsolatos 5. § (2) bekezdése indítványozók által állított megsértésén alapul. Kifogásolták, hogy bár ez a rendelkezés garanciális szabályként előírja, hogy a két, az ülésvezetést segítő, szolgálatban lévő jegyző közül

„lehetőleg" egy ellenzéki képviselőcsoporthoz tartozó legyen, ellenzéki jegyzőt az Országgyűlés elnöke annak ellenére nem jelölt ki, hogy az ülésen ilyen személy jelen volt. Megkérdőjelezve továbbá az ülés jegyzőkönyvét tartalmazó Országgyűlési Naplóban foglaltakat, azt is állították, hogy ténylegesen egyetlen jegyző sem látott el jegyzői feladatokat. Álláspontjuk szerint, mivel az Alaptörvény 5. cikk (2) bekezdése alapján a jegyzői tisztség „alaptörvényi intézmény, így az azt tartalommal kitöltő, idézett házszabályi rendelkezés megsértése a korábbiakban hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlatra figyelemmel egyben alaptörvény-ellenességet, illetve közjogi érvénytelenséget eredményez".

[9] 2.2. A Kbtv. és a Kbhtv. tárgyában benyújtott indítvány a közjogi érvénytelenség tárgyában részben szövegazonos a fent ismertetett indítvány érvelésével, de az alapvető tartalmi azonosság mellett a fenti törvények tekintetében állított közjogi érvénytelenség vonatkozásában további, illetve bővebb érvelést is előadott.

[10] A jegyzői közreműködés kapcsán a fent ismertetett érvelésen túlmenően az indítványozók rögzítették: azon kívül, hogy a levezető elnök nem ült az elnöki emelvényen, nem voltak mellette a munkáját segítő jegyzők sem. Észrevételeik szerint az elnök munkáját a „gyakorlatban" más, jegyzőnek az Országgyűlés által meg nem választott országgyűlési képviselő segítette, aki ezért véleményük szerint ilyen funkcióban nem járhatott volna el. Álláspontjuk szerint az eljárás kizárólag akkor lett volna alkotmányos, „ha az Országgyűlés elnöke – az ülésen tapasztalható folyamatos rendzavarásra tekintettel – [az] ülést határozott időre felfüggeszti vagy berekeszti az Ogytv. 51. §-a szerint, és törvényes megoldást talál az ülés továbbfolytatására". Emellett (mintegy megjegyzésképpen) vitatták a kérdéses ülésről készült, az Országgyűlés honlapján elérhető Országgyűlési Naplóban megtalálható hivatalos jegyzőkönyv azon tartalmát is, amely az elnök mellett (hivatalosan) jegyzői feladatokat ellátó két (kormánypárti frakcióhoz tarozó) jegyző személyére vonatkozott, mivel véleményük szerint ezek a személyek ténylegesen nem láttak el a döntéshozatalok ideje alatt jegyzői feladatokat.

[11] A szavazás lebonyolítási módja tekintetében, az Alaptörvény 5. cikk (5) bekezdésének a határozatképességre vonatkozó előírásainak hivatkozása mellett, a már ismertetett érveken túlmenően az indítványozók, utalva egy, állításuk szerint „az Országgyűlés belső szabályzataként kezelendő" ismertetőre, szintén aggályosnak tartották annak „kártya nélküli" üzemmódban való gépi lebonyolítását. Az ismertető általuk indítványban is idézett szövege értelmében álláspontjuk szerint szavazni csak a képviselői chipkártya behelyezését követően, a kártya segítségével lehet. Ha ez nem történik meg, akkor véleményük szerint a szavazógép nem működik megfelelően, mivel az országgyűlési képviselő szempontjából „[E]z azt jelenti, hogy technikailag akár más is szavazhatott helyette". Amellett, hogy ezzel összefüggésben a jelenlét, ezen keresztül pedig a határozatképesség megállapíthatóságát is vitatták, utaltak arra is a beadványban, hogy „az sem zárható ki, hogy a jelenlévő képviselők esetleg a hiányzók nevében adhattak le szavazatokat", ami azért aggályos, mert az Ogytv. 28. § (5) bekezdése értelmében az országgyűlési képviselő a képviselői jogait személyesen gyakorolja.

[12] Észrevételezték továbbá, hogy „a szavazási eredmények rendszerint az adott gombnyomás után mindig azonnal láthatóak voltak a parlament hivatalos honlapján, azonban a szóban forgó szavazások eredményei nem kerültek fel rögtön a honlapra, így az ülés ideje alatt sehol nem lehetett látni, mit fogadtak el, ez csak jóval később lett nyilvános. Felmerül tehát, hogy az eredményeket manipulálták".

[13] Az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatára utalva az indítványozók a jogállamiság és jogbiztonság elvének, valamint az eljárásjogi garanciák fontosságára utalva kibontották, hogy értelmezésük és az idevágó gyakorlat szerint milyen elvi megfontolások alapján minősül egy törvény elfogadása közjogilag érvénytelennek. Ennek értelmében közjogi érvénytelenséget eredményez az Országgyűlés működésére vonatkozó olyan szabálynak a megsértése, amely alaptörvényi alappal rendelkezik. Erre tekintettel abban az esetben, ha az Országgyűlés tárgyalásának rendjét a házelnök, illetve a levezető elnök nem az Ogytv.-ben meghatározottak szerint biztosítja, az véleményük szerint egyben az Alaptörvény 5. cikk (7) bekezdésének megsértésére is vezet, amely így mint eljárási szabálysértés az ekként elfogadott törvény közjogi érvénytelenségére vezet, mivel „[c]sak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály" [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 85.]. Utaltak továbbá az Alkotmánybíróság azon következetes gyakorlatára, amely alapján azonban nem minden egyes jogalkotási eljárási szabály megszegése vezet érvénytelenségre; azt, hogy az adott szabályszegés súlyosságánál fogva eléri-e az alkotmánysértés szintjét, az Alkotmánybíróság mindig eseti mérlegeléssel dönti el {vö. 30/2000. (X. 11.) AB határozat, ABH 2000, 202, 207., 44/2012. (XII. 20.) AB határozat [18]–[19]}.

[14] Kifejtették, hogy mivel (az Ogytv.,) a Házszabály, a jogalkotási törvény és más törvények előírásai alkotmányossági szempontból eltérő súlyúak, ezért maga az Alkotmánybíróság mérlegeli az eljárási szabálytalanság sajátosságait, illetőleg súlyát, és ezek alapján határoz a norma esetleges megsemmisítéséről. Véleményük szerint annyi azonban mindenképpen kijelenthető, hogy a Házszabály lényeges, garanciális rendelkezésével ellentétesen megalkotott törvény sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és 4. cikk (1) bekezdését, tehát közjogilag érvénytelen, ami

megalapozza a törvény – ha ez a jogbiztonság súlyos sérelmét nem okozza, akár visszamenőleges hatályú – megsemmisítését (vö. Abh., Indokolás [68]).

[15] Utaltak arra is, hogy az Alkotmánybíróság korábban már egyértelműen elhatárolta, hogy kizárólag a garanciális rendelkezések megsértése eredményez közjogi érvénytelenségre visszavezethető alkotmányellenességet, továbbá, hogy ezeknek a garanciális eljárási szabályoknak is az alkotmányra (Alaptörvényre) visszavezethetőnek kell lenniük. Az indítványozók a korábbiakban említetteken kívül számos más, az Alkotmánybíróság által korábban hozott döntésre is hivatkoztak érvelésük alátámasztására [29/1997. (IV. 29.) AB határozat, 66/1997. (XII. 29.) AB határozat, 52/1997. (X. 14.) AB határozat, 63/2003. (XII. 15.) AB határozat].

II.

[16] 1. Az Alaptörvénynek a közjogi érvénytelenséggel kapcsolatban az indítványokban hivatkozott rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam"

„4. cikk (1) Az országgyűlési képviselők jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz érdekében végzik, e tekintetben nem utasíthatók."

„5. cikk […] (2) Az Országgyűlés tagjai sorából elnököt, alelnököket és jegyzőket választ.

[…]

(5) Az Országgyűlés akkor határozatképes, ha az ülésen az országgyűlési képviselőknek több mint a fele jelen van.

[…]

(7) Az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott házszabályi rendelkezésekben állapítja meg működésének szabályait és tárgyalási rendjét. Az Országgyűlés zavartalan működésének biztosítása és méltóságának megőrzése érdekében az Országgyűlés elnöke a házszabályi rendelkezésekben meghatározott rendészeti és fegyelmi jogkört gyakorol."

III.

[17] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja alapján felülvizsgálja a jogszabályoknak – illetve a jelen eljárásban kizárólag azok elfogadása módjának – az Alaptörvénnyel való összhangját. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja szerint az eljárás kezdeményezésére – többek között – az országgyűlési képviselők egynegyede jogosult. Tekintettel arra, hogy az országgyűlési képviselők száma százkilencvenkilenc, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mivel az indítványokat 56, illetve 55 országgyűlési képviselő írta alá, azok megfelelnek az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontjában foglalt feltételnek. Ezen túlmenően az indítványok eleget tesznek az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt követelményeknek is, amennyiben tartalmazzák azt az alaptörvényi rendelkezést, amely megalapozza az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályokat, az Alaptörvény megsértettnek vélt rendelkezéseit, indokolást arra nézve, hogy a támadott jogszabályok elfogadásával kapcsolatos eljárást miért tartják ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint kifejezett kérelmet a támadott törvények – közjogi érvénytelenségen alapuló – alaptörvény-ellenességének megállapítására és a hatálybalépésre visszamenőleges hatályú megsemmisítésére.

IV.

[18] Az indítványok nem megalapozottak.

[19] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként megállapította, hogy a jelen ügyben vizsgált problémával, vagyis az Országgyűlés ülésén a már elfogadott napirendnek megfelelő döntéshozataloknak az Országgyűlés elnöke, illetve a levezető elnök elnöki pulpitusra történő feljutásának fizikai ellehetetlenítésével történő megakadályozására tett kísérlettel, illetve az ennek okán a parlamenti patkóból történő ülésvezetéssel korábban még nem találkozott. Az indítványokban a közjogi érvénytelenség indokaként megjelölt döntéshozatali eljárási mód alkotmányosságának megítélésekor ezért az azt közvetlenül kiváltó egyéb körülményekre, magatartásokra, valamint azoknak a törvényhozás mint hatalmi ág alkotmányos és demokratikus működésére gyakorolt hatására is figyelemmel kellett lennie.

[20] Ezzel összefüggésben elsőként az Alkotmánybíróság utal a törvényhozó hatalmi ág Magyarországon mint modern demokráciában betöltött, az alkotmányosság elveinek megfelelő működésének jelentőségére és az azzal

kapcsolatos alaptörvényi rendelkezésekre, valamint a vonatkozó alkotmányos jelentőségű megállapításokra. Ennek keretében számba vette a magyar alkotmányos jogfejlődés e téren elért eredményeit, vagyis tekintettel volt az Alaptörvény Nemzeti hitvallása által hivatkozott, és az R) cikk (3) bekezdésében kötelező értelmezési alapelvként előírt történeti alkotmány vívmányaira is.

[21] A formalizált törvényhozási eljárási szabályok meghonosodása a jogfejlődés során hazánkban és külföldön egyaránt magával hozta azoknak, az összefoglaló néven obstrukciónak nevezett magatartásoknak a megjelenését is, amelyek révén a parlamentben kisebbségbe került politikai erők időről-időre megpróbáltak egyes politikai céljaik elérése érdekében – legtöbbször a visszaélésszerű joggyakorlás határait feszegetve – eredeti rendeltetésüktől eltérően élni a rendelkezésükre álló, formailag jogszerűnek tekinthető lehetőségeikkel. Történelmileg ezen változatos magatartási formákkal együtt jelentek meg az azok „letörésére" irányuló, az eljárási szabályok megváltoztatásában, esetenként azonban (akár rendészeti jellegűnek tekinthető, mégis) jogellenes magatartásokban megnyilvánuló törekvések is. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróságnak a jelen ügy elbírálása kapcsán az Országgyűlés 2018. december 12-i ülésnapján történteket ezen előzmények ismeretében vizsgálta.

[22] Az Alkotmánybíróság elöljáróban megállapítja továbbá, hogy bár – az indítványozók által is hivatkozott, és az elbírálás során az Alkotmánybíróság által is figyelembe vett – a közjogi érvénytelenséggel összefüggésben a korábbi alkotmánybírósági döntésekben elvi éllel tett fontos alkotmányossági megállapítások rögzítésének jelentős részére még az Alkotmány hatálya alatt és annak szabályaival összefüggésben került sor, azok – egyrészt az alkotmányosság elveivel kapcsolatban az Alaptörvényben is fennálló tartalmi azonosság, másrészt azoknak az Alaptörvény hatálybalépését követően az alkotmánybírósági gyakorlatban történt megerősítése (összefoglalóan pl. Abh.) okán – a jelen ügyben is felhasználhatóak [13/2013. (VI. 17.) AB határozat].

[23] 1.1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény Nemzeti hitvallásában hivatkozott, és az R) cikk (3) bekezdésében kötelező értelmezési alapelvként előírt történeti alkotmányunk egyik legfontosabb vívmánya a parlament (az Országgyűlés) intézményének létrejötte és közjogi szerepe. Bár alkalmi előképe már III. András uralkodása alatt megjelent, Zsigmond király korától szinte megszakítatlanul, intézményes formában létezik. A törvényhozó és végrehajtó hatalom gyakorlásáról szóló 1790. évi XII. törvénycikk kimondta, hogy „a törvények alkotásának, eltörlésének, s magyarázásának hatalma […] a törvényesen megkoronázott fejedelmet és az országgyűlésre törvényesen egybegyűlt országos karokat és rendeket közösen illeti, […]".

[24] A parlamenti vita és döntéshozatal a rendiség korának századaira visszanyúló múlttal rendelkezik, és szerepe az Országgyűlést az uralkodó mellett az állami alkotmányos élet központi tényezőjévé tette. Az 1848-as törvények pedig megteremtették azt a modernkori parlamentarizmust, amely az abszolutizmus és a rövidebb-hosszabb diktatúrák idejét leszámítva a magyar alkotmányos állami élet meghatározójává vált. Így az állam alkotmányos működése a XX. század első felében rövid megszakítással – annak 1920-as helyreállítását követően ismét – mindvégig parlamentáris keretek között zajlott, és e keretek az ország 1944-es német megszállásáig töretlenül fenn is maradtak. Az Alaptörvény kinyilvánítja, hogy az ezt követő nemzetiszocialista és kommunista uralmat a történeti alkotmány idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztéseként tekinti, de a rendszerváltozást követő, az 1990. május másodikától kezdődő, az Alaptörvény által Magyarország új demokráciája és alkotmányos rendje kezdetének tekintett időszakot szintén a parlamentarizmus eszméjéhez, az első szabadon választott népképviselet megalakulásához köti. Az Alaptörvény tehát már – az Országgyűlésre vonatkozó tételes rendelkezései mellett, illetve azokat megelőzően – az eszmei tartalmának kereteit kijelölő részében hitet tesz a népképviselet elvén alapuló, demokratikus szabályok mentén működő törvényhozó hatalom mellett.

[25] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az Országgyűlés törvényes és alkotmányos működése a jogállamiság, az alkotmányos hatalomgyakorlás egyik kulcsa Magyarországon. Erre tekintettel kiemelt jelentősége van annak, hogy az Országgyűlés az Alaptörvényben rögzítettek szerint, az ott meghatározott feladatait és jogköreit az Ogytv.-ben és a Házszabályban részletezett előírásoknak megfelelően gyakorolja, és, hogy azokat mindenkor gyakorolni is tudja. Ez történeti alkotmányunk egyik olyan vívmánya, amelyen nemcsak a hatalommegosztás és a törvények meghozatalának képessége, hanem magának az államnak az alkotmányos működése nyugszik.

[26] 1.2. Az Alkotmánybíróság korábbi megállapításai, gyakorlata

Az Alkotmánybíróság elsőként áttekintette a törvényalkotás alkotmányos és demokratikus működésével, illetve az ennek sérelmén alapuló közjogi érvénytelenséggel kapcsolatos korábbi gyakorlatát, legfontosabb megállapításait. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a vonatkozó gyakorlatában korábban tett lényeges megállapítások nagyobbik részét még az Alaptörvény hatálybalépését megelőzően hozott döntések tartalmazzák. Az Alaptörvény hatálybalépését követő gyakorlatában a törvényhozási eljárás szabályainak közjogi érvénytelenséget eredményező sérelmére hivatkozással leggyakrabban a sarkalatosságra vonatkozó előírások megsértésének kérdésköre jelent meg, mint olyan, az elfogadással kapcsolatos eljárási hiba, amely már önmagában

is megalapozza az így elfogadott törvény vagy törvényi rendelkezés közjogi érvénytelenségének megállapítását [ilyen megállapítást legutóbb lásd: előzetes normakontroll eljárásban az 1/2017. (I. 17.) AB határozat].

[27] A jelen vizsgálat tárgyát képező eljárások tekintetében az indítványozók azonban nem az Alaptörvény ilyen ügyekben érintett T) cikkének, hanem a jogállami klauzulát tartalmazó B) cikk (1) bekezdésének, illetve az 5. cikkének az Országgyűlés működésével kapcsolatos egyes előírásokat tartalmazó (2) és (7) bekezdéseinek sérelmét állították, érvelésükben hivatkozva továbbá ezen cikk (5) bekezdésére is.

[28] Ezen összefüggések alapján az Országgyűlés kifogásolt működését az Alkotmánybíróságnak olyan – jórészt az indítványokban is hivatkozott – korábbi döntésekre tekintettel kellett lefolytatnia, amelyeket az Alaptörvény hatálybalépését követően összefoglalóan az Abh. tekintett át és erősített meg (lásd: Indokolás [64]–[79]). Annak ellenére, hogy az Abh. a demokratikus hatalomgyakorlás és a jogalkotás észszerű rendjének garanciái tekintetében a korábbi gyakorlat áttekintését és a benne foglalt megállapítások megtételét elsősorban az akkor vizsgált törvényjavaslat és a hozzá benyújtott módosító javaslatok országgyűlési képviselők általi megismerhetősége, az azon alapuló érdemi vita és a megalapozott döntéshozatal időszerűségi követelményei tekintetében tartotta szükségesnek, az Abh.-ban érvényesített szempontok az Alkotmánybíróság szerint a jelen ügyben is megfelelően irányadók.

[29] Az Alaptörvény B) cikke értelmében Magyarország független, demokratikus jogállam; a közhatalom forrása pedig a nép, ami a hatalmát elsődlegesen választott képviselői útján gyakorolja. Magyarország államformája köztársaság, kormányformája pedig parlamentáris demokrácia. Mindezekre tekintettel az országgyűlési választásokon demokratikusan megválasztott képviselők az ország egésze szempontjából leglényegesebb közhatalmi döntéseket a köz érdekében, az őket megillető jogok és terhelő kötelességek szem előtt tartásával, a választópolgárok közössége és képviselőtársaik véleményének kellő megfontolásával, az Ogytv.-ben és a határozati házszabályi rendelkezésekben [egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat, a továbbiakban: HHSZ.] foglalt működési szabályok és tárgyalási rend megtartásával hozzák meg. „A parlamentáris demokrácia működésének, azaz a mindenkori országgyűlési többség általi közhatalom gyakorlás legitimitásának az alapjai tehát egyrészt az Alaptörvénynek megfelelő választási szabályok, másrészt olyan törvényalkotási eljárási szabályok megléte, amelyek garanciális kereteket adnak ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők tevékenységüket megfontoltan, a köz érdekében tudják végezni; harmadrészt pedig ezeknek a szabályoknak a tényleges betartása" (Abh., Indokolás [66]).

[30] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban az Alaptörvény elfogadására irányuló javaslat indokolását idézve azt is leszögezte, hogy „[A]lkotmányos jogállamban az Alaptörvény értékrendjének át kell hatnia a teljes jogrendszert. Az Alkotmánybíróság az a szerv, amely végső soron felel azért, hogy a jogalkotás – mind az eljárást, mind pedig eredményét tekintve – az Alaptörvénnyel összhangban valósuljon meg." Ennek keretében mint az Alaptörvény védelme legfőbb szervének, végső soron az Alkotmánybíróságnak kell biztosítania (amennyiben azt az Országgyűlés maga nem biztosítja kellőképpen), hogy a parlamenti döntéshozatal az erre vonatkozó szabályoknak megfeleljen (lásd: Abh., Indokolás [66]).

[31] Az Abh. is megerősítette azt a már a korábbi döntésekben is megjelenő álláspontot, hogy a „Házszabály garanciális rendelkezéseit mellőző, megsértő törvényhozási eljárás alkalmas arra, hogy az egyébként törvényesen kialakult országgyűlési többség döntésének a legitimitását is aláássa; sőt, rendszeres előfordulása magának a parlamentarizmusnak az intézményét is leértékeli. Ezért a Házszabály lényeges rendelkezésével ellentétesen megalkotott törvény sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, 4. cikk (1) bekezdését és 5. cikk (7) bekezdését, közjogilag érvénytelen, ami alapot ad a törvény – ha ez a jogbiztonság súlyos sérelmét nem okozza, akár a kihirdetése napjára történő visszamenőleges hatályú – megsemmisítésére. Mindezekből ugyanakkor az is következik, hogy az Alaptörvénynek megfelelő választási szabályok alapján megválasztott országgyűlési képviselők demokratikus legitimitását, és az általuk szabályszerűen megalkotott törvények érvényességét formai alapon senki nem vonhatja kétségbe, azok mindenkire kötelezőek [R) cikk (2) bekezdés]" (Abh., Indokolás [68]–[69]).

[32] Erre tekintettel az Alkotmánybíróságnak, mint minden hasonló esetben, azt kellett vizsgálnia, hogy az indítványozók által kifogásolt döntéshozatali eljárások során történt-e olyan, az Ogytv.-ben vagy a HHSZ.-ben foglalt lényeges garanciális eljárási szabálysértés, ami a támadott törvényi rendelkezések közjogi érvénytelenségét eredményezné. (Az Alkotmánybíróság erre vonatkozó megállapításait az Indokolás IV.2. pontjában fejti ki részletesen, Indokolás [40] és köv.) Az Alkotmánybíróság – hivatkozva a 11/1992. (III. 5.); 29/1997. (IV. 29.); 52/1997. (X. 14.); 39/1999. (XII. 21.); 10/2001. (IV. 12.); 8/2003. (III. 14.); 16/1998. (V. 8.); 30/1998. (VI. 25.); 50/2003. (XI. 5.) és a 62/2003. (XII. 15.) AB határozatokban foglaltakra – megerősítette az azzal kapcsolatos korábbi megállapításait is, hogy a törvényalkotási folyamat során az eljárási garanciák betartásának követelménye a jogállamiság és jogbiztonság elvéből fakad, ezért a (súlyos) eljárási szabálytalanság megalapozhatja egy jogszabály közjogi érvénytelenségét

(Abh., Indokolás [72]–[74]; [77]–[79]). Ezzel összefüggésben ugyanakkor megerősítette azt a korábbi, a 109/2008. (IX. 26) AB határozatban is rögzített gyakorlatát is, amely szerint azonban „a Házszabály bármely rendelkezésének megsértése nem eredményezi automatikusan az Alkotmány 2. § (1) bekezdésének sérelmét, s ezáltal a hibásan megalkotott törvény alkotmányellenességét.", hanem „a Házszabály csupán azon előírásainak megsértése ellentétes a jogállamiság elvével, amelyek közvetlenül az Alkotmány rendelkezéseiből fakadnak […]", és mint ilyenek, a jogalkotás menete szempontjából lényeges, garanciális tartalmú előírásokat tartalmaznak (Abh., Indokolás [75]).

[33] 1.3. Az obstrukció, és annak megakadályozása

Amint arra az Alkotmánybíróság fentebb már utalt, a történelmi jogfejlődés a jogalkotás területén a formalizált eljárási szabályok elterjedéséhez, és ezzel együtt a parlamenti kisebbségek jogainak rögzítéséhez is vezetett. Mindezek mellett a modern kori parlamentek időszakától megjelentek olyan magatartások, amelyek célja – meghatározott politikai célok ily módon történő elérése érdekében – elsődlegesen a parlamenti (kormányzó) többség tevékenységének akadályozására, végső fokon a döntéshozatal ellehetetlenítésére irányulnak; ezeket a magatartási formákat nevezzük összefoglalóan obstrukciónak. Az Alkotmánybíróság a jelen ügy sajátosságaira tekintettel szükségesnek tartotta a jogirodalom és a saját korábbi gyakorlata általánosan elfogadott megállapításai alapján áttekinteni az obstrukció, illetve az annak megakadályozására irányuló törekvések alkotmányos összefüggéseit.

[34] A választásokon képviselethez jutó politikai erők eltérő politikai motivációkkal, preferenciákkal rendelkeznek. Ezek érvényre juttatásának elsődleges helyszíne a parlament, módja pedig a legfőbb jogi kereteket kialakító törvényeknek (adott esetben az alkotmánynak) az elfogadása. Mivel mindezek kapcsán a parlament egyben a politikai viták lefolytatásának is a legfontosabb helyszíne, az itt folyó jogalkotás legfontosabb vezérlő elve a tárgyalási elv. A demokratikusan működő törvényhozó szerv tárgyalási elven nyugvó működési szabályai két fő alapelvet kell érvényre juttassanak (és ezért egyben céljuk ezek megfelelő egyensúlyának biztosítása is): egyrészt a tanácskozás demokratizmusának elvét, másrészt pedig a többségi döntés elvét. Ez a jellegzetesség ugyanakkor – a politikai érdekütköztetés mint lényegi tartalmi elem okán – gyakran vezet arra az eredményre, hogy a tanácskozás demokratizmusának elvét szolgáló, azt védő eljárási szabályok egyes parlamenti frakciók által történő – adott esetben visszaélésszerű – alkalmazása a törvényhozás munkájának funkcionalitása, észszerű működése ellen hat; végső soron a szükségesnek tartott döntések megszületését hátráltatja, vagy akadályozza. Ezeket a magatartásokat (mint pl. a beszédjoggal való visszaélést, vég nélküli ügyrendi indítványokat és név szerinti szavazásokat, más, a szakirodalomban technikainak nevezett eszközök alkalmazását) nevezzük összefoglalóan obstrukciónak, aminek célja a tárgyaláshoz kapcsolódó jogoknak elsődlegesen a tárgyalás elhúzása, időbeli kiterjesztése, végső fokon a határozathozatal meghiúsítása érdekében történő alkalmazása.

[35] Az obstrukció tehát formálisan jogszerű, ugyanakkor a modern parlamenti jogok által rendeltetésellenesnek tekintett képviselői magatartásokat jelent. A 66/1997. (XII. 29.) AB határozatban az Alkotmánybíróság maga is hasonlóan határozta meg az obstrukció fogalmát: „Az obstrukció a meglévő jogi eszközök formálisan jogszerű felhasználása abból a célból, hogy az adott téma tárgyalása elhúzódjon, döntés ne szülessék" [66/1997. (XII. 29.) AB határozat, ABH 1997, 397, 409.]. Az Alkotmánybíróság szerint általánosságban a törvényhozó hatalmi ág észszerű, a tényleges jogalkotási tevékenységben megnyilvánuló működésének biztosításához fűződő alkotmányos érdek igazolhatóvá teheti egy adott parlament arra irányuló törekvését, hogy a többségi döntés elve ne szenvedjen indokolatlanul hátrányt a tanácskozás demokratizmusának elve javára. A modern parlamenti demokráciák működésére vonatkozó rendelkezések – köztük a hazai szabályozás is – általában (és az adott ország hagyományainak és politikai vitakultúrájának megfelelő eltérő mértékben) tartalmaznak is ilyen előírásokat.

[36] Magyarország vonatkozásában ennek alkotmányos alapja az Alaptörvény 5. cikk (7) bekezdése. Szintén e rendelkezés alapján az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott házszabályi rendelkezésekben foglaltaknak megfelelő, zavartalan működés biztosítása és az Országgyűlés méltóságának megőrzése az Országgyűlés elnökének joga és kötelezettsége; ennek érdekében az Alaptörvény felhatalmazza az elnököt a házszabályi rendelkezésekben foglalt rendészeti és fegyelmi jogkör gyakorlására. Ezen eszközök alkalmazása tekintetében – a parlamenti véleménynyilvánítás szabadsága és annak korlátai összefüggésében – az Alkotmánybíróság a 3206/2013. (XI. 18.) AB határozatban és a 3207/2013. (XI. 18.) AB határozatban megerősítette, hogy az Országgyűlés hatékony és zavartalan működéséhez olyan nyomós (köz)érdek fűződik, amely az egyes képviselői jogok bizonyos feltételek esetén történő korlátozását, vagyis a fegyelmi és rendészeti jogkör gyakorlását alkotmányosan igazolhatja {lásd: 3206/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [17], [21]–[30] és 3207/2013. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [17]–[30]}.

[37] Ugyanezen esetek kapcsán az Emberi Jogok Európai Bírósága a Karácsony és mások v. Magyarország ügyben hozott ítéletében szintén megállapította, hogy „139. […] míg a parlamentben folytatott viták szabadsága alapvető

fontosságú a demokratikus társadalmakban, e szabadság nem korlátlan természetű. […] A véleménynyilvánítás szabadságának a parlamentben való gyakorlása a 10. Cikk (2) bekezdésében hivatkozott »kötelezettségekkel és felelősséggel« jár a parlament hatékony működésének biztosítása érdekében. E rendelkezés alapján a parlamenteknek jogukban áll cselekedni, amikor tagjaik a törvényhozás szokásos működésének rendjét megzavaró magatartást tanúsítanak. […] Ezzel összefüggésben érdemes megemlíteni, hogy a Velencei Bizottság megfigyelte, hogy a legtöbb nemzeti parlamentben van lehetőség a képviselők belső fegyelmi szankcionálására". Leszögezte továbbá, hogy: „146. Erre figyelemmel a Bíróság szerint túlnyomó közérdek fűződik ahhoz, hogy a parlament, miközben tiszteletben tartja a szabad vitához fűződő igényeket, mégis hatékonyan tudjon működni és teljesíthesse küldetését a demokratikus társadalmakban."

[38] Mindezeket erősíti a Velencei Bizottság „Az ellenzéknek a demokratikus parlamentben betöltött szerepéről" szóló jelentése is [CDL-AD (2010)025.]. Az ebben foglaltak szerint: „147. A politikai ellenzék alapvető kötelessége, hogy funkcióját a jogszabályok – többek között a nemzeti alkotmány, a polgári és büntetőjog, valamint a Parlament eljárásrendje – szerint lássa el. Az ellenzéki pártok javasolhatják a jogszabályok módosítását, de a módosításig ugyanúgy tiszteletben kell tartaniuk a hatályos törvényt, mint mindenki másnak. […] 153. A Velencei Bizottság a 2009-ben kiadott, a politikai pártokra vonatkozó helyes gyakorlatokat bemutató kódexében hangsúlyozta az ellenzéki pártok jogai és kötelességei közötti egyensúlyt: 53. […] Az ellenzéki funkció magában foglalja a hatóságok és hivatalnokok viselkedésének és eljárásainak szigorú szabályozását, vizsgálatát és ellenőrzését. A jó kormányzás elve szerint viszont az ellenzéki (és kormányzó) pártoknak tartózkodniuk kell az olyan gyakorlatoktól, amelyek ronthatják a demokratikus vita minőségét, és végső soron alááshatják az állampolgároknak a politikusokba és pártokba vetett bizalmát."

[39] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a hazai alkotmányos gyakorlat és a nemzetközi gyakorlat tükrében – megfelelő garanciák érvényesülése esetén, továbbá a konkrét szabály, vagy eset körülményeit gondosan mérlegelve – egyaránt igazolható lehet az egyes parlamentek arra irányuló törekvése, hogy a zavartalan és demokratikus működés biztosítása érdekében az obstrukciót megakadályozzák, vagy az ilyen célzatú képviselői magatartásokat keretek között tartsák, esetleg fegyelmi előírásokkal szankcionálják.

[40] Nem minősülnek viszont obstrukciónak azok a magatartások, amelyek jogszerűnek még formai értelemben sem nevezhetők. Ilyen magatartás esetén előállhat olyan jogellenes helyzet, amikor a rendeltetésszerű működés helyreállítása azonnali megoldást követel, de adott esetben sem a „rendes" eljárásra, sem pedig a fegyelmi-rendészeti jellegű intézkedésekre vonatkozó szabályokban arra nézve konkrét előírás nem található. Az ilyen helyzetek kezelésére irányuló magatartásokkal szemben is alkotmányos elvárás, hogy az ne járjon sem az észszerű és demokratikus működés elvének, sem pedig – az Alkotmánybíróság fent részletezett gyakorlatának megfelelően – a képviselői jogok, vagy lényeges eljárási szabályok sérelmével. Ilyen esetben két lehetséges megoldás is szóba jöhet. Egyrészt – bár ez megakasztja magát a tényleges működést – sor kerülhet az adott ülés megszakítására, és az üléstermi rendnek a képviselettel rendelkező politikai erők egyeztetésén alapuló helyreállítása érdekében az adott parlament erre jogosult testületének vagy szervének összehívására (illetve, amennyiben szükséges a megfelelő és jogszerű rendészeti intézkedések megtételére). Másrészt viszont – amennyiben az nem párosul az Alaptörvény sérelmét okozó eljárással – a fennálló helyzet kezelése az ülés folytatása mellett sem kizárt. Erre tekintettel az Alkotmánybíróságnak a konkrét eset kapcsán a fentiek fényében azt kellett megvizsgálnia, hogy az indítványozók által kifogásolt döntéshozatali mód az eddig kifejtett szempontoknak és alkotmányos elvárásoknak megfelelt-e.

[41] 2. Az indítványok egyes elemei

Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság az indítványok különböző érveit egyenként megvizsgálva az alábbiakat állapította meg.

[42] 2.1. Ülésvezetés a patkóból, a feljutás megakadályozása, rendészeti jogkör, Ogytv. 51. §

Az indítványok álláspontja szerint a parlamenti patkóban található képviselői székéből az elnök az ülést nem nyithatta volna meg, a levezető elnök pedig nem vezethette volna, mivel álláspontjuk szerint a vonatkozó előírások szerint ezt csak az elnöki pulpitusról tehették volna meg. Az indítványozók ezt a kifogásukat az Alaptörvény 5. cikk (7) bekezdésének sérelmével hozták összefüggésbe. A beadványok az elnöki székből való ülésvezetést mint törvényi követelményt az Ogytv.-nek a tárgyalási rend fenntartásával és a fegyelmi jogkörrel kapcsolatos szabályai között található 51. §-ából tartották levezethetőnek. Az Alkotmánybíróság ezért elsőként az elnöki emelvénytől eltérő helyről történő ülésvezetéshez vezető okokat, illetve az Ogytv. 51. §-ának rendelkezéseit vizsgálta.

[43] Az Országgyűlés 2018. december 12-i ülésnapjának jegyzőkönyvéből kiderül – és ezzel ellentétes állítást az indítványok sem fogalmaztak meg –, hogy az elnöki emelvényre való feljutást ellenzéki képviselőcsoportokhoz

tartozó, illetve független képviselők az utat elállva, fizikailag ellehetetlenítették. A feljutásra tett eredménytelen kísérletet követően, a patkóban helyet foglalva, hordozható mikrofon használatával került sor az ülés megnyitására az elnök, illetve az ülésvezetésre a levezető elnök részéről.

[44] Az Alkotmánybíróság ebben a tekintetben leszögezi, hogy az obstrukcióval kapcsolatban a IV.1.3. pontban kifejtettek szerint (Indokolás [33] és köv.), annak fogalmi eleme a képviselői jogok, illetve a meglévő jogi eszközök formálisan jogszerű felhasználása. Formálisan sem tekinthető azonban jogszerűnek az olyan képviselői magatartás, amely arra irányul, hogy fizikai úton megakadályozza az elnöki pulpitusról való ülésvezetést. Ilyen képviselői magatartás előfordulásának lehetőségével az Országgyűlés működésére vonatkozó törvényi, vagy határozati előírások nem számolnak, és az a törvényhozó hatalom működésének a IV.1. pontban (Indokolás [19] és köv.) kibontott alkotmányos elveivel is szöges ellentétben áll.

[45] Bár az Alkotmánybíróság szokatlannak tartja az olyan indítványozói érvelést, amely a jogszerűtlen indítványozói magatartás jogszerű szankcionálásának elmaradását kifogásolja, megvizsgálta az Ogytv. indítványozók által hivatkozott 51. §-át, illetve annak alkalmazhatóságát. Az Ogytv. „18. A tárgyalási rend fenntartása, a fegyelmi jogkör" címe (45–52. §) az Országgyűlés ülésének zavartalan lefolytatásával, illetve az ennek biztosítása érdekében alkalmazható intézkedésekkel kapcsolatos szabályokat tartalmazza (a házelnök rendészeti jogkörét pedig a 19. címben foglalt rendelkezések). Az 51. § a tanácskozás lefolytatását lehetetlenné tevő rendzavarás esetére teszi lehetővé az ülést vezető elnök számára az ülés határozott időre történő felfüggesztését vagy berekesztését, továbbá az ülés folytatásával és újbóli összehívásával kapcsolatos előírásokat is tartalmaz. A vizsgált rendelkezés kimondja, hogy ha az ülést vezető elnök a határozatát (a rendzavarás okán) nem tudja kihirdetni, elhagyja az elnöki széket. Ebben az esetben az ülés megszakad, aminek következtében az ülés csak akkor folytatható, ha a házelnök újból összehívja azt. Az indítványozók érvelése szerint az utóbbi szabályból az következik, hogy amennyiben az elnöki szék elhagyása az ülés megszakadásához és újbóli összehívásának kötelezettségéhez vezet, az egyben azt is jelenti, hogy az ülés levezetésére máshonnan, mint az elnöki székből, eleve nem is kerülhet sor.

[46] Az Alkotmánybíróság az indítványozók ezen következtetésével nem értett egyet. Bár az indítványokban ezzel kapcsolatban felhozott érvek annyiban helytállóak, hogy valóban van funkcionális jelentősége az elnöki emelvényről történő ülésvezetésnek (onnan jobban átlátható az ülésterem, az elnök szavazókártyájának behelyezése szükséges az elektronikus szavazó berendezés teljes körű funkcióinak eléréséhez), az önmagában nem tekinthető olyan garanciális követelménynek, aminek hiánya a képviselői jogok érvényesülését biztosító ülésvezetést ellehetetlenítené. Az elnök és a jegyzők rendszerinti helye, a pulpitus használata alapvetően praktikus célokat szolgál.

[47] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint különösen nehezen lehet helytálló az ülésvezetés helyével kapcsolatos olyan indítványozói kifogás, amely az elnöki emelvényre való feljutás hiányát magával az indítványozók magatartásával indokolja. Ezért ebben a tekintetben az Alkotmánybíróságnak kizárólag azt kellett vizsgálnia, hogy található-e olyan eljárási szabály, amely a máshonnan történő ülésvezetést kifejezetten kizárná, vagy, hogy a tényleges ülésvezetés egyéb okból sértette-e a vele szembeni alkotmányos követelményeket. Az Ogytv. 51. §-ának szövegéből az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem vezethető le, nem következik kényszerítően, hogy az ülés – amennyiben egyébként az ülésvezetés a garanciális jelentőségű eljárási szabályoknak megfelel – máshonnan, mint az elnöki székből ne lenne vezethető. Abból mindössze annyi következik, hogy egyetlen speciális esetben – amikor az ülésvezetés megkezdésére ugyan az elnöki székből sor került, de a tanácskozás folytatását ellehetetlenítő rendzavarás miatti határozatát az elnök nem tudja kihirdetni – az elnöki szék elhagyása az ülés megszakadást eredményezi. Az indítványozók érveik alátámasztása érdekében más rendelkezésre ebben az összefüggésben nem hivatkoztak.

[48] Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá az Ogytv. 51. §-ával kapcsolatos érvek kapcsán, hogy nem helytálló az indítványozók azon megállapítása sem, hogy e rendelkezés alapján az elnök csak abban az esetben járt volna el törvényesen, ha az ülést a rendzavarásra tekintettel felfüggeszti, vagy berekeszti. Az érvelés logikájának helytállóságát feltételezve az az önellentmondás következne ugyanis, hogy az elnök ilyen határozatot is csak az emelvényről jelenthetett volna be, vagy annak bejelentés nélküli elhagyása jelenthette volna az ülés megszakadását, oda azonban a képviselők magatartása okán nem tudott feljutni. Ez az indítványozói érv tehát már csak azért is nehezen értelmezhető, mivel az indítvány szelleméből kiindulva, amennyiben ülésvezetés kizárólag az emelvényről történhet – mivel már az ülésnap megnyitására is a patkóból került sor – elméletileg felfüggeszthető vagy berekeszthető ülés sem lehetett (volna).

[49] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványozók által hiányolt döntési lehetőségek elrendelése tekintetében megállapította, hogy a vizsgált rendelkezés az ülést vezető elnök számára mérlegelést biztosít. Amennyiben tehát a levezető elnök úgy ítéli meg, hogy az adott rendzavarás következtében az ülés

szabályszerű levezetése nem vált lehetetlenné, annak felfüggesztésére vagy berekesztésére – akár jogszerű fegyelmi intézkedések esetleges későbbi alkalmazása mellett, vagy annak ellenére – sem köteles. Önmagában az országgyűlés elnöke részére biztosított fegyelmi és rendészeti jogkörök megengedőbb (az országgyűlési képviselőkre, vagy a parlamenti munka folyamatosságára nézve adott esetben kedvezőbb) alkalmazása nem vezet közjogi érvénytelenségre. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ogytv. 51. §-ával kapcsolatos indítványozói érveket nem találta megalapozottnak, ezért az Alaptörvény 5. cikk (7) bekezdésének az Ogytv. 51. §-ával összefüggésében állított sérelme nem volt megállapítható.

[50] 2.2. A jegyzők közreműködése

Az indítványozók az Alaptörvény 5. cikk (2) bekezdésének az Ogytv. 5. § (2) bekezdése rendelkezéseinek megsértésén alapuló sérelmére is hivatkoztak az Országgyűlés jegyzőinek az érintett ülésen való, általuk sérelmezett közreműködése (az indítványok érvelése szerint inkább annak hiánya) okán. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság a következő megállapításokra jutott.

[51] Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése azt az általános alkotmányos előírást tartalmazza, hogy az Országgyűlés köteles a tagjai sorából elnököt, alelnököket, és jegyzőket választani, míg az Ogytv. 5. § (2) bekezdése alapján a már megválasztott jegyzők közül az egyes üléseken a házelnök által meghatározott sorrendben egyidejűleg kettő, lehetőleg egy kormánypárti és egy ellenzéki képviselőcsoporthoz tartozó jegyző teljesít szolgálatot. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jegyzők megválasztására szabályszerűen és a jelen ügyben vizsgált ülésnap eseményeitől függetlenül, korábban, az alakuló ülésen már sor került. Erre tekintettel az indítványokban hivatkozott alaptörvényi rendelkezés sérelme nem volt megállapítható.

[52] Az Ogytv. 5. § (2) bekezdése alapján az egyidejűleg az adott ülésen szolgálatot teljesítő jegyzők közül az egyik lehetőleg ellenzéki képviselőcsoporthoz tartozik. Az ülésről készült hivatalos jegyzőkönyv tanúsága szerint az adott ülésen szolgálatot teljesítő mindkét jegyző kormánypárti képviselőcsoport tagja volt. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban ismét utal rá, hogy az indítványozók által hivatkozott rendkívüli körülmények ellenzéki képviselőcsoportoknak, a korábban elfogadott napirend szerinti ülés lebonyolításának megakadályozására irányuló magatartása miatt álltak elő. Erre utal az Országgyűlés által 2018. december 12-én közzétett sajtóközlemény is, miszerint „Az Országgyűlés elnöke – figyelemmel arra, hogy láthatóan az ellenzéki jegyzők egyike sem kívánta ellátni jegyzői feladatait – az országgyűlési törvény 5. § (2) bekezdésében foglalt jogkörével és felhatalmazásával élve két kormánypárti jegyzőt jelölt ki az ülésvezetésben történő közreműködésre." Az indítványozók által hivatkozott törvényi rendelkezés a „lehetőleg" szófordulattal lehetővé teszi a házelnök számára, hogy szükség esetén az elsődlegesen követendő főszabálytól eltérően, kormánypárti jegyzőket kérjen fel a feladatok ellátásra. Mindezek alapján – az eset összes körülményeinek mérlegelésével – az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy a vizsgált esetben a jegyzői kijelölésre nem visszaélésszerűen, hanem kényszerítő okok következtében került sor, így az nem tekinthető a hivatkozott törvényi előírás megsértésének, ezáltal közjogi érvénytelenség megállapítását sem eredményezheti.

[53] Azzal az indítványozói érveléssel kapcsolatosan, hogy állításuk szerint a levezető elnök munkáját más, jegyzőnek az Országgyűlés által meg nem választott képviselő (is) segítette, az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az eljárási szabályok ezzel kapcsolatban tiltást nem fogalmaznak meg. Ezzel összefüggésben utal az Ogytv. 5. § (3) bekezdésére is, amely – arra az esetre nevesítetten, ha jegyzők az ülésen nem állnak kellő számban rendelkezésre – ezt az ülésvezető elnök számára kifejezetten is lehetővé teszi. Az előbbiektől függetlenül utal az Alkotmánybíróság arra, hogy az indítvány nem jelölte meg, hogy a kifogásolt képviselői „segítség" ténylegesen miben nyilvánult meg, hogyan hozható összefüggésbe az ülésvezető elnök által elrendelt géppel történő szavazási móddal; mellyel kapcsolatban – annak természetéből és az Ogytv. jegyzői feladatokat meghatározó 5. § (1) bekezdésének rendelkezéseiből adódóan – tényleges, konkrét jegyzői feladat egyébként sem adódik. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság ezt a közreműködést nem tartotta lényeges eljárási szabályt sértőnek, és az elfogadott törvények közjogi érvénytelenségét ezen indítványozói érv alapján sem tartotta megállapíthatónak.

[54] 2.3. Kártya nélküli üzemmód

Az indítványok az elnöki emelvény használatának mellőzésével történő ülésvezetéssel összefüggésben – az Ogytv. 28. § (5) bekezdésére hivatkozva – azt is sérelmezték, hogy a támadott törvények elfogadása során szerintük a szavazó berendezések nem működtek „megfelelően". A berendezések ugyanis az egyes képviselői chipkártyákhoz hozzárendelt, ún. „kártyás" üzemmódban akkor működhetnek, ha a levezető elnök a saját kártyáját az elnöki széknél található berendezésbe szintén behelyezi. Mivel erre nem kerül(hetet)t sor, a szavazógépek ún. „kártya nélküli" üzemmódban működtek, amit az indítványozók az említett törvényi rendelkezésben foglalt, a képviselői jogok személyesen történő gyakorlásának kötelezettségét főszabályként előíró rendelkezés (lehetséges) sérelmeként értelmeztek. Az indítványozók „észrevételt tettek" továbbá azzal kapcsolatban, hogy a szavazási eredmények

– állításuk szerint a szokásostól eltérően – nem voltak azonnal elérhetőek a parlament hivatalos honlapján. Álláspontjuk szerink ez alapján „[F]elmerül tehát, hogy az eredményeket manipulálták".

[55] Az Alkotmánybíróság ezekkel az indítványelemekkel kapcsolatban áttekintette a szavazásra vonatkozó törvényi és házszabályi rendelkezéseket. Az Ogytv. a szavazás tekintetében kizárólag az azokon való jelenlét, az esetleges megismétlés, a nyílt vagy titkos szavazás, az egyes esetekben szükséges szavazati arány, illetve a szavazási rend megsértése (mint egyes fegyelmi és rendészeti intézkedéseket megalapozó magatartásra), valamint a szavazások eredményének kihirdetése és közzététele tekintetében tartalmaz előírásokat. A szavazás módjára vonatkozó szabályokat ezen túlmenően a HHSZ. IV., „A SZAVAZÁS" Fejezetében található 24–26. §-ok tartalmaznak. A 24. § alapján szavazni „igen", „nem" vagy „tartózkodom" nyilatkozattal lehet, a szavazás eredményét az ülést vezető elnök hirdeti ki. A 25. § a nyílt szavazással (ami történhet kézfelemeléssel, vagy gép alkalmazásával) kapcsolatos, a 26. § pedig a titkos szavazással (szavazólap és urna használatával történik) kapcsolatos részletszabályokat tartalmazza.

[56] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a vonatkozó házszabályi rendelkezések a gépi szavazás alkalmazását, különösen pedig a szavazó berendezéseknek az indítványozók által „kártyásként" nevezett üzemmódban történő használatát sehol sem írják elő kötelező jelleggel, ugyanakkor megállapítható, hogy bizonyos esetekben (pl. titkos szavazás esetén) ilyen eljárás alkalmazása funkciójával ellentétes is lenne, sőt garanciális szabály sérelmét is eredményezhetné. Megállapította továbbá, hogy az indítványokban idézett, a chipkártya használatával összefüggésben az országgyűlési képviselők számára az Országgyűlés Hivatala által készített tájékoztató nem jogszabály, kötelező előírást nem tartalmaz, célja a képviselői munka támogatása az azt segítő informatikai alapú rendszer működésének ismertetése révén.

[57] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság külön megvizsgálta, hogy feltárható-e olyan alkotmányos érdek, ami a „rendes" jogalkotási eljárásban kényszerítően igényelné az egyes törvényjavaslatok elfogadásának ilyen üzemmódban működő szavazógép használata révén történő lebonyolítását, illetve hogy az milyen viszonyban áll a képviselői jogok személyes gyakorlására vonatkozó előírással. Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán az alábbi következtetésekre jutott.

[58] A személyes közreműködés a képviselők részéről alapvetően nem kizárólag a szavazáshoz, illetve annak módjához köthető előírás (pl. a beszédjog gyakorlása vagy főszabályként a bizottsági munka is személyes részvételhez kötött), ugyanakkor a népszuverenitás választott képviselők útján történő gyakorlásából levezethető elvárás. Az, hogy az országgyűlési képviselők ennek az elvárásnak a rájuk vonatkozó előírásoknak megfelelően eleget tegyenek, joguk, és egyben kötelezettségük is, amiért személyes (minimálisan politikai, erkölcsi) felelősséggel tartoznak. Miközben az Alkotmánybíróság szerint a szavazások tekintetében ezen alapelvnek feltétlenül érvényesülnie kell – mint arra korábbi ciklusokban számos alkalommal például szolgáltak azok, az adott esetben képviselői lemondást is eredményező esetek, amikor a más nevében történő szavazás kérdése felmerült –, a személyes joggyakorlás nem kizárólag a „kártyás" üzemmódban működő gépi szavazás útján lehetséges.

[59] Egyrészt az Országgyűlés rendszerváltozás utáni történetében a képviselői kártyához rendelten működő gépi szavazás alkalmazására eleve csak a chipkártyás rendszernek több parlamenti ciklussal a rendszerváltás után történő beszerelését követően nyílott mód, ez mégsem jelenti az azt megelőzően elfogadott törvények közjogi érvénytelenségét. Természetesen a kártya nélküli gépi szavazások idején sem volt megengedett, hogy a képviselők más – logikusan a körülöttük ülők – helyett szavazzanak; hasonló problémával már az első szabadon választott Országgyűlésnek szembesülnie kellett 1990-ben (lásd: az Országgyűlés 1990. július 2-i jegyzőkönyvének az 1990. június 19-i ülésén történtekkel kapcsolatban a Házbizottság által kiadott nyilatkozatot tartalmazó naplórészletét).

[60] Másrészt viszont megállapítható volt az is, hogy a más képviselő helyett történő szavazás lehetőségét a chipkártya bevezetése sem zárta ki. Amennyiben a kártya behelyezését követően egy képviselő az üléshelyét a chipkártya eltávolítása nélkül elhagyja, a közelben tartózkodó más országgyűlési képviselő a nevében a szavazatot a gomb megnyomásával változatlanul leadhatja. Ilyen esetre is volt példa az Országgyűlés történetében (2002-ben, 2003-ban, 2007-ben és 2009-ben is fordult elő hasonló eset). Az országgyűlési képviselők felelőssége tehát az Alkotmánybíróság álláspontja szerint üzemmódtól függetlenül fennáll azért, hogy más képviselőhöz tartozó (akár a kártyájához, akár az üléshelyéhez rendelten működő) berendezésen szavazáskor ne nyomjon gombot. Emlékeztet rá továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a fegyelmi és rendészeti jogkörre (és felelősségre) vonatkozó előírások Ogytv.-ben történő megjelenése révén az ilyen magatartások mára már szankcionálhatóvá is váltak [lásd: Ogytv. 49. § (4) bekezdés, 51/A. § (1)–(2) bekezdései, 52. § (2) bekezdés, 53. § (1) bekezdés].

[61] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy túl azon, hogy az indítványok érvei a szavazással és annak eredményével kapcsolatban határozott állítást nem, csak felvetéseket, lehetőségeket („az sem zárható ki", „felmerül tehát", „megkérdőjelezi") fogalmazott meg, amelyek elbírálásra egyébként is alkalmatlanok egy

esetleges, a jelen indítványban foglaltakat megvalósító cselekmény megítélésére konkrét állítás esetén sem az Alkotmánybíróságnak lenne hatásköre. Egy megállapított szabálytalanság esetén – azonban akkor is csak abban az esetben, ha a megállapítottan más helyett leadott szavazatnak az adott indítvány elfogadására nézve kihatása volt – az Alkotmánybíróság adott esetben levonhatja a szükséges, az így elfogadott jogszabály közjogi érvényességét érintő következményeket, azonban magát a megállapítást még határozott állítás esetén sem jogosult megtenni. Az Országgyűlés üléséről készült, hitelesített jegyzőkönyv mint közokirat tartalma annak ellenkező bizonyításáig mindenkire, még az Alkotmánybíróságra nézve is kötelező, az azzal kapcsolatos esetleges bizonyítások lefolytatása pedig más közhatalmi szervek, hatóságok feladat és hatáskörébe tartozik.

[62] Figyelemmel az országgyűlési képviselők személyes közreműködési kötelezettsége, valamint az indítvány határozottsága körében fentebb kifejtettekre, továbbá a közokiratok valódiságának elvét tiszteletben tartva, az Alkotmánybíróság ezért az érintett ülés hitelesített jegyzőkönyvének azon megállapításaira utal, amelyek az Országgyűlés határozatképességével, illetve az indítványokban érintett törvényjavaslatokról történő szavazások eredményével kapcsolatosak. Az Alkotmánybíróság ezek alapján megállapította, hogy a jegyzőkönyv tanúsága szerint mind az Országgyűlés 2018. december 12-i ülése határozatképes volt, mind pedig az indítványokban érintett három törvény elfogadása során sor került az annak érvényességéhez szükséges számú – a négy szavazás során egyébként egymástól is eltérő arányú – szavazat leadására. A fentiekből következően, az indítványozók vonatkozó érvei alapján sem az Ogytv. 28. § (5) bekezdésének, sem az Alaptörvény azzal összefüggésben hivatkozott 5. cikke (5) bekezdésének sérelme nem volt megállapítható.

[63] Az indítványok által kifogásolt eljárások egyike sem valósította meg a házszabályok sérelmét, ezért az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének és a 4. cikk (1) bekezdésének sérelme – melyet az indítványozók az Abh. érvelésével igyekeztek alátámasztani – eleve nem merülhet fel.

[64] 3. Összegzés

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a támadott törvények alaptörvény-ellenességének közjogi érvénytelenség okán történő megállapítására és a hatálybalépésük visszamenőleges hatályú megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasította.

[65] Az Alkotmánybíróság az eset kapcsán szükségesnek látta hangsúlyozni, hogy bár az a polgári jogi alapelv, miszerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat, kifejezett alkotmányjogi tételként jogrendszerünkben nem jelenik meg, mégis a jogok jóhiszemű és rendeltetésszerű gyakorlásának elve egész jogrendszerünket áthatja. Emellett az a magatartás, amely az Országgyűlés döntéshozatali eljárásának jogszerűtlen eszközökkel történő ellehetetlenítésére irányul, végső fokon az állam alkotmányos működését veszi célba. Az ilyen magatartás alaptörvény-ellenes. Márpedig jogellenes magatartást a jog nem védhet, ahhoz jogszerzés nem társulhat, mert ez kifordítaná magából a jogállamot. Az Alkotmánybíróság mint az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, ilyen törekvésekkel szemben – mivel a parlamentre épülő alkotmányos berendezkedésnek nincsen alkotmányos alternatívája – nem lehet közömbös. Az indítványok hivatkozásaira és az Alaptörvénynek a jelen határozatban értelmezett rendelkezéseire figyelemmel azonban nem vált szükségessé, hogy az indítványok elbírálására ezen alapvető princípiumokra építve kerüljön sor.

V.

[66] A határozat Magyar Közlönyben való közzététele az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondatán alapul.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: II/258/2019.

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[67] A határozatnak mind a rendelkező részét, mind indokolását támogatom, de fontosnak gondolom, hogy a döntés normatív alapja – a ratio decidendi – is lokalizálva megtalálható és kiemelhető legyen az indokolásból. Ez elmaradt, így a párhuzamos indokolásomban igyekeztem ezt lokalizálni, és kiemelni. Emellett kifogásom az indokolással szemben, hogy néhány helyen zavaróan felesleges indokolási részek vannak beiktatva, melyek semmilyen alátámasztási funkciót nem töltenek be. Így az Indokolás IV.1.1. pontjában (Indokolás [23]–[25]) a hosszú történelmi utalás ilyennek minősíthető megítélésem szerint. De az obstrukció jelenségének terjedelmes körbejárása a IV.1.3. pontban (Indokolás [33] és köv.) is ide sorolható. Ezek kihúzása mellett megítélésem szerint csak javulhatott volna a határozat minősége.

[68] Rátérve az indokolásban a ratio decidendi feltalálására és lokalizálására, én az ülés megszakítása helyett az elnök más helyről történő üléslevezetésére találtam erre jól elkülöníthető részt (IV.2.1. pont, Indokolás [42] és köv.), illetve az ellenzéki párthoz tartozó jegyzők mellőzése melletti ülésvezetés alkotmányosnak elismerésére (IV.2.2. pont). Ezek némi átalakítással a mostani ügynek az Alaptörvény konkretizálását lehetővé tevő hozadékainak tekinthetők, így ezek elkülönített felmutatását igyekszem megtenni a párhuzamos indokolásomban. Ezek mellett fontosnak látom, hogy mint a döntési ráció részét illesszük be a régi jogelvet, mely szerint „Senki nem alapíthatja jogát saját jogellenes tevékenységére." Ez a megfogalmazás lemetszi a magánjogias részeket belőle, mert csak így fogható fel a magánjogon túli általános jogelvként, ahogy itt is a magánjogon túli jogterületről van szó.

[69] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 5. cikkének értelmezése körében megállapítja, hogy ha az Országgyűlés levezető elnöke úgy ítéli meg, hogy a felmerült rendzavarás következtében az ülés levezetése és a döntések feletti szavazás nem vált lehetetlenné, akkor annak felfüggesztésére vagy berekesztésére sem köteles, és a szavazást elrendelheti.

[70] Az Alkotmánybíróság szintén az 5. cikk értelmezése körében megállapítja, hogy ha az egyes ellenzéki képviselői csoportoknak a korábban elfogadott napirend szerinti ülés lebonyolításának megakadályozásra irányuló magatartása miatt ellenzéki pártokhoz tartozó jegyzők bevonására nincs mód, akkor e kényszerítő okok miatt alkotmányosnak ismerhető el az is, ha kivételesen mindkét jegyző az kormánypártok soraiba tartozik.

[71] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az Alaptörvény értelmezésében is irányadó a régi jogelv, mely szerint saját jogának alátámasztását és ennek igénylését senki nem alapozhatja saját jogellenes magatartására.

[72] A döntési ráció lokalizálása mellett felmerül még, hogy ennek kiemelését milyen fokban biztosítsuk a határozataink indokolásában. Elég, ha a testületi vitában erre erősebb figyelem irányul a jövőben, és a mindenkori tervezet határozattá érlelésének folyamata a döntési ráció mind pontosabb megfogalmazását szolgálja majd, de máskülönben formailag nincs szükség ratio decidendi kiemelésére? Vagy ezzel szemben, ha már a jövőbeli precedenserő legalább olyan fontos sokszor az alkotmánybírósági döntéseknél, mint a konkrét ügy eldöntése, akkor a jövőbeli döntések felé normatív erővel rendelkező döntési rációt érdemesnek tűnik külön is kiemelni? Megítélésem szerint ehhez a legcélszerűbbnek az indokolás lezárása tűnik, ahol kurzívval és vastagon szedve elkülönítve kerülne ez feltüntetésre.

[73] Én tehát a párhuzamos indokolásomban az utóbbi megoldást támogatom, mert ezzel mind a szélesebb közvélemény és a jogászság, mind a későbbi alkotmánybírósági döntéshozatal számára tisztábban kiemelkedne az alkotmánybírósági esetjog tartalma és terjedelme. Emellett ezzel lehetővé válna, hogy döntési gyakorlatunkban az utóbbi években keletkezett torzulást – az egyedi határozatok általános jellegű normatív határozatok felé eltolódását és ezzel ezekkel összekeveredését – megszüntessük. Ugyanis míg az Alaptörvény és az erre alapozott

új alkotmánybírósági törvény (Abtv.) hatálybalépését követően még követtük az Abtv. 70. § (2) bekezdésében [Ügyrend 69. § (2) bekezdés] foglalt követelményt az egyedi határozatokat meghaladó normatívák elkülönített általános határozatokba foglalása terén (teljes ülési állásfoglalás), addig az utóbbi években már elvetettük ezt az elkülönítést. Fokozatosan az a helyzet jött létre, hogy egyedi ügyektől teljesen elszakadó normatív megállapításokat is aggály nélkül bele tesszük az egyedi döntéseink indokolásába, és ez néha eléri az alaptörvény-kiegészítő általánosságú normatív megállapítások lefektetését is. A most felvetett döntési rációra koncentráló döntéshozatali folyamat felé eltolódás sürgetése ezt a torzulást is meg tudná szüntetni a jövőben, és ehhez alkalmasabb lenne a fent jelzett alternatívák közül a döntési rációnak az indokolás lezárásaként való elkülönített kiemelése.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Pokol Béla s. k.
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök 153/2019. (IV. 17.) KE határozata bírói felmentésről

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 90. §-a alapján – az Országos Bírósági Hivatal elnökének javaslatára – a bírói felső korhatár betöltésére tekintettel *dr. Sándor Géza Árpádot* 2019. szeptember 20-ai hatállyal bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2019. április 3.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: KEH/01719-2/2019.

A köztársasági elnök 154/2019. (IV. 17.) KE határozata bírói felmentésről

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 90. §-a alapján – az Országos Bírósági Hivatal elnökének javaslatára – nyugállományba helyezés iránti kérelmére tekintettel *Szombathné dr. Harnis Juditot* 2019. szeptember 30-ai hatállyal bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2019. április 3.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: KEH/01719-3/2019.

A köztársasági elnök 155/2019. (IV. 17.) KE határozata bírói kinevezésről

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 3. § (2) bekezdése alapján – az Országos Bírósági Hivatal elnökének javaslatára – *dr. Csete Zsófiát* a 2019. április 15. napjától 2022. április 14. napjáig terjedő időtartamra bíróvá kinevezem.

Budapest, 2019. április 3.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: KEH/01719-4/2019.

A köztársasági elnök 156/2019. (IV. 17.) KE határozata bírói felmentésről

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 90. §-a alapján – az Országos Bírósági Hivatal elnökének javaslatára – a vagyonnyilatkozatának és a személyes adat kezelésére felhatalmazó nyilatkozatának visszavonására tekintettel *dr. Körei-Nagy Katalint* 2019. április 18-ai hatállyal bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2019. április 3.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: KEH/01813-2/2019.

A Kormány 1203/2019. (IV. 17.) Korm. határozata a családok számára nyújtott támogatásokhoz és egyes élethelyzetekhez kapcsolódó eljárások egyszerűsítéséről

A Kormány

1. az ügyintézési folyamatok egyszerűsítése és a családok fokozott támogatása érdekében egyetért az újszülöttek életkezdésének támogatásával;
2. megállapítja, hogy az újszülöttek életkezdését 2020. január 1-jétől hivatalbóli okmányellátással és az alanyi jogon járó családtámogatások automatikus igénylésének biztosításával is támogatni kell;
3. egyetért azzal, hogy a Magyarországon gyógyintézetben született, vagy a születésüket követően gyógyintézetben elhelyezett, egyértelmű jogi státuszú (rendezett családi jogállású) személyek részére, akiknek anyakönyvezését az intézet vezetője kezdeményezi,
   a) hivatalból kerüljön kiállításra a születési anyakönyvi kivonat, személyazonosító igazolvány, valamint a személyi azonosítóról és a lakcímről, a társadalombiztosítási azonosítóról és az adóazonosító jelről kiállított hatósági igazolvány, továbbá az okmányok kézbesítésére egy csomagban, a kórházi tartózkodás ideje alatt kerüljön sor;
   b) az alanyi jogon járó családtámogatási ellátások, így különösen a nevelési ellátás, a gyermekgondozást segítő ellátás, az anyasági támogatás és a fiatalok életkezdési támogatásának igénylésére irányuló eljárás az adatok automatikus átadásával elektronikusan, hivatalból induljon meg;
4. felhívja a belügyminisztert, hogy a pénzügyminiszter, az emberi erőforrások minisztere, a Miniszterelnökséget vezető miniszter, az innovációért és technológiáért felelős miniszter és a miniszterelnök kabinetfőnöke bevonásával dolgozza ki a 3. pontban foglaltak végrehajtásához szükséges jogszabályok módosítását, és arról nyújtson be előterjesztést a Kormány részére;
   Felelős: belügyminiszter
   pénzügyminiszter
   emberi erőforrások minisztere
   Miniszterelnökséget vezető miniszter
   innovációért és technológiáért felelős miniszter
   a miniszterelnök kabinetfőnöke
   Határidő: 2019. május 31.
5. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az újszülöttek életkezdésének támogatása érdekében a szükséges 365 650 000 forint rendelkezésre állásáról gondoskodjon;
   Felelős: pénzügyminiszter
   Határidő: a felmerülés ütemében

6. egyetért meghatározott ügykörök egyszerűsítési és elektronizálási szempontú felülvizsgálatával és a kapcsolódó koncepció kidolgozásával, ennek érdekében felhívja a belügyminisztert, hogy az érintett miniszterek bevonásával dolgozzon ki és a Kormány számára mutasson be – a szükséges fejlesztési igények, a kapcsolódó költségek felmérésével és a folyamatok ábrázolásával – koncepciót
   a) a vezetői engedély igénylésére és kiállítására, érvényességének meghosszabbítására, valamint a kapcsolódó nyilvántartások vezetésére és az adatok elektronikus továbbítására vonatkozóan, ennek keretében térjen ki annak vizsgálatára, hogy vezetői engedély fizikai kiállítása nélkül, kizárólag nyilvántartási adatokra alapozva belföldön megvalósítható-e a vezetői jogosultság zavartalan gyakorlása,
   b) az elhalálozást követő, ahhoz kapcsolódó eljárások lefolytatásához vagy megindításához szükséges folyamatok teljes körű elektronizálása és automatizálása vonatkozásában,
   c) a házasságkötéshez kapcsolódó eljárások lefolytatásához vagy megindításához szükséges folyamatok teljes körű elektronizálása és automatizálása vonatkozásában;

   Felelős: belügyminiszter, továbbá
   az a) pont tekintetében: emberi erőforrások minisztere
   innovációért és technológiáért felelős miniszter
   Miniszterelnökséget vezető miniszter
   a b) pont tekintetében: igazságügyi miniszter
   pénzügyminiszter
   Miniszterelnökséget vezető miniszter
   a c) pont tekintetében: emberi erőforrások minisztere
   Miniszterelnökséget vezető miniszter

   Határidő: 2019. április 30.
7. felkéri a Magyar Vöröskeresztet, hogy a 6. pont a) alpontja szerinti koncepció kidolgozásában működjön közre;
8. egyetért az elektronikus személyazonosító igazolvány továbbfejlesztésével, ennek érdekében
   a) felhívja a belügyminisztert, hogy az okmánybiztonság növelése, valamint a szélesebb körű felhasználás biztosítása érdekében szükséges fejlesztéseket dolgozza ki és hajtsa végre,

   Felelős: belügyminiszter
   Határidő: 2020. december 31.
   b) felhívja a pénzügyminisztert, hogy
      ba) a polgár lakcímadatának és személyi azonosítójának elektronikus személyazonosító igazolványon való megjelenéséhez szükséges 95 000 000 forint forrás, illetve
      bb) az egyéb fejlesztésekhez kapcsolódó 775 000 000 forint forrás

      rendelkezésre állásáról gondoskodjon;

      Felelős: pénzügyminiszter
      Határidő: a ba) alpont tekintetében a felmerülés ütemében
      a bb) alpont tekintetében a 2020. évi költségvetés tervezése során
9. felhívja a belügyminisztert, hogy a Magyar Nemzeti Bank bevonásával vizsgálja meg, hogy az elektronikus tárolóelemmel rendelkező személyazonosító igazolvány képessé tehető-e arra, hogy az azonnali átutalások kapcsán fizetési megbízások indítására szolgáljon;

   Felelős: belügyminiszter
   Határidő: 2019. május 31.
10. felkéri a Magyar Nemzeti Bank elnökét, hogy a 9. pont szerinti vizsgálatban működjön közre.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1204/2019. (IV. 17.) Korm. határozata a Nemzeti Művelődési Intézet lakiteleki székháza megépítésének többletfinanszírozási igényéről

A Kormány

1. egyetért a Nemzeti Művelődési Intézet épülete megépítését célzó beruházás (a továbbiakban: Beruházás) megvalósításához szükséges 1 600 000 000 forint költségvetési többletforrás biztosításával;
2. egyetért azzal, hogy az emberi erőforrások minisztere az 1. pont szerinti többletforrásra a 2019. évben 1 500 000 000 forint, a 2020. évben 100 000 000 forint összegű, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 101/A. §-a hatálya alá tartozó támogatást nyújtson;
3. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 33. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva a Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 50. Kulturális szakmai feladatok támogatása alcímét a 11. Nemzeti Művelődési Intézet közművelődési szakmai szolgáltatást ellátó új épületének beruházása, Lakitelek jogcímcsoporttal egészíti ki;

   Felelős: pénzügyminiszter
   emberi erőforrások minisztere
   Határidő: a 2019. évi központi költségvetés végrehajtása során
4. felhívja a pénzügyminisztert, hogy – az emberi erőforrások miniszterének bevonásával – gondoskodjon a Beruházás többletforrásigényének fedezeteként 1 500 000 000 forint költségvetési forrás biztosításáról a Kvtv. 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 50. Kulturális szakmai feladatok támogatása alcím, 11. Nemzeti Művelődési Intézet közművelődési szakmai szolgáltatást ellátó új épületének beruházása, Lakitelek jogcímcsoport javára;

   Felelős: pénzügyminiszter
   emberi erőforrások minisztere
   Határidő: a felmerülés ütemében
5. felhívja a pénzügyminisztert, hogy – az emberi erőforrások miniszterének bevonásával – gondoskodjon a Beruházás többletforrásigényének fedezeteként a 2020. évben 100 000 000 forint költségvetési forrás biztosításáról a 2020. évi központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezetében;

   Felelős: pénzügyminiszter
   emberi erőforrások minisztere
   Határidő: a 2020. évi központi költségvetés tervezése során
6. az Áht. 36. § (4c) bekezdés b) pontjában biztosított jogkörében eljárva a Beruházás megvalósítása érdekében a Kvtv. I. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 50. Kulturális szakmai feladatok támogatása alcím, 11. Nemzeti Művelődési Intézet közművelődési szakmai szolgáltatást ellátó új épületének beruházása, Lakitelek jogcímcsoport terhére a költségvetési éven túli év kiadási előirányzata terhére vállalható kötelezettségek 2020. évre vonatkozó felső korlátját 100 000 000 forintban állapítja meg.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1205/2019. (IV. 17.) Korm. határozata
Szolnok megyei jogú város sportjának támogatásáról

A Kormány

1. figyelemmel Szolnok megyei jogú város (a továbbiakban: Szolnok) sportéletének hagyományaira és eredményességére, elismerve Szolnok sportéletének helyi közösségre irányuló, országos hatásokkal is bíró értékteremtő és közösségi kohéziós hatásait, egyetért Szolnok egyes kiemelt sportágainak támogatásával (a továbbiakban: Támogatás), és ennek keretében a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) sportcélú feladatainak ellátását biztosító költségvetési támogatás nyújtásával;
2. egyetért azzal, hogy a Támogatás keretében
   a) a szolnoki vízilabda sportág sportcélú működéssel összefüggő üzemeltetési feladatokra 121 000 000 forint,
   b) a szolnoki labdarúgás sportág sportcélú működéssel összefüggő üzemeltetési feladatokra 100 000 000 forint
   központi költségvetési támogatás kerüljön biztosításra az Önkormányzat részére;
3. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az emberi erőforrások minisztere bevonásával gondoskodjon a 2. pont a) és b) alpontja szerinti feladatok megvalósításához szükséges 221 000 000 forint központi költségvetési többletforrás rendelkezésre állásáról a Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 23. Sporttevékenység támogatása alcím, 6. Az olimpiai mozgalommal összefüggő, valamint egyéb, a sport stratégiai fejlesztését szolgáló feladatok támogatására, 1. Versenysport és olimpiai felkészülés szakmai támogatása jogcímcsoport javára;
   Felelős: pénzügyminiszter
   emberi erőforrások minisztere
   Határidő: 2019. május 15.
4. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy a 3. pont alapján biztosított forrás terhére az Önkormányzat részére adjon ki támogatói okiratot elszámolási kötelezettség, a fel nem használt támogatási összeg tekintetében pedig visszafizetési kötelezettség rögzítésével.
   Felelős: emberi erőforrások minisztere
   Határidő: 2019. június 1.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A miniszterelnök 42/2019. (IV. 17.) ME határozata
helyettes államtitkár megbízatása megszűnésének megállapításáról és helyettes államtitkár kinevezéséről

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 236. § (1) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva – a külgazdasági és külügyminiszter előterjesztésére – megállapítom, hogy

Szilas Andrea Cecíliának, a Külgazdasági és Külügyminisztérium helyettes államtitkárának e megbízatása a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 239. § (1) bekezdése alapján történt lemondására tekintettel

– 2019. március 30-ai hatállyal – megszűnt,

egyidejűleg a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 234. § (1) bekezdése alapján – a külgazdasági és külügyminiszter javaslatára –

dr. Baranyi Andrást a Külgazdasági és Külügyminisztérium helyettes államtitkárává

– 2019. május 1-jei hatállyal – kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.
A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.
A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.
A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a http://www.magyarkozlony.hu honlapon érhető el.
A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.
Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.